

GLASILO SVETIŠTA
MAJKE BOŽJE BISTRICKE

Milosti puna

God. XXI. • 2015. • 55-56

Cijena 15 kuna

"Drago mi je što mogu konstatirati da mnogi roditelji sa svojom djecom rado hodočaste u naša marijanska svetišta. To je lijepo, jer takvi događaji donose blagoslov obiteljima. O tom najbolje svjedoče djeca koja se raduju hodočašću, za njih je to osobiti događaj. Pozivam Vas, dragi roditelji, drage obitelji, da u godišnji plan života svoje obitelji uvrstite i zajedničko hodočašće čitave obitelji u naše Nacionalno svetište Majke Božje Bistričke... Neka sva vaša obitelj tog dana hodočasti k Majci Božjoj i Majci vaše obitelji. Neka to bude dan molitve, dan svete ispovjedi, dan blagoslova za vašu obitelj." (kard. Josip Bozanić)

MARIJA BISTRICA OD PRVOG SPOMENA DO DANAS

Marija Bistrica smještena je svega četrdesetak kilometara sjeverno od hrvatskoga glavnog grada Zagreba, među razigranim bregovima i brežuljcima. U njoj je proštenije Majke Božje Bistričke. To veliko, važno, poznato i veoma posjećeno Gospino svetište među Hrvatima na uzvišici se doimlje kao grad. Kroz krasna vrata renesansne kule ulazi se u dvorište, pred visoki toranj na pročelju...

Mjesto Bistrica dobilo je ime po potoku koji protječe kroz mjesto, a spominje se prvi put 1209. godine u povelji kojom hrvatsko-ugarski kralj Andrija II. (t. 1235.) vraća županu Vratislavu njegove zaplijenjene posjede, a među njima i Bisticu. Bistrička se župa, međutim, spominje prvi put god. 1334. Župna crkva bila je tada posvećena sv. Petru i Pavlu. Otkada je 1731. godine biskup Juraj Branjug (1723.-1748.) posvetio novo uređenu crkvu Snježnoj Gospi, svetište se i mjesto zove Marija Bistrica.

Kip Bistričke Gospe potječe iz 15. stoljeća i bio je u crkvi na Vinskom Vrh. Oko god. 1545. Gospin kip je zbog opasnosti od Turaka prenesen u župnu crkvu u Bistici, a god. 1650. zazidan u jedan prozor.

Godine 1684. nastojanjem zagrebačkog biskupa Martina Borkovića kip je pronađen i postavljen na časno mjesto. Otada počinju velika hodočašća.

Godine 1715. Hrvatski sabor daruje glavni oltar na čast Bistričkoj Gospi.

Papa Benedikt XIV. (1750-1758.) podijelio je oprost hodočasniciima koji se ispovijede i pričeste.

Godine 1880. uoči Velike Gospe, požar je oštetiio čitavu crkvu, ali je glavni oltar s kipom Majke Božje Bistričke ostao posve neoštećen.

Arhitekt Herman Bolle crkvu je obnovio i proširio te je izgradio cinton oko Svetišta.

Godine 1923. papa Pio XI. proglasio je crkvu Majke Božje Bistričke bazilikom minor.

Godine 1935. zagrebački nadbiskup dr. Antun Bauer okrunio je čudotvorni kip Marijin i Malog Isusa zlatnim krunama i proglasio Majku Božju kraljicom Hrvata. Govornik krunidbenog dana bio je nadbiskup koadjutor dr. Alojzije Stepinac.

Biskupska konferencija proglasila je 1971. bistričko svetište Nacionalnim proštenijem čitavoga hrvatskog naroda.

Godine 1984. održanje u Mariji Bistici Nacionalni euharistijski kongres.

Slike u cintoru naslikao je Ferdo Quiqerec (Kikerec), a obnovio ih je akademski slikar Vladimir Pavlek od 1982. do 1984. godine.

Beatifikacija Alojzija Stepinca održana je 3. listopada 1998. Nezaboravno misno slavlje održano je u novouređenoj »crkvi na otvorenom« Hrvatskog nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke. Obred proglašenja blaženim kardinala Stepinca i misno slavlje u nazočnosti polumilijunskog mnoštva predvodio je papa Ivan Pavao II. - prvi papa koji je hodočastio na Mariju Bisticu.

Dana 12. veljače 2000. svečano je blagoslovljen Karmel Majke Božje Bistričke i bi. Alojzija Stepinca te je posvećena samostanska crkva. Slavlje je predvodio zagrebački nadbiskup Josip Bozanić.

U godini Velikoga jubileja 2000. odlukom nadbiskupa Bozanića, Bazilika MBB postala je jednom od četiriju oprosnih crkava zagrebačke nadbiskupije.

Bističkom hodočasniku papi Ivanu Pavlu II. podignut je 18. svibnja 2003. monumentalni spomenik podno Kalvarije.

Sadržaj

Riječ urednice	1
Uvod	2
Iz života župe i Svetišta	7
Riječ koja ostaje	18
Glas Karmela	37
Povijest	46
In memoriam	87
Iz bistričkog kraja	94
Pastoralni plan i program	110

Milosti puna

GLASILO SVETIŠTA MAJKE BOŽJE BISTRICKE

Izdaje: Župa i Svetište Majke Božje Bistričke, 49246 Marija Bistrica, Trg pape Ivana Pavla II. 32, Tel.: 049/469-156; faks: 049/468-320; e-mail: svetiste.mbb@gmail.com; www.svetiste-mbb.hr

Odgovara: Zlatko Koren, župnik i rektor Svetišta

Glavna urednica: Danica Ozimec

Uredničko vijeće: Vesna Brlek, Biserka Ciglenečki, Anica Gregurić, Danica Ozimec, Vesna i Ivančica Tomorad, Zvonko Franc i Damir Galoić

Fotografije: Sandra Haban, Fotoarhiv Glasa Koncila

Priprava za tisak: Glas Koncila, Kaptol 8, Zagreb

Grafičko oblikovanje: Blaženka Matić

Tisak: Grafika Markulin, Lukavec

Naklada: 5.000 komada – Tiskano u srpnju 2015.

“Djevica Marija je neprestano prisutna na tom putu vjere naroda Božjega prema svjetlosti.”

12. srpnja 2015. Večer uoči Svetkovine Majke Božje Bistričke. Procesija vjernika s upaljenim svijećama kreće iz Crkve na otvorenom bl. Alojzija Stepinca prema Prasvetištu Majke Božje Bistričke na Vinskom Vrh. Izmjenjuju se pjesma i molitva. U 22 h slavi se prva sveta misa posvećena Svetkovini Majke Božje Bistričke. U procesiji su predstavnici svih bistričkih udruga, župljani i hodočasnici iz drugih krajeva. Slika je lijepa i podsjeća na dio povijesti našeg mjesta u čijem je središtu Črni Kip Majke Božje Bistričke. Pročitajte priloge naših suradnika! Inicijator i brižni organizator ove svečanosti je naš župnik i rektor Svetišta mons. Zlatko Koren. Taj črni kip već stoljećima okuplja svijet u maloj Bistrici koja je dobila ime po njemu – Marija Bistrica. I tu je Majka Božja “na diskretan, ali izravan način uprisutnila ljudima Krista. I to nastoji činiti i danas...” (Papa Ivan Pavao II.)

Papa Ivan Pavao II., danas svetac, poznat kao putnik. Sjećam se njegovih intenzivnih putovanja Europom osamdesetih godina prošlog stoljeća. Posebno pamtim obraćanje mladima u Čenstohovi1983.: “Vi ste ovdje da primite baštinu, koju svijet nastoji da vam otme...”. Ne znam kako mladi vide sebe u ovom jurećem vremenu. Kakav je njihov odnos prema baštini? Pokušajte otkriti neka zrnca i u našem glasilu *Milosti puna*. Riječ baština se danas čuje vrlo često. U Rječniku hrvatskoga jezika Vladimira Anića između ostalog piše da je baština “ukupnost iz prošlosti sačuvanih i njegovanih kulturnih dobara.” Poznati bibličar fra. B. Duda kaže: “Biblija u neku ruku sintetizira ono ponajbolje što nam u baštini ostaviše stvaratelji našeg sadašnjeg svijeta...” Pjesnik J. Kaštelan: “Za svakog čovjeka Biblija je istovremeno zbirka povijesnih isprava i književno djelo izvorne i neprolazne vrijednosti. Ona pripada zajedničkoj kulturi čovječanstva.”

Ove misli sam izdvojila, po osobnom izboru kao poticaj svima koji imaju odgovornost čuvati baštinu i prenijeti je dalje. I danas imamo papu putnika. Papa Franjo putuje svijetom i upozorava što treba mijenjati pojedinac i društvo. Ovu godinu je proglasio Godinom posvećenog života. Pronađite priloge o tome u našem Glasilu. Čestitam svim osobama Bogu posvećenoga života!

Hvala svim našim suradnicima!

*Bistrička Gospo pogledaj nas,
Milosne ruže pruži nam, daj.*

Srpanj 2015.

Danica Ozimec

Sretan ti rođendan

Dragi čitatelju, dragi prijatelju, dragi hodočasniče... upravo sam ti čestitao rođendan. Ne znam je li bio jučer ili prekjučer, ili će biti sutra ili prekositra. To i nije bitno. Bitno je čestitati. I jednako je bitno zahvaliti čestitarima.

Kada dođemo u neke godine, onda na pitanje o svojim godinama znamo odgovarati na različite načine. Često se može čuti kako netko na pitanje u kojemu se očekuje da će nabrojiti svoja proljeća, posegne za jednostavnijim i ugodnijim načinom, pa ta proljeća suzi samo na radna proljeća, ili jednostavnije, kad ga se upita za broj godina, on odgovara samo brojem radnih godina. I sam sam nekoliko puta upao u tu zamku te bih na pitanje - koliko sam dugo svećenik, rekao - dvije godine, a bilo je to dvije godine u jednoj župi, a župa je bilo... No u tom nizu izvlačenja iz otkrivanja vlastitih godina smislio sam i neke nove rođendane. Tako imam rođendan A, pa rođendan B, pa rođendan C, i od ožujka ove godine rođendan D. Da, od 18. ožujka 2015.!

Kada sam počeo razmišljati o slovima koja ću Vam posredovati, sjetio sam se jednog dana Krapinsko-zagorske županije. U otmjenosti prostora festivalske dvorane zagorske metropole – Krapine, u danima uz blagdan sv. Jurja, zaštitnika zagorskog zelenila, a time i zaštitnika svježine misli, riječi i djela, odvijao se baš lijepi program koji nas je slikom i zvukom prošetao kroz brege i dole. Ovdje ću stati u opisu i opisivanju.

Bio sam počašćen mogućnošću koja mi je dana da se obratim vrlim uzvanicima, a bijahu tu ljudi i rada i njive i škole i sporta i znanja i kulture i mladi i stariji i, i... Tako ja krećem k pozornici, k pripremljenom podiju, govornici, mikrofonu... Popravljam sako ili kaput, ustajem i izlazim iz reda uzvanika.

U tim trenucima netko podosta blizu mene, tišim glasom prozbori: „Ovaj će opet o cesti...“ Čujem i da se netko smješka. Malo preskačem; na pozornici sam. Nakon što sam zahvalio na mogućnost govora, nakon što sam pozdravio svo znane i manje znane, nakon što sam se priviknuo na svjetlo reflektora i nakon što sam izrekao čestitku, počeo sam zboriti. Možda mislite da sam odustao. Ne nisam. Zborio sam o cesti. Počeo sam riječima, većini od nas poznate šansone *Ima jedna duga cesta koja vodi sve do Raja; To je cesta mira i ljubavi*. No da bismo došli na tu cestu, moramo imati ceste koje će nas, utisnute u ovu zemlju, povezati i zblížiti. Bez naših prometnica mi bismo bili osamljeni. Ne bismo se mogli otisnuti na put. Ne bismo se mogli susresti s poznatim ljudima i krajevima, ali ne bismo mogli ni otkrivati manje poznate ili nepoznate ljude i širiti svoje horizonte na, do tog trenutka, neotkrivene ambijente. Naš zagorski kraj omogućava čovjeku toliko potrebnu individualnost, ali mekoća

zagorskih brega stvara pretpostavke da se možemo dosta brzo zaputiti čovjeku, bratu, prijatelju. Ako me nešto posebno raduje, onda je to privođenje kraju stare, a sada staro-nove prometnice koja povezuje dvije metropole: Zagreb kao grad svih Hrvata i Mariju Bistricu kao dom nebeske Majke, kao majčin dom svih domova. Jedva čekam dan kada će cesta u potpunosti biti završena. Sve zaslužne, znane i manje znane, pratim svojim molitvama; a molitva je najjači most, kadar premostiti i najdublje provalije. Neka blagoslovljeni Dan svane što prije!

Zašto mi je važna ova prometnica?

Važna mi je zbog naše djece i mladih koji najčešće njom putuju do svojih škola, fakulteta. Važna mi je zbog radno sposobnog stanovništva koje njome putuje do svog radnog mjesta. Važna mi je zbog naših bolesnika koji će baš njome poći do željene bolnice. Važna mi je zbog bistričkih, zagorskih iseljenika, koji će se njome vratiti na rodnu grudu kako bi sjeli pod brajde. Važna mi je

zbog Marijine djece koja će po njoj lakše i sigurnije doći svojoj i Isusovoj majci, Blaženoj Djevici Mariji, Bistričkoj Gospi. Kao što mi je važna ova cesta preko Laza, jednako mi je tako i draga i važna staro-nova cesta koja se smjestila uz novi autoput od Zagreba prema Mac-lju, jednako tako mi je draga cesta od Velikog Trgovišća prema Klanjcu, Sutli u podnožju Risvice i Cesargrada do Zagorskih Sela, a obnova ceste prema Maču i Mihovljanu me isto tako, a možda i malo jače raduje. Ako mislite da je moja radost ovdje zaključena, neću Vam dopustiti da tako mislite dugocajtno. Naša brza cesta. Naš zagorski Y ipsilon, jest prometnica od važnosti nad važnostima. Ova cesta, koja se od Mokrica preko dijela Oroslavja, Bede-

kovčine, kroz polje Luga i Poznanovca proteže do Zlatar Bistrice te se ovdje odvaja u dva pravca – jedan preko Konjščine, Budinščine i dio Novoga Marofa, a drugi dio preko Marije Bistrice i Laza do Soblinca i Popovca, jest cesta koja nije važna tek Tebi i meni, nego mnogima. Tom cestom Zagreb postaje metropola u pravom smislu riječi, jer dobiva svoj ring tj. biva okružen suvremenim prometnicama. Stanovnici zapadne Europe koji putuju prema Osijeku i dalje, skraćuju svoje putovanje prema svome cilju. A istočni dio Hrvatskoga zagorja između Ivanščice i Medvednice, dobiva otvorenu perspektivu. Znam da će mnogi od nas reći to mi ne bumo vidli. I jednako tako znam da sam i ja dionik strahova tih strahova. No, možda će Bog i zauzeti ljudi ipak dati da svi mi doživimo zagorski ipsilon. Bože daj! No radovi kod Mokrica i do Bračka, bude nadu i optimizam. Čestitam svima zaslužnima i već sada čestitam budućim putnicima te stavljam podsjetnik na jedan stih: Zagorski cug – na toliko je mjesta opisan, opjevan, ima i svoj čin u prvom zagorskom muziklu, da je teško sagledati sve doživljaje i sve dosege. No ono što je prezentno glasi – Taj cug otpelel je ljude z brega naših, a cesta bu ih vrnula. Dobrodošli!

A na rođendan D, na poziv zagorskog župana Željka Kolara i predsjednice skupštine Krapinsko-zagorske županije, Vlaste Hubicki, bio sam nazočan radnom sastanku na gradilištu već istaknute ceste. Ta naša već više puta opisivana i opisana cesta, koju bismo još mogli prozvati i željenom cestom, prolazi velikim zagorskim poljem. Da, govorim o zagorskom polju. Jeste li igdje u opisu Zagorja zastali kraj polja, kraj nizina? Možda i jeste, no ako i jeste, spadate u rijetke, jer o Zagorju se govori samo kao o bregima, i to bregima koji nisu ni klisure, ni planine, nego meki razigrani, podatni i blizi.

No prvi sam puta tada uočio veliko polje između zagorskih brega, koje se proteže od Zaboka do Zlatar Bistrice, pa i dalje. I to je moje novo otkriće. Vraćam se sastanku koji me ispunio iskrenom radošću pa čak i uzbuđenjem, te sam i ovaj puta zahvalan pozivateljima. Sastanak na gradilištu pod budnim okom Jurice Krleže, člana uprave Hrvatskih cesta. Na gradilištu pred radnim kartama. A nakon predstavljanja učinjenog i planiranog, vrlo fini gospodin proveo nas je cijelom trasom. Zamislite, vozio sam se brzom cestom u izgradnji. Vozio sam se i nadvožnjacima i uspinjao na autocestu ulazima ili izlazima s nje. Mnogo je toga već učinjeno. Mnogo toga još treba učiniti. A učinjeno pokazuje da ćemo vrlo brzo prometovati ovom dugo očekivanom i žarko željenom prometnicom.

I još nešto, Zagorje je lijepo, prelijepo. Kada budemo putovali ovom cestom, vidjet ćemo ga na novi način, jer njezina visina i njezini nadvožnjaci osiguravaju novi po-

gled na već uočenu ljepotu. Do danas sam mislio da će ova cesta samo skratiti naša putovanja i da će nas ona samo približiti jedne drugima. No, od danas znam da će nam ona pružiti novi pogled na zagorsku stvarnost, na ljepotu dola i brega.

Zato sam odlučio ovaj dan odrediti za rođendan D. A kako ću brojiti godine? Taj 18. ožujka bio mi je prvi dan, a kada ću napuniti prvu godinu? Onda kada bude otvoren prvi čvor, čvor Andraševac (preko puta bolnice Bračak). Druga godina biti će navršena kada se otvori izlaz Bedekovčina, treća godina – izlaz Poznanovec (a on mi je posebno drag), četvrta – čvor Zlatar Bistrica, a pet ću imati kada se brza cesta zaustavi u Mariji Bistrici. I dalje ću brojiti godine, sve do Popovca i Brezničkog Huma... Evo, svojevremeno sam rekao da ću zvonima razglasiti radost otvaranja ove prometnice, a sad to još malo ukrašavam i rođendanima. Stoga, neka su nam sretni rođendani!

Zlatko Koren, župnik

Iz života župe i svetišta

od 1. srpnja 2014.

- slavili svete mise...
- hodočastili vjernici iz župa, udruga, škola...
- proslavili svetkovine, blagdane, spomendane...
- obilježili događaje...
- gostovali zborovi...

*Majko Božja Bistrička,
moli se za nas*

5. i 6. VII. – ZAVJETNO HODOČAŠĆE VJERNIKA GRADA VARAŽDINA

- središnje misno slavlje predvodio mons. Josip Mrzljak, biskup varaždinski

10. VII.

- rektor Svetišta predslavio svetu misu u Župi Krista Kralja Svega Stvorenja – Domaslovec (Samobor) u sklopu trodnevnice za mladu misu vlč. Ivana Lastovčića

13. VII. – SVETKOVINA MAJKE BOŽJE BISTRICKE

- središnje misno slavlje predslavio je mons. Valter Župan, biskup krčki
- hodočašće župa Remete-Gračani-Bešići

20. VII. – XVI. NEDJELJA KROZ GODINU

MARGARETSKO PROŠTENJE

- središnje misno slavlje predvodio je mons. Slobodan Štambuk, biskup hvarsko-bračko-viški

22. VII. – SVETA MARIJA MAGDALENA

- održano godišnje proštenje u kapeli Marije Magdalene na Humu Bistričkom

26. VII. – SVETI JOAKIM I ANA

- središnje misno slavlje predslavio je mladomisnik Matej Petrić

27. VII. – XVII. NEDJELJA KROZ GODINU

- središnje misno slavlje predslavio je mons. Nedjeljko Pintarić, moderator NDS-a

2., 3., 4., 5. i 6. VIII. – DANI BOŽJEGA LICA

- središnje misno slavlje 2. VIII. predslavio je biskup mons. dr. Ivan Šaško
- središnje misno slavlje 3. VIII. predslavio je mladomisnik Boris Jozić
- središnje misno slavlje 5. VIII. predslavio je biskup mons. Mijo Gorski

9. i 10. VIII. – XIX. NEDJELJA KROZ GODINU

- središnje misno slavlje predslavio je mons. dr. Stanislav Lipovšek, biskup celjski

12. VIII. – HODOČAŠĆE INVALIDA

- središnje misno slavlje predslavio je biskup mons. dr. Vjekoslav Huzjak, biskup bjelovarsko-križevački

15. VIII. – SVETKOVINA UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE

- središnje misno slavlje Svetkovine Uznesenja BDM predvodio je kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački
- sestra Marija Iva Domšić položila je doživotne zavjete u Družbi sestara milosrdnica

16. i 17. VIII. – XX. NEDJELJA KROZ GODINU

- središnje misno slavlje predslavio je mons. dr. Mile Bogović, biskup gospićko-senjski
- održano rokovsko proštenje u kapelici Sv. Roka i blagoslov novopostavljenih vitraja koje su darovali župljani, hodočasnici i preč. Mirko Totović

- svetu misu je predslavio i vitraje blagoslovio mons. dr. Ivan Šaško, pomoćni biskup zagrebački

23. i 24. VIII. – HODOČAŠĆE SISAČKE BISKUPIJE

- središnja misna slavlja predvodio je biskup mons. dr. Vlado Košić, biskup sisački
- proslavljena godišnja sveta misa kod križa u Selnici – Vrhi koju je predslavio mons. dr. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački

23. VIII.

- župljani bistričke župe hodočastili su na Trški Vrh ponad Krapine, predvođeni bogoslovom Lukom Brešićem

30. i 31. VIII. – XXII. NEDJELJA KROZ GODINU

6. i 7. IX. - HODOČAŠĆE VELIKOGORIČKOG DEKANATA (preko 2000 pješaka)

- središnja misna slavlja predvodio je mons. dr. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački

8. IX. – ROĐENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE

- središnje misno slavlje predslavio je mons. dr. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački

13. i 14. IX. – 283. ZAVJETNO HODOČAŠĆE VJERNIKA GRADA ZAGREBA I HODOČAŠĆE MLADIH ZAGREBAČKE NADBISKUPIJE U MARIJU BISTRICU

- središnje misno slavlje predslavio je kardinal Josip Bozanić
- časni gospodin Dominik Glasnović započeo je pastoralni praktikum u bistričkoj župi i svetištu

20. IX. – HODOČAŠĆE ZADARSKE NADBISKUPIJE

- središnje misno slavlje predslavio je mons. dr. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski i predsjednik Hrvatske biskupske konferencije

- proslavljena godišnja sveta misa kod križa u Sušobregu
- časni gospodin Luka Brešić zaključio je pastoralni praktikum u bistričkoj župi i svetištu koji se odvijao od 1. VIII. do 20. IX. 2014. godine

21. IX. – XXV. NEDJELJA KROZ GODINU

- HODOČASTILI ČLANOVI HRVATSKE SELJAČKE STRANKE

27. I 28. IX. – XXVI. NEDJELJA KROZ GODINU

- HODOČAŠĆE BAČKIH HRVATA I HRVATSKE ZAJEDNICE BRAČNIH SUSRETA

3. X.

- rektor Svetišta predvodio je svetu misu u Župi blaženog Alojzija Stepinca u naselju Bestovje, Novaki, Rakitje

5. X. – XXVII. NEDJELJA KROZ GODINU, VOJNO HODOČAŠĆE

- središnje misno slavlje predslavio je mons. dr. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski i predsjednik Hrvatske biskupske konferencije

8. X.

– HODOČAŠĆE BARANJSKOG DEKANATA, DAN NEOVISNOSTI

11. X. – HODOČAŠĆE VRHBOSANSKE I BANJALUČKE BISKUPIJE

- središnje misno slavlje predvodio je kardinal Vinko Puljić

12. X. – XXVIII. NEDJELJA KROZ GODINU

- glazbeni okvir središnjem misnom slavlju podario je zbor umirovljenika iz Koprivnice

18. X.

- održan XVI. recital “Josip Ozimec”

19. X. – XXIX. NEDJELJA KROZ GODINU, MISIJSKA NEDJELJA

26. X. – XXX. NEDJELJA KROZ GODINU, ZAHVALNICA NA KRAJU HODOČASNIČKOG LJETA

- središnje misno slavlje predvodio je mons. dr. Ivan Šaško, pomoćni biskup zagrebački

1. XI. – SVETKOVINA SVIH SVETIH

2. XI. – SPOMENDAN SVIH VJERNIH POKOJNIKA

9. XI. – XXXII. NEDJELJA KROZ GODINU, POSVETA LATERANSKE BAZILIKE

15. XI.

- koncert zbora Izvor iz Zagreba

16. XI. - XXXIII. NEDJELJA KROZ GODINU

18. XI.

- sjećanje na Vukovar

23. XI. – SVETKOVINA ISUSA KRISTA KRALJA SVEGA STVORENJA

30. XI., 7., 14. i 21. XII. – NEDJELE DOŠAŠĆA

2., 3. i 4. XII.

- održana duhovna obnova koju je vodio vlč. Dražen Radigović

6. XII.

- adventsko hodočašće vjernika bistričke župe u Prelog i Čazmu

8. XII.

- rektor Svetišta predslavio svetu misu u Župi Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije u Maču

13. XII.

- adventsko hodočašće vjernika bistričke župe u Zagreb

20. XII.

- božićni koncert folklornog ansambla Lado

24. XII. – BADNJAK

25. XII. – SVETKOVINA ROĐENJA GOSPODINOVA

28. XII. – BLAGDAN SVETE OBITELJI: ISUSA, MARIJE I JOSIPA

2015.

1. I. – SVETKOVINA MARIJE BOGORODICE

4. I. – DRUGA NEDJELJA PO BOŽIĆU

6. I. – SVETKOVINA BOGOJAVLJENJA

- središnje misno slavlje predslavio je mons. dr. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački
- mladi iz Župe Zajezda, pod vodstvom svoga župnika vlč. Andrije Jambreuša uprizarili su žive jaslice ispred Bazilike

11. I. – BLAGDAN KRŠTENJA GOSPODINOVA

- glazbeni okvir liturgijskog slavlja dao je FIS Remete
- na demokratskim izborima izabrana za predsjednicu Republike Hrvatske Kolinđa Grabar-Kitarović

18. i 25. I. – NEDJELJE KROZ GODINU

18. I.

- rektor Svetišta u sklopu Molitvene osmine za jedinstvo kršćana predslavio je svetu misu u Župi Sv. Nikole Biskupa, Krapina

18.- 25. I. – MOLITVENA OSMINA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA

24. I.

- papa Franjo imenovao je novog krčkog biskupa, fra Ivicu Petanjka

2. II. – BLAGDAN PRIKAZANJA GOSPODINOVA

- redovnice milosrdnice sv. Vinka Paulskoga i redovnice bosonoge karmelitanke proslavile su Dan posvećenoga života

8.II.

- rektor Svetišta predslavio svetu misu u Svetištu Gospe od Brze Pomoći u Slavonskom Brodu

22. II., 1., 8., 15., 22. i 29. III. – NEDJELJE KROZ GODINU

10. II. – U BISTRICHKOM KARMELU PROSLAVLJENO JE STEPINČEVO

- vjernici Stubičkog dekanata hodočastili u Zagreb, Krašić i Karlovac (Zagrebačka katedrala, župna crkva Presvetoga Trojstva – Krašić, Nacionalno svetište Svetog Josipa – Karlovac)

22. II. – PRVA KORIZMENA NEDJELJA

- križni put svećenika i vjernika Stubičkog dekanata

KORIZMENE TRIBINE PETKOM U KAPELICI SVETOGA PETRA

- **KORIZMENE TRIBINE U KAPELICI SV. PETRA petkom u 19 sati...** voditelj: Branimir Bilić
- Ciljevi: *potaknuti ljude, posebno mlade, na promišljanje o stvarnoj vrijednosti života i važnosti ljudske osobe za opstojnost u današnjem, suvremenom svijetu, u kojem, uz opće siromaštvo većine, sve više vladaju siromaštvo duha i sve veća pohlepa bogatih i moćnih za novcem...*
- **20. veljače 2015.: VJERA I NEVJERA – CRKVA I DRUŠTVO;** prof. dr. sc. Davor Pavuna, Lausanne, Švicarska; moderator: Branimir Bilić
- **27. veljače 2015.: POTREBE I BUDUĆNOST MLADIH U HRVATSKOJ;** Julio Car, Antun Palanović, Jurica Gregurić i Željka Lisec; moderator: Branimir Bilić
- **6. ožujka 2015.: I U MOJOJ ŠKOLI I U MOJEM MJESTU ŽIVI VUKOVAR;** Barbara Sipina, vjeroučiteljica i Vesna Brlek, ravnateljica OŠ Marija Bistrica; moderatorica: Ivančica Tomorad

1. III. – DRUGA KORIZMENA NEDJELJA

3. III.

- u sklopu Europskog susreta nacionalnih ravnatelja papinskih misijskih djela slavljen je sveta misa u Mariji Bistrici koju je predslavio apostolski nuncij u Hrvatskoj, nadbiskup mons. Allesandro D'Errico

3.–5. III.

- održana duhovna obnova vlč. Dražena Radigovića

8. III. – TREĆA KORIZMENA NEDJELJA

- sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskog sudjelovale su u pobožnosti križnoga puta

14. III. – SREDIŠNJA PROSLAVA GODINE REDOVNICA I REDOVNIKA

- pontifikalno misno slavlje predslavio je kardinal Josip Bozanić

15. III. – ČETVRTA KORIZMENA NEDJELJA

- 25 GODINA BRAČNOG ZAJEDNIŠTVA PROSLAVILI SU:

Josip Cesar i Ivanka r. Trčak, Darko Bičak i Katarina r. Hanžek, Mario Turin i Ankica r. Kontrec, Marijan Matejaš i Željka r. Čebrajec, Zlatko Benci i Blaženka r. Koščak, Željko Gajski i Ivanka r. Čukman, Franjo Matok i Jasna r. Gabud, Branko Gereci i Brankica r. Šagud, Emil Sviben i Darinka r. Torner, Robert Šagud i Snježana r. Pošteak, Davor Hoić i Vesna r. Boroša, Stjepan Pucko i Jasna r. Kušt, Stjepan Meštrović i Mirjana r. Pugar, Zdravko Dujan i Branka r. Mahmet, Ivan Gorički i Klaudia r. Belec, Jadranko Čmarec i Vesna r. Osrečak, Božidar Škuranec i Barica r. Ozimec, Željko Konicija i Katarina r. Jagarčec, Ivica Haramina i Dragica r. Marijan, Mladen Petanjek i Ankica r. Hižar, Dragutin Smetko i Nada r. Topolovec, Boris Sumpor i Branka r. Pucko, Milan Kralj i Štefica r. Mikulec, Josip Pisk i Snježana r. Strunjak i Radovan Kovačiček i Jadranka r. Martinjak

18. III.

■ **“PUT SVJETLA”** Putem Isusovim s Terezijom od Isusa: Međunarodno hodočašće prigodom 500. obljetnice rođenja sv. Terezije od Isusa u prisutnosti svetih moći njezina stopala i relikvije njezina štapa

19. III. – SVETKOVINA SVETOG JOSIPA, ZARUČNIKA BLAŽENE DJEVICE MARIJE

21. III.

■ hodočašće pjevača crkvenih zborova iz Porečke i pulske biskupije predvođenih dijecezanskim biskupom mons. dr. Draženom Kutlešom

22. III. - PETA KORIZMENA NEDJELJA

25. III. – NAVJEŠTENJE GOSPODINOVO, BLAGOVIJEST

27. III.

■ križni put sa svijećama na bistričkoj Kalvariji
 ■ potvrđeni su na novi mandat dugogodišnji članovi Župnog ekonomskog vijeća

ZAGREBAČKA NADBISKUPIJA
 NADBISKUPSKI DUHOVNI STOL

Broj 847/2015

Zagreb, 27. siječnja 2015.

Župe
 UZNESENJA BDM
 MARIJA BISTRICA

Ovime se, u skladu s člankom 3. Pravilnika župnog ekonomskog vijeća (SVZN 4/1999, str. 29-30), na tri godine potvrđuje mandat sljedećim izabranim i predloženim članovima Župnog ekonomskog vijeća za župu Uznesenja BDM u Mariji Bistrici:

1. Juraj FORKO
2. Branko MIKŠA
3. Josip PALANČIĆ,

Prije nedjelje nakon primitka prog. dopisa proglašite potvrđene članove Ekonomskog vijeća i, prigodom proglašenja članova, svakom članu Vijeća predajte kopiju svoga dekreta.

Želimo da Župno ekonomsko vijeće snagom Duha bude djelatno sredstvo za svjedočenje Evanđelja, pozivamo na članove Vijeća i na njihov rad za župnu zajednicu blagostov Božji te zagovor Marije, Majke Crkve.

Kancelar:

Kutleš

GENERALNI VIKAR:

Kutleš

Distribuirati:

1. Sveti dan Ekonomskog vijeća
2. Župni arhiv
3. Arhiv, svjedo

HR-10001 ZAGREB, Kapci 31, p.p. 383 * t: (01) 48 94-800 * f: (01) 48 17374
 e-mail: kancelar@zjg-nadbirova.upje.hr

29. III. – NEDJELJA MUKE GOSPODnje – CVJETNICA

2. IV. – VELIKI ČETVRTAK

3. IV. – VELIKI PETAK

4. IV. – VELIKA SUBOTA

5. IV. – NEDJELJA USKRSNUĆA GOSPODNJEG – USKRS

- središnje misno slavlje predvodio je biskup mons. dr. Valentin Požaić

6. IV. USKRSNI PONEĐJELJAK

- hodočastili hodočasnici iz Sesveta

11. IV.

- slavlje sakramenta sv. Potvrde
- svetu misu je predslavio i sakrament podijelio prečasni gospodin mons. Ivan Hren, kanonik prvostolnog Kaptola zagrebačkog
- sakrament su primili: Dominik Babić, Tomislav Babić, Mateja Bartolović, Kruno Bigor, Karlo Car, Luka Hanžek, Filip Hercigonja, Patricia Klapač, Nikolina Majsec, Lorena Meštrović, Erik Mihaljinec Kotarski, Mauricia Ozimec, Hana Pentavec, Valerija Požaić, Karlo Prugovečki, Helena Ptiček, Jurica Skuliber, Aleksandra Semper, Dario Sente, Mario Špoljarec, Veronika Špoljarec, Marija Šuštić, Barbara Tomorad, Antonija Žabec, Nikolina Babić, Antonio Belko, Petar Boronjek, Mihaela Gabud, Karla Gorički, Magdalena Gregorić, Donatella Gučin - Županić, Dominik Haban, Filip Hamin, Dominik Košec, Matija Kovačić, Barbara Milički, Dora Milički, Gabrijel Ozimec, Brigita Petric, Letitia Pukšić-Hellenbach, Lucija Skuliber, Andrija Tomorad, Samanta Totović, Ana Trčak i Gabrijela Uvodić

12. IV. – II. VAZMENA NEDJELJA

- otvorenje hodočasničkog ljeta
- misno slavlje predslavio je dr. Denis Barić

19. IV. – III. VAZMENA NEDJELJA

- prvi puta euharistijskom stolu pristupili su: Laura Andranka, Martin Babić, Adrijana Bednjanić, Kristijan Belko, Ivan Bertović, Karlo Blagec, Mateo Bradić, Lana Budić, Karlo Čukman, Mateo Djanić, Dominik Gabud, Željka Gregorić, Manuel Habazin, Tea Habazin, Ivan

Hamin, Ivan Hanžek, Karlo Hercigonja, Rita Hižar, Dino Hrupelj, Maja Kereša, Luka Klancir, Elizabeta Kožić, Luka Kramar, Danijel Kucelj, Paula Kršić, Ela Markuš, Iva Meštrović, Filip Mateković, Bruno Medvedec, Petar Micak, Ivan Milički, Monika Mitrečić, Marta Ozimec, Vito Ozimec, Vida Pelko, Luka Pisk, Renato Prugovečki, Karlo Svetec, Sara-Magdalena Škrobot, Adam Šuštić, Dario Švaljek, Lorena Urojić, Karla Vajdić, Dorian Vuraić i Tajana Špoljarec

- prvopričesnike je s puno kreativnosti pripremala s. Tihomila Sente
- župljani bistričke župe hodočastili su u Svetište Majke Božje Trsatske, Kraljice Jadrana i zaštitnice Grada Rijeke, na drugi susret hrvatskih katoličkih obitelji

26. IV. – IV. VAZMENA NEDJELJA, NEDJELJA DOBROG PASTIRA

- svjetski dan molitve za svećenička i reldovnička zvanja

- Svetište su pohodili sjemeništarci dječakog sjemeništa u Zagrebu na Šalati, predvođeni preč. Domagojem Matoševićem, rektorom

1. V. – Sveti Josip Radnik – SVIBANJSKO HODOČAŠĆE VJERNIKA ZAGREBAČKE DUBRAVE

- rektor Svetišta predslavio je svetu misu u Župi Sv. Josipa Radnika, Klinča Sela, Zdenčina
- vjernici Stubičkog dekanata hodočastili su u Lepoglavu, Macelj i Orehovicu
- BISTRičKI ZVUKOLIK 2015. - 1. V. – u 20 sati – koncert članova ocjenjivačkog suda, Bazilika Majke Božje Bistričke: Krešimir Has, orgulje; Boštjan Lipovšek, rog; Diana Grubišić Ćiković, harfa; Lidija Horvat Dunjko, pjevanje; Matej Zupan, flauta; Belma Alić, violončelo; Igor Krizman, harmonika; 2. V. – 20.30 sati – koncert članova ocjenjivačkog suda, Bazilika Majke Božje Bistričke: Belma Alić, violončelo; Srđan Bulat, gitara; Igor Krizman, harmonika; Diana Grubišić Ćiković, harfa; Matej Zupan, flauta; Lidija Horvat Dunjko, pjevanje

2. V.

- hodočastili su kruničari predvođeni dominikancima

3. V. – V. VAZMENA NEDJELJA

- proslavljena 25. godišnjica križa na Kladeščici, misno slavlje predslavio je mons. Lovro Cindori

4. V. – HODOČAŠĆE SPORTAŠA

- središnje misno slavlje predslavio je mons. dr. Ivan Šaško, pomoćni biskup zagrebački

9. V. – HODOČAŠĆE BJELOVARSKO-KRIŽEVAČKE BISKUPIJE

- središnje misno slavlje predvodio je mons. dr. Vjekoslav Huzljak, biskup bjelovarsko-križevački

11.V.

- ustanovljen Odbor Župnog caritasa

23. i 24. V. – DUHOVSKO HODOČAŠĆE

- središnja misna slavlja predslavio je mons. Antun Sente, rektor Hrvatskog nacionalnog svetišta svetog Josipa u Karlovcu

28. V.

- rektor Svetišta predslavio je svetu misu u Župi Sv. Ane u Križevcima u sklopu projekta Dani svetaca i blaženika

31. V. – SVETKOVINA PRESVETOG TROJSTVA

- hodočašće vatrogasaca

4. VI. – SVETKOVINA PRESVETOG TIJELA I KRVI KRISTOVE – TIJELOVO

12. V.

- rektor Svetišta predslavio je svetu misu u Župi sv. Antuna Padovanskog u Bjelovaru

14. V. – UZAŠAŠĆE GOSPODINOVO

16. V. – HODOČAŠĆE MOLITVENIH VIJENACA KRALJICE OBITELJI

20. V. – DAN EUHARISTIJSKE ZAHVALNOSTI U BISTRİČKOJ ŽUPI

- središnje misno slavlje predslavio je vlč. Dražen Radigović

6. VI. – HODOČAŠĆE BOLESNIKA I MEDICINSKOG OSOBLJA

- - središnje misno slavlje predvodio je preč. Ivan Mikec, župnik u Pregradi

12. VI. – SVETKOVINA PRESVETOG SRCA ISUSOVA

- rektor Svetišta predvodio je svetu misu u katedrali Vrhbosanske nadbiskupije u Sarajevu

13. VI. – HODOČAŠĆE HRVATSKE ZAJEDNICE BRAČNIH SUSRETA

- svetu misu predslavio je kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački

20. VI. – PREZBITERSKO REĐENJE U ZAGREBAČKOJ KATEDRALI

- Naš đakon, vlč. Dominik Glasnović, koji je od jeseni prošle godine u našoj župi i svetištu boravio na đakonskom praktikumu, po rukama zagrebačkoga nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića, zaređen je za svećenika. Mladu Misu proslavio je u nedjelju 21. lipnja 2015. godine u Župi svetoga Pavla u zagrebačkom Retkovcu. *Hvala i blagoslovljeno bilo!!!*

- ZAGREBAČKA NADBISKUPIJA SE RADUJE NOVIM SVEĆENICIMA... NAŠI MLADOMISNICI SU: Matija Knok (Lobor), Martin Krizmanić (Zagreb, Retkovec) i Marko Torbar (Krašić).

22. VI. – HODOČAŠĆE STUBIČKOG DEKANATA... UDBINA–ZADAR–KNIN

24. VI. – SVETKOVINA IVANA KRSTITELJA

- rektor Svetišta predslavio svetu misu u Župi sv. Ivana Krstitelja u Novom Čiču

25. VI. – HODOČAŠĆE UMIROVLJENIKA KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE, DAN DRŽAVNOSTI

- - središnje misno slavlje predslavio je p. dr. Anto Gavrić, provincijal naših dominikanaca, a propovijedao je preč. mr. Milan Pušec

27. VI. – HODOČAŠĆE KARLOVAČKOG DEKANATA

- središnje misno slavlje predvodio je preč. mr. Domagoj Matošević, rektor Međubiskupijskog sjemeništa

28. VI. – HODOČAŠĆE SVETONEDJELJSKOG DEKANATA

- središnje misno slavlje predvodio je preč. mr. Domagoj Matošević, rektor Međubiskupijskog sjemeništa

29. VI. – SVETI PETAR I PAVAO

- rektor svetišta predvodio je svetu misu u Župi sv. Petra u Zagrebu

Ivan Šaško

18

»Alojzije Stepinac – neustrašivi svjedok Zagrebačke Crkve«

TRIBINA 'ZAJEDNIČKI VIDICI'

u organizaciji Ureda za vjeronauk u školi Zagrebačke nadbiskupije
Zagreb, Nadbiskupijski pastoralni institut, dvorana 'Vijenac'
četvrtak, 28. siječnja 2015. u 19.30 sati

A. Tri temeljna 'suvremena' straha

I. Nerijetko mi se dogodi da naslov koji je bio stavljen kao radni ostane i konačni naslov predavanja. Tako je bilo i s večerašnjim. Premda je umjesto danas pomalo epskoga pridjeva 'neustrašivi', mogao stajati jednostavniji, 'uobičajeniji' pridjev: 'hrabri', upravo je *neustrašivost* postala polazištem za kostur mojega večerašnjeg izlaganja.

Na raznim sam mjestima već spominjao da mi je draga riječ *hrabrost*, provučena kroz etimologiju raznih jezika, među kojima su i oni koji se oslanjaju na latinski jezik,

kao što je francuska riječ *courage*, engleska *courage*, talijanska *coraggio* ili hrvatski kajkavski izraz *imati kuraža*. Svi su oslonjeni na latinsku složenicu *cor-habere*, što znači – 'imati srca'. To pak obuhvaća, vjerujem, i srčanost i srdačnost i milosrđe. Hrabrost se može tako raslojiti – *via positiva* – kao *imati nešto, imati srca*.

No, postoji i *via negativa*; postoji izraz koji govori da u hrabrosti nečega nema, izraz koji govori o *nepostojanju* nečega. U ovome slučaju takav je pojam 'neustrašivost' – *nemati straha*.

Da bismo lakše vidjeli na koji je to način blaženi Alojzije neustrašiv, potrebno je

vidjeti što je strah za čovjeka, za suvremenoga čovjeka. Čega se čovjek bojao i boji. Nadbiskup Stepinac živio je u vremenu koje je, mislim, imalo jednake i slične strahove kakvi postoje i danas. Po strahovima – usudujem se reći – dijelimo isto vrijeme. Kada su posrijedi mučenici, kršćanski sveci, tada se na prvome mjestu pomisli na strah od smrti. No, je li u pitanju samo taj strah?

2. Nastojeći biti sažet, sa svom opasnošću pojednostavljivanja, mislim da se može reći da je suvremeni čovjek ili – kako volimo reći – čovjek našega doba i naše zapadne civilizacije (ovdje predstavljeno prema razradi F. Lamendole) zahvaćen trima velikim strahovima: *strahom od smrti, strahom od siromaštva i strahom od samoće, odnosno ostavljenosti/napuštenosti*. Gotovo sve njegove tjeskobe, neuroze, gotovo sva njegova iracionalna i razorna ponašanja mogu biti svedena na ta tri straha.

Nakon takve tvrdnje, lako može uslijediti prigovor da su se ljudi uvijek bojali tih stvari; uvijek u svim povijesnim razdobljima, podnebljima i kulturama. No, to nije sasvim točno. A da bi se to vidjelo, ne treba ići izvan našega kulturalnog kruga. Čovjek je, istina, uvijek suočen sa strahovima, ali s različitim naglascima. U naše su doba ta tri straha dobili toliku snagu da uvjetuje cjelokupnu životnu stvarnost, razmišljanja i djelovanje, do mjere dopuštanja da zarobe i porobe čovjeka.

Premda zvuči pretjerano, na temelju komparativne antropologije, etnologije, književnosti, povijesti umjetnosti, povijesti religija i filozofije, čini se da se ljudi u ranijim razdobljima nisu dopustili tako korjenito uvjetovati navedenim strahovima.

3. Vođeni time, pitamo se: *Gdje se nalazi snaga straha od smrti i gdje je bila snaga ublažavanja, odnosno dokidanja straha?* Izgleda da se ključ nalazi u prihvaćanju smrtnosti čovjeka, naše konačnosti, naše stvorenosti i pozvanosti u život. Prihvaćajući smrtnost, prihvaća se i smrt. U svjetlu vjere koja raču-

na s ljudskom stvorenošću, tjelesna je smrt promatrana kao početak novoga oblika života. Bez vjere, u susretu s konačnošću zemaljskoga života, uvijek se dolazilo do pokušaja zavaravanja, bijega, traženja novih zemaljskih početaka ili stava koji govori: *izvucimo iz života što je moguće; dok traje traje.*

Strah i tjeskoba pred smrću djeca su neprihvaćanja ljudske smrtnosti, odnosno stvorenosti svijeta i čovjeka. Kada se u čovjeka ugrađuje i u njemu jača svijest o izjednačenosti čovjeka s Bogom ili isključivanje Boga – što je jedno od temeljnih obilježja modernoga doba i suvremenih struja (usput rečeno: ateizam je ‘europski proizvod’) – jača i strah pred smrću, kao posljedica neprihvaćanja istine o čovjeku.

Kako god okretali tu problematiku i bez obzira na njezinu nepreglednu složenost, nemir pred smrću je nemir pred životom i pred pitanjem ljudskosti. Teško je reći da je razlog toga nemira isključivo osjećaj promašenosti, osjećaj da se nije živjelo dobro, to jest izvan istine života, idući za površnim stvarima i zanemarujući bitno, ali je istina da se životni nemir javlja kada se živi protiv otajstva života i kada se vlastito življenje

pokušava 'delegirati', prebaciti na nekoga drugoga ili u neko buduće vrijeme, izbjegavajući odgovornost.

Premda se i to pitanje može privremeno zanemariti, ne može ga se izbjeći. Iako pitanje kako se živi za nekoga ne mora biti nužno u području moralnosti, svakako je na tragu *čežnje za srećom*, prilično nedefiniranoga cilja koji danas zamjenjuje teološke pojmove kao što su: 'traženje Boga', 'spasenje', 'blažena vječnost' i slično.

Pred smrću se ne boji onaj tko živi istinski, bez maski i skrivanja; bez neistina; tko nije opterećen ambicijama i ne ide za stvarima koje su iznad njega, kako kaže Biblija i ne želi to postići bilo kojim sredstvom. Ne boji se onaj tko zna da nitko nema razloga za mržnju i ogorčenost prema njemu, osim onih koji ne prihvaćaju istinu i pravednost, ili pak oni koji su raskrinkani u svojim izopačenim nakanama.

I prije poblizega povlačenja poveznica s Blaženikom u ovome pitanju, osjećamo kako blagoslovno zvuče njegove riječi: *moja je savjest mirna; moja je savjest čista; nemam si što predbacivati...*

4. Drugi je strah *strah od siromaštva*. On je posebno snažan otkako je zaživio i – opravdano je reći – prožeo sve pore društva 'mit o materijalnome blagostanju'. Taj je mit u svijesti pojedinaca i u mentalitetu zajednica. Taj je strah snažan otkako je siromaštvo postalo razlogom srama i društvenoga isključivanja; otkako je 'imati' prevladalo temeljnu vrijednost čovjeka i njegova dostojanstva.

Glede siromaštva treba uočiti pojmovno razlikovanje. Siromaštvo (*pauperitas*, od: *paucus, parvus* – malo, malen) nije isto što i bijeda (*miseria*, od gr.: *misos* – mržnja, sscr. razaranje, umanjivanje), jer bijeda sa sobom povlači i snažniju moralnu odrednicu te može biti shvaćena kao degradirajuća. Siromaštvo čuva dostojanstvo, što pokazuje i združivanje dviju riječi: *siromah i bijednik* ('*bijeda od čovjeka*').

Srednjovjekovni je čovjek mogao biti siromašan, ali se nije morao sramiti, osim ako nije učinio nešto što i siromaha i bogataša može učiniti bijednikom. Štoviše, u siromaštvu je viđen simbol Kristova božanskog siromaštva, a u savršenome siromaštvu ispunjeno nasljedovanje Njegova primjera. Sveti Franjo (Asiški), bogataš koji je izabrao biti siromašan i živjeti služeći siromasima, bio je ideal. Nisu, dakako, imali svi snagu sv. Franje, ali je svatko mogao vidjeti vrijednost, a ne biti samo iznenađen, čuditi se čudaku. I danas ne izostaje čuđenje, rjeđe je divljenje, a negdje u dubini vjerujem da je najčešći dojam bezumnosti, ludosti.

U svjetlu novih ekonomskih ideologija siromaštvo je postalo društvenom neprihvatljivošću, do mjere kulture koju papa Franjo zove 'kulturom odbacivanja, škartiranja'.

Siromaštvo se u suvremenim okolnostima nalazi u čudnim okolnostima uklješete-

na u neke oblike sućuti i neprihvatanja; rada i lijenosti, sposobnosti i nesposobnosti. U svakome slučaju, 'Kristov siromašak', hodočasnik, pustinjak, nisu više društveno privlačni likovi unutar sustava kojemu je novac postao božanstvom. Ti se ljudi promatraju s nutarnjom nelagodom i marginaliziraju kao čudaci.

No, siromaštvo kao vrijednost ponajprije znači nenavezanost. Na području pravdnosti i ljubavi prema bližnjemu siromasi uvijek trebaju biti briga bližnjih. Siromah, na tragu biblijskoga poimanja, pred sobom ima bitno, očitovano i u krjepostima i u vrijednostima čuvstvenosti, časti, rada, obitelji, domovine... Siromah koji se odlučio za siromaštvo slobodan je od suvišnoga. To je čovjek koji se ne obeshrabruje lako. Ako padne, podiže se; gdje vidi svoju nedostatnost, moli Božju blizinu.

'Suvremeni čovjek' se boji siromaštva, a još više društvene osude kao podloge za marginalizaciju. I u Hrvatskoj slušamo sve češće o siromaštvu i siromašnima na razne načine, u kategorijama socijalnih ljestvica, pragova, statistika. U trajnoj brizi za one koji oskudijevaju u odnosu na do-

stojanstven život, ne smijemo previdjeti krakove 'ideologije boljitka', koji se šire iz straha od siromaštva. Lako je provjeriti u svakodnevicu što sve roditelji moraju ispunjavati, kupovati (od odjeće i predmeta 's markom' nadalje), da se djeca ne bi osjetila poniženom pred djecom bogatih roditelja. Diktatura 'ideologije posjedovanja' ubire brzo svoj danak, ponavljajući pripjev da *vrijedi onaj koji ima*. To je fikcija, slična fikciji o ljudskoj samodostatnosti i besmrtnosti.

5. Treći je strah *strah od samoće*. Predmoderan čovjek ju nije doživljavao kao doba koje je uslijedilo. Kao da je nekada život bio dovoljan za ispunjavanje življenja, svojim prirodnim ritmovima i svakidašnjim društvenim susretanjima. Samoća je suvremena bolest koja se rađa iz pretjeranoga individualizma, sebične trke prema uspjehu, takmičenja svakoga sa svakim i stvaranjem ozračja koja su povećavala broj stanovnika i smanjivala broj i kakvoću ljudskih susretanja.

Osamljeni su oni koji su odbačeni, neprihvaćeni, ali i oni koji oko sebe imaju moguće suparnike, protiv kojih se treba boriti, a ne sebi slične (da ne kažem 'bližnje') kojima se treba radovati.

Postaje se osamljenima kada buka ispravnih stvari nije dovoljna za ispunjavanje praznine duše. Tu leži razlog za povećano promicanje zabavišta. Lako je i to provjeriti: koliki posežu za bukom suvremenih društvenih mreža, tehničkih sredstava i drugim suvišnim bukami. Tu se može pronaći i razlog nemira i nesklada sa samima sobom, nedobrohotnosti i nerazumijevanja sebe samoga i drugih. Možda je jedno doba pre-naglasilo usmjerenost prema nutarnjosti, obscenjujući izvanjskost, ali smo danas očito zaglibili u trajnoj protegnutosti prema van, do mjere da se želimo rastjelovati, ili kako se češće kaže: virtualizirati. Strah od samoće pitanje je nemira sa sobom, zbog čega se često stvaraju napetosti oko sebe.

6. Sažimljući, moglo bi se reći da je današnji čovjek tjeskoban, jer ne prihvaća vlastitu stvorenost, a i dalje se nastavlja ukopavati u želji da bude ravan Bogu, nastojeći svojom snagom izgraditi kulu koja seže do neba i postići blaženstvo.

U vremenu nakon prosvjetiteljstva pojavila se kultura koju nosi ideja da je sreća ljudsko pravo i da ju se može postići mimo otvorenosti Božjemu daru, oslobađajući se tradicija, vjerovanja i svega što je dobilo etiketu iracionalnoga, dok se u suvremenosti stvaraju veće iracionalnosti od onih koje su ranije obilježene takvima.

Vidjeli smo i vidimo pogibeljnost stranputica apsolutiziranja koja vode u nove re-

ligije sa svojim simbolima vjere, obrnutim *Credom*, s puno više netolerancije od onih koja su uklonili ili kanili zamijeniti.

Obećavana sreća, koja se čini kao da je nadomak ruke, tu 'iza ugla', uvijek iznova izmiče, a čovjek je sve više u još tipičnijom suvremenoj bolesti – umoru. Ipak, premda je takvo obećavanje razlog prelamanja zapadne civilizacije, ne prestaje se istim za-bludama hraniti nove naraštaje. Jasno je da sreća ne može biti doseg nekog 'iluminizma', znanosti ili tehničkoga napretka. To je važno mjesto na kojemu trebamo ponizno sjesti do nogu istinskih učitelja, prijašnjih naraštaja koji su svoju mudrost sačuvali u dragocjenim udžbenicima svojih života u kojima nije dominirao strah. Za ovladavanje strahom nije potrebna neka nova ideologija, nego življenje ljubavi, gradeći, a ne razarajući...

B. Odgovor blaženoga Alojzija na ustrašivanja

7. Kada ćemo smrt gledati kao 'sestricu' koja nam dolazi ususret, da bi dala odmora našem umoru, rodenome iz činjenja dobra; kada ćemo u siromaštvu vidjeti zaručnicu koja nam pomaže otkriti i razlikovati bitno od nebitnoga, važno od nevažnoga, oslobađajući se privida; kada ćemo biti sposobni u samoći vidjeti dragocjenu prijateljicu koja nam pomaže otkriti okus i miris

vjerodostojnoga života, tada ćemo pronaći mir.

Onaj tko je slobodan od straha, živi u miru. Tko je pak miran, ne plaši ga prvi povjetarac, premda trpi, premda je siromašan i sam. Biti u miru ne znači ne trpjeti. Bolesnik trpi; netko koga je napustila draga osoba trpi, kao i čovjek opterećen brigama, ali pouzdanje u Boga daje novi smisao, samo onda kada je čovjek istinski slobodan.

Dok sam vam ovo govorio znam da ste pred sobom imali poglavito život i umiranje blaženoga Alojzija. Zagrebački nadbiskup Alojzije ponižavan nije mogao ostati ponižen; niti zatvaran, ostati zatvoren; niti tjeran u osamu umrijeti osamljen. Sveci su ponajprije slobodni ljudi. S time su se suočili razni vladari i sustavi. Ali, njih se ne treba gledati ponajprije kroz političku, nego životnu *vjerničku* prizmu.

8. Ako dublje promotrimo, politički su se sustavi, totalitarizmi sućelili s otajstvom. Tu je nastala dramatičnost i konačno njihov slom. Za blaženoga Alojzija nije potrebno posegnuti u sve nijanse teoloških domišljinja, ali je potrebno posvijestiti prve stranice Biblije.

Neustrašivost je plod poniznosti pred otajstvom i njegovom istinom koja govori o Stvoritelju i o stvorenju, o njihovoj temeljnoj razlici, jer sličnost, slika na koju smo stvoreni, ne govori o izjednačenosti; sličnost treba čuvati dragocjenu različitost: čovjek nije Bog.

Mutatis mutandis uvijek se u povijesti na to naljepila neistina, na tragu početne biblijske pobune čovjeka koja je prebrisala spoznaju svih spoznaja – da je čovjek stvorenje. Strah od smrti, nestajanja rođen je iz laži. Bog po istinu nudi radosti, a Božji neprijatelj po neistini propast. Iz prihvaćanja laži *bit ćete kao bogovi*, niče bijeda, ogoljelost, golotinja kao sram, a iz njega skrivanje, bijeg od pogleda i susreta, što je povezivo sa samoćom.

I kada danas na istu matricu stavimo neke druge okolnosti, lako ćemo potvrditi

isti model: redefiniranje čovjeka; obescjenjivanje vrijednosti; otuđivanje do kulture samoće i sukoba. Tomu nasuprot, građena na judeo-kršćanskim postavkama, kršćanstvo živi kao kultura zajedništva.

9. U pokušaju zakoračivanja prema naprijed, u želji za potvrđivanjem ovoga što sam govorio, i dalje stoji naslov *o neustrašivom svjedoku*. Vidjeli smo s kojim se temeljnim strahovima čovjek susreće, a svjedok je uvijek u odnosu prema istini. Osim toga, totalitarizmi raznih vrsta potvrdili su ono što je Isus govorio svojim učenicima, navodeći riječi iz Knjige proroka Zaharije: "Udarit ću pastira i stado će se razbježati." (usp. Mt 26, 31) Tako da nije niti danas čudno ono što se događa u nastojanju da se Crkva unutar sebe razjedini.

Kada sam tražio tekstove koji bi mogli ilustrirati neustrašivost blaženoga Alojzi-

ja, nailazio sam na puno primjera. Kada se tomu dodaju živa svjedočanstva ljudi koji su poznavali kontekst izbliza, ta je slika puno jasnija.

Ipak, dopustite mi da potkrijepim predložene postavke te time ujedno možda olakšam otvaranje novih obzora. Čini mi se da nam polazište mogu biti Nadbiskupovi sažetci, među kojima s najvećom težinom vidim njegov govor na sudu 3. listopada 1946., a prije toga njegovu izjavu vlastoručno potpisanu 20. rujna 1946., jer je to bio temelj za njegov govor na događaju koji je prozvan suđenjem, ali očito kao primjer promašenoga imenovanja neke stvarnosti.

U Izjavi se nalazi sedamnaest točaka. Kao prvu točku naveo je "da je od početka Narodno-oslobodilačke borbe pa do sada ubijeno između 260 i 270 katoličkih svećenika od kojih ogromna većina ne bi nikada bila zvana ni na odgovornost u drugim zemljama, a kamoli ubijena." Dakle, na

prvome je mjestu *smrt* kao sredstvo utjerivanja straha. Nadbiskup spominje i druga ubojstva.

Druga je razina *osiromašivanje*. On navodi: uništene su (sve) katoličke škole, tiskare, oduzeti katolički zavodi; onemogućena sirotišta pod vodstvom časnih sestara; uništen je Caritas i dodaje: "valjda zato što je spasio i hiljade partizanske djece za vrijeme rata"; uništeno društvo sv. Jeronima, "najjača pučka kulturna institucija"; u najtežu situaciju stavljena su sjemeništa kojima je oduzeta sva imovina, kao i ostala crkvena imovina; otežan ili izbačen školski vjeronauk; nasilno uveden civilni brak; iz bolnica izbačene redovnice.

Kao zadnja točka nalazi se Nadbiskupova primjedba: "Niti jedan katolički svećenik ili biskup nije siguran ni po danu ni po noći za svoju slobodu, a čak i za svoj život, što sam imao prilike i sam iskusiti."

Pritom dodaje:

"Mogao bih dalje nabrajati, sve u svemu sloboda je savjesti samo jedna **velika iluzija i pijesak u očima neupućenima.**" Dakle – laž. "Ona je praktički jednaka nuli, jer je to samo provizorij **dok se mladež ne odgoji za ateiste**, a to se čini svim sredstvima, tvrdeći **u školskim knjigama da Krist, koji je za nas Bog, nije nikada uopće postojao**, da je **Majka Božja**, koja je za nas jedan od najsvetijih pojmova, obična djevojka s ulice, da ne kažem bludnica; **da je čovjek od majmuna** itd. i **jao onim nastavnicima koji bi se usudili prigovoriti...** Katolička crkva ne pozna diktata, ali pozna poštene i iskrene sporazume. Bez toga sve drugo neće koristiti ništa. **Mogu biti ja osuđen, što me malo dira.** Mogu biti osuđeni i drugi biskupi. Mogu biti poubijani još toliki svećenici ili vjernici, stvari se neće popraviti, nego samo pogoršati i **dovesti sasvim sigurno do potpunog rasula.** Da ne govorim o bezbrojnim poukama povijesti, **ogromna je pouka Hitler** kojoj smo živi svjedoci. Više od jednog decenija vodio je nečuvenu borbu protiv Katoličke Crkve i znamo kakav je rezultat: **Crkva danas slobodno diše i**

radi u Njemačkoj. Zato vam velim, ako mi nećete dati **pravo** vi u ovome što navodim, **dat će mi povijest**, i kao što su svi nebrojeni Hitlerovi **procesu protiv katoličke Crkve poslužili na njezino dobro, tako će** sasvim sigurno u zadnjoj liniji **biti i s ovim.**”

Tu se vidi slika u kojoj Nadbiskup u središte ne stavlja sebe. Puno je puta ponovio kako on nije bitan; kako cilj nije Stepinac, nego nadbiskup zagrebački (njegova služba) i Katolička Crkva. Govoreći na sudu 3. listopada 1946. rekao je: “Nitko nije toliko naivan, da ne bi znao, da iza toga ‘optuženoga Stepinca’ sjedi ovdje na optuženičkoj klupi nadbiskup zagrebački, hrvatski metropolit i predstavnik Katoličke crkve u Jugoslaviji... Obični Stepinac ne može imati taj utjecaj nego samo nadbiskup Stepinac.”

10. Ali, da se ne bi mislilo da je to pitanje stava samo nakon Drugoga svjetskog rata, navodim njegove riječi, izrečene na Veliku Gospu 1940. (na Marijanskome kongresu u Glogovnici):

“**Mnogi su pomislili, da se valjda borimo za sebe i za svoj tobožnji imetak.** Ali što se mene osobno tiče, neće naći u gruntovnici ni pola pare upisano na moje ime. U tom smo pogledu **jednaki prosjacima.** A ako bi im kada i uspjelo **pokrasti i oteti** ono malo što je ostalo katoličkoj Crkvi od prve otimačine, a što ona rabi u prvom redu za školovanje brojne siromašne seljačke djece, dakle za opće narodno dobro, u tom slučaju mi držimo dobro na pameti Kristovu riječ: ‘Ne brinite se što ćete jesti i u što ćete se obučiti, jer zna Otac vaš nebeski, da vam sve ovo treba!’ (usp. Mt 6, 31-32) On svoje Crkve neće nikada zaboraviti, a najmanje onda, kad su pojedini njezini predstavnici postali žrtve u obrani pravde i istine protiv komunističkih zlikovaca.

I zato ih se baš ništa ne bojimo! I zato nećemo **prestatu raditi niti prestatu govoriti svome narodu istinu,** jer nećemo da on popljuje svu svoju časnu, junačku kršćansku i katoličku prošlost kroz 1300 godina i postane narodom ubojica, narodom pljačkaša, narodom razbludnika, narodom kradljivaca

i tatova. A ne ćemo zato, jer znademo da bi mu u tom slučaju brzo bio kraj. Riječ je naime Božja neopoziva za neraskajane: *Generatio impiorum peribit, justi haereditabunt terram!* (Ps 37, 28-29) – Rod će bezbožnika biti istrijebljen sa lica zemlje, a pravednici će baštiniti zemlju!

I zato vam na zaključku ove vaše proslave dovikujemo: čuvajte najveće blago, koje su vam vaši očevi i djedovi namrli i krvlju svojom obranili, vjeru katoličku! Vjeru u Trojedinoga Boga, vjeru u Crkvu katoličku, da pomoću njezinom **provodite život dostojan čovjeka na zemlji i postignete sretno svoj zadnji cilj, a to je općinstvo svetih, uskrnuće tijela i život vječni – Amen!**”

11. Bilo je očito da je njegov život pastira bio izravno izložen opasnosti i tijekom Drugoga svjetskoga rata i nakon njega. Poznato je da su ustaški tajni agenti držali su na oku crkvene službenike, osobito biskupe, i bili nezadovoljni njihovim držanjem.

Izvještaj Ustaške nadzorne službe od 1. prosinca 1943. navodi: “Zagrebačko

svećenstvo riedko je kada pokazalo svoju odanost narodu i narodnim probitcima. (...) Zagrebački Kaptol je i danas iz tog razloga mrtva trublja, njegovi predstavnici mrtvi trubljači, jer su zakazali i ostavili na cjedilu hrvatsku narodnu borbu. (...) Oni niti danas nisu iskreni suradnici hrvatske vlade niti narodni borci, kao što je to slučaj sa klerom u Slovačkoj, nego su anglofili i jugoslaveni, a to je njihova najveća sramota. Treba naglasiti, da je danas zagrebački Kaptol sjedište promičbe upereno protiv njemačke vojske. (...) Isti krugovi direktno su negativno raspoloženi prema ustaškom pokretu.«

O živoj djelatnosti u obrani Židova svjedoči i njemačka kriminalistička policija (23. ožujka 1943.) u Zagrebu koja Stepinca naziva "grosser Judenfreund" i koja

kaže da se "može bez daljnega reći da će svom snagom zaštititi Židove" ("kann ohne weiteres angenommen werden, dass er sich im vollen Umfange für die Juden einsetzen wird"). (Hrvatski Državni Arhiv – fond Ministarstva Unutarnjih Poslova, br., 013, 0/65, fasc. 42) Ne smije se zaboraviti da ga je Gestapo još 8. ožujka 1939. u svojoj prijavi (iz Graza u Beč) nazvao "der deutschfeindlich kroatische Erzbischof", zbog pomaganja prognanicima. To je bilo jasno markiranje mete i izravna osuda koja je vodila prema progonu i mogućoj likvidaciji.

Posebno je bila snažna propovijed na završetku pokorničke procesije na svetkovinu Krista Kralja, 31. listopada 1943. u kojoj je progovorio protiv rasizma, ali je važno je uočiti polazište, a njega je moguće vidjeti u rečenici: "Bog je naš Stvoritelj." Iz toga izvodi i pitanje ljudskih nedjela, zločina.

Za procesiju zato kaže: "Ona mi daje ujedno priliku, da javno odgovorim nebrojenim tajnim savjetnicima s lijeva i s desna, s brda i s dola, koji bi htjeli da predstavnicima katoličke Crkve sugeriraju, što bi oni imali činiti, da tobože na Crkvu ne padne krivnja za mnoga zla djela, koja su se zbila ili koja se zbivaju." Zanimljivo je čuti to i danas, jer sličnih savjetnika ne nedostaje. Te bi Nadbiskupove riječi trebale biti sastavni dio naših udžbenika, ne samo povijesti.

On je itekako imao pravo govorit punom snagom.

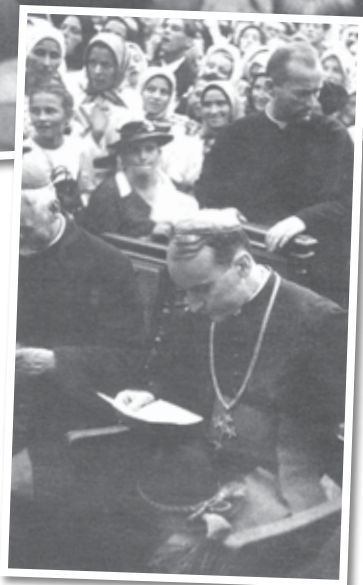
12. Umjesto da se netko srami zbog blaženoga Alojzija, morali bismo se sramiti što i danas slušamo odjeke neistina o njemu, koje nažalost ponavljaju i državni dužnosnici. Ne znam koliko smo svjesni da je iz hrvatskoga naroda proizišao gorostas ljudskosti, vjere, časti, koji nije ljude počeo spašavati u vihoru rata, nego puno ranije.

Zar je moguće previdjeti njegovo zauzimanje 16. prosinca 1938. kada je od Prvostolnoga kaptola zagrebačkoga zatražio pomoć progonjenim Židovima, a 31. prosinca iste godine osnovao *Akciju za pripomoć izbjeglicama (Komitet)*. Taj je Komitet radio sve do dolaska Nijemaca i Gestapa u Zagreb koji je 15. travnja 1941. uhitio gospođicu Tereziju Škrinjar, tajnicu Komiteta. U Beču je osuđena na smrt, ali je na intervenciju Nadbiskupa puštena na slobodu.

Možda je ipak najgovornijije svjedočanstvo koje je ostavio Louis S. Breier, predsjednik američkih Židova. On je 13. listopada 1946. za mons. Stepinca napisao: "Ovaj veliki čovjek Crkve bio je optužen, da je bio kolaborator nacista. Mi Židovi to poričemo. Mi znamo iz njegove prošlosti, počevši od godine 1934., pa dalje, da je bio istinski prijatelj Židovima, koji su u ona vremena stenjali pod Hitlerovim progonima i progonima njegovih slugana. On je bio jedan od rijetkih ljudi u Europi, koji su se digli protiv nacističke tiranije, u doba kada je to bilo opasno."

Takva se djela mogu uistinu dugo nabrajati, a sva nose sa sobom upravo neustrašivost, jer je nad njima lebdio oblak ustrašivosti. Zato sam istaknuo samo neke primjere koji su vezani uz protivljenje onima koji su mogli ubiti tijelo, što su konačno i ostvarili.

Ne zaboravimo dakle slijed koji počinje s neistinom (nije bez razloga nadbiskup Stepinac komunizam nazvao *mendacium incarnatum – utjelovljena laž*). Neistina rađa prijatnom siromaštva, a siromaštvo prijatnom samoće. Slobodno to primijesimo i na sadašnje prilike u Hrvatskoj.

Ono što sam spomenuo za prve stranice Biblije, to se prenosi na početak Isusova djelovanja. Sotona Isusu nudi tri blagostanja, ali traži slobodu koja kao polazište prihvaća laž. Sjetimo se da Sotona nudi: hranu bez muke, slavu bez časti i vlast bez ograničenja, ono što je preslika odnosa prema svemoći bez Boga, bogatstva bez vrijednosti i užitka bez žrtve (darovanosti drugima). Uvijek se nalazimo u sličnome vrtlogu i suodnosima.

Blaženikova neustrašivost dopirala je iz njegova pouzdanja u Gospodina. Možda i ovaj večerašnji susret i nama pomogne vidjeti, ugraditi više u svoje živote upravo takav stav: *U tebe se, Gospodine, uzdam!* Tada strahu nismo dohvatljiviji i tada ono što činimo postaje draguljima slobode i življeno blaženstvo vječnosti u trpljenjima zemaljske prolaznosti.

Propovijed kardinala Josipa Bozanića, Bleiburg, 16. svibnja 2015.

28

Središnja komemoracija o 70. obljetnici Bleiburške tragedije

Liturgijska čitanja: Rim 8,18-25; Iv 16,23b-28

Draga braćo i sestre,
dragi hodočasnici!

1. Ponovno smo zajedno na ovome polju u kojem nas obuzima osjećaj neizrecivosti. Za ono što ne mogu izreći ljudske riječi, Božja je riječ ipak dovoljno snažna. Svake je godine vremenski odmak od događaja kojih se ovdje spominjemo sve veći, ali otajstvo života, otajstva zla i ljubavi ne ovise o tijeku povijesti i o slijedu vremena.

Bog nam je progovorio u čitanju iz Poslanice svetoga Pavla Rimljanima. Progovorio nam je riječima koje padaju na tlo ovoga Bleiburškoga polja: "Sve patnje sadašnjega vremena nisu ništa prema budućoj slavi koja se ima očitovati u nama".

Nitko od ljudi ne može obuhvatiti razmjere patnje koja je vodila do ovoga polja i od ovoga polja. Ti događaji i osjećaji koji su sada prošlost, jednom su bili sadašnjost. No,

za svako vrijeme vrijedi riječ da sve patnje sadašnjosti nisu ništa prema budućoj slavi. Pred takvim izričajem zastane dah i srce.

2. Za nas vjernike izazov je tim veći, jer moramo pronaći odgovor na pitanje zašto to Bog dopušta i koliko treba strpljenja, da bi se vidjela Božja nagrada za dobro. U najboljim trenucima; pred nasiljem koje nadilazi ljudske predodžbe, bez vjere i nade, otvaraju se ponori očaja. U trenucima boli i trpljenja, kao ljudima nade i vjere u ljubav, Bog nam ponavlja da naša vremena nisu podudarna s njegovim vremenom, jer On je svemogućí Bog, izvor života i Gospodar svih vremenâ. Kao kršćani znamo da strpljivost vjernika raste u blizini i prihvaćanju Kristova križa, u času kada je bilo sve dovršeno, kada je Isus zavapio krikom napuštenog. Ako u ljudskoj povijesti tražimo trenutak u kojemu se Boga trebalo vidjeti, a nije ga se moglo vidjeti bez

vjere, nade i ljubavi, tada je to razapinjanje i smrt na križu Isusa Nazarećanina. Pravednik je ubijen, a nasilnici slave pobjedu. No, povijest svjedoči da je Raspeti uskrsnuo i uzašao na nebo. S time računamo, kako bismo hrabro ulazili u svaku životnu tamu.

U dubini tame, koja nije zadnja slika čovjekove povijesti, nalazi se Bog, milosrdni Otac koji nas zaodijeva svjetlom.

3. Ovih se dana Europa i svijet spominju 70. obljetnice završetka velikih patnja u Drugome svjetskom ratu. Slavi se oslobođenje od ideologija zla koje su na europskom kontinentu sijale mržnju i smrt, izazivale sukobe i podjele među ljudima i narodima te prouzrokovale trpljenja koja se ne mogu mjeriti ljudskim mjerilima. Ta cjelokupna tragedija koja je pogodila Europu tijekom dvadesetog stoljeća obilježena je, kako je istaknuo sveti papa Ivan Pavao II. u Mariji Bistrici, 3. listopada 1998. godine, trima velikim zlima: fašizmom, nacizmom i komunizmom. Dok je 1945. godine za zemlje zapadne Europe nastupilo oslobođenje od totalitarnosti ideologija zla, u Hrvatskoj, kao i u nekim drugim zemljama srednje i istočne Europe, došlo je do zamjene jednoga režima s drugim, jedne totalitarističke vlasti drugom, dotadašnji nacifašizam je zamijenio komunizam. Za razliku od drugih zemalja kojima je završetkom Drugoga svjetskog rata vraćena sloboda i demokracija, osvaja-nje vlasti od komunističkoga totalitarnog sustava za nas je značilo novi početak progona, zatvora i ubijanja nevinih ljudi; tu su jame i fojbe o kojima se nije smjelo govoriti, zatim sada već poznate i one još nepoznate i neistražene masovne grobnice i grobišta. Progoni i uklanjanje osoba nepodobnih režimu, osobito inteligencije koja nije dijelila marksističku ideologiju, čišćenje prostora od onih koji su bili ili mogli postati prepreka za komunistički režim, drastično uskraćivanje temeljnih čovjekovih prava i gaženje dostojanstva ljudske osobe označilo je, u većemu ili manjemu intenzitetu, razdoblje režima koji se u Hrvatskoj urušio tek 1990. godine.

Posebno u nekim dijelovima Hrvatske, kao na primjeru Istri, Hrvatskome Primorju

i Dalmaciji, domoljubni antifašistički otpor širokih masa u Drugome svjetskom ratu, koji je zaslužan za oslobađanje nacionalnoga teritorija u tome dijelu hrvatske zemlje, bio je iskorišten i borbom komunista za osvajanje vlasti, kao i za provođenje marksističke revolucije. Puno je primjera da su isti ljudi, posebno katolički svećenici i vjernici laici, tijekom rata trpjeli i bili progonjeni od fašista, a nakon rata od komunista. Rječiti je primjer istarski svećenik blaženi Miroslav Bulešić, mučenik komunizma, ubijen u Lanišću, u Istri, 24. kolovoza 1947. godine.

4. U našoj Domovini, posebno zadnjih godina, ponovno se žele oživjeti sukobi i stare ideološke podjele za koje se vjerovalo da su dijelom prevladane; raspiruje se mržnja, nameće se netrpeljivost i isključivost. Naime, nekima kao da je stalo produbljivati neistine ne bi li se produžio sukob i nasilje iz vremena totalitarizma.

Nasuprot domoljubnom antifašističkom otporu iz Drugoga svjetskog rata danas

se pojavljuje neka nova ideologija antifašizma s diskursom iz pedesetih godina prošloga stoljeća koju ne nalazimo u suvremenosti drugih europskih zemalja. Izmišljanje neke fašizacije Hrvatske hrani tu ideologiju i daje joj priliku da se njezini promicatelji predstavljaju boricima protiv tih navodnih pojava, skrivajući pravu narav svoga djelovanja i ne dopuštajući da hrvatsko društvo raste u slobodi, zajedništvu i suživotu, u čežnji za napretkom, pravедnošću i mirom, u otklonjenosti od svakoga totalitarizma.

Za suvremen, miran i skladan razvoj hrvatskoga društva potreban je odmak i otklon od ideologija zla dvadesetog stoljeća: fašizma, nacizma i komunizma. Pustimo povijest povjesničarima bez straha pred istinom jer ideologije se boje istine i štite se propagandom laži. Ne dopustimo ni da sjeme novih ideologija antifašizma i anti-komunizma unosi nove stare podjele u našu svakidašnjicu. Kao vjernici pozvani smo, u vjernosti Evandelju, davati svjedočanstvo uvijek novog načina zajedništva.

5. Spominjemo se završetka neizrecivih patnja u II. svjetskom ratu, ali one za mnoge nisu prestale završetkom ratnih operacija. "Mjesec svibanj 1945. godine u Hrvatskoj se posebno pamti kao mjesec strašnih pokolja zarobljenih vojnika i civilnog pučanstva

izručenih jugoslavenskoj vojsci od zapadnih Saveznika. Spomen toga stradanja vezan je posebno uz Bleiburg i uz Križni put" (Pismo HBK o pedesetoj godišnjici završetka Drugog svjetskog rata, Zagreb, 1. svibnja 1995.). Danas smo se okupili na ovome polju gdje je, nakon završetka Drugoga svjetskog rata, prije 70 godina, 15. svibnja 1945. godine, započela "Bleiburška tragedija" hrvatskoga naroda, taj zločin protiv čovječnosti što ga je sustavno izvršila jugoslavenska vojska pod znakom crvene zvijezde petokrake. Na ovom polju počeo je Križni put koji je nastavljen u kolonama smrti, u neistraženim jamama i zloglasnim logorima; sve bez sudova, svjedoka i presuda, s ciljem da se žrtvama zatre svaki spomen i trag groba. O svemu se tome, od 1945. tijekom narednih 45 godina sve do demokratskih promjena u nas, nije smjelo ni govoriti, ni pisati. Strogo je određena damnatio memoriae – osuda na zaborav. Bleiburg je sve do pada komunističkoga režima ostao mjestom gdje se ipak moglo progovoriti o žrtvama i organizirati spomen na taj sustavni masovni pokolj Hrvata i pripadnika drugih naroda koji je počeo na ovome polju, a nastavljen je na raznim poznatim i još nepoznatim stratištima od Slovenije do Vukovara i Dubrovnika te još

dalje. Stoga blajburško okupljanje i blajburški spomen ima posebno značenje i danas. Ono nam je i svjedok jednog vremena koje je nametalo šutnju, zatiralo pamćenje, širilo strah i kažnjavalo spomen.

6. Bleiburg i danas svjedoči o strahu koji se uvukao i proširio. Bojali su se mnogi, a čini se najviše naredbodavci i izvršitelji strašnih zločina. Zato je bilo uvedeno korjenito brisanje sjećanja i širenje laži sustavnom propagandom. A Isus nam poručuje: "Istina će vas osloboditi" (Iv 8,32). Na ovome mjestu kao zagrebački nadbiskup postavljam pitanja: Bojimo li se istine? Vladaju li u Hrvatskoj snage koje ne žele da istina dođe na vidjelo? Kako inače objasniti nemar državnih institucija da se dođe do koliko je moguće potpunije istine o svim žrtvama rata i poraća, da se ispitaju sve jame, masovne grobnice i stratišta, da ih se doličeno označi, da se svim žrtvama, bez obzira kojem narodu ili vjeroispovijesti pripadaju, te bez obzira na kojoj su strani ili bez strane pale, zagarantira principijelan pijetet? Potrebno je da se, koliko je moguće, popišu sve žrtve totalitarističkih ideologija zla, bez straha od istine na kojoj je strani bio veći broj stradalih. U našoj zemlji, natopljenoj krvlju, važno je tražiti istinu da ne bismo ostali zatvoreni u prošlost i stalno bili izlagani potpirivanju mržnje kojom se hrane ideologije zla. Očekujemo da se hrvatske institucije i pojedinci koji bi mogli tome pridonijeti zauzmu za sustavno iznošenje istine. **Istina će nedvojbeno otkriti poslje-**

dice zločina, ali će dopustiti i da progovori nada, bez koje je budućnost zatvorena. Naše suvremeno polazište ne smije biti u ideološkim sukobima Drugoga svjetskog rata, jer su ti sukobi porazili jednu vrstu nečovječnih ideologija, ali su za našu Domovinu ostavili na životu drugu vrstu nečovječne ideologije. Nama je uporište mlade i čvrste, u vrjednotama demokracije i zajedništva koje se živjelo i očitovalo u obrani Hrvatske u Domovinskom ratu.

7. Draga braćo i sestre, ovo polje uvijek može biti ispunjeno novim pitanjima, nerazumijevanjem, žalošću i sukobima. Ovo polje može biti promatrano i kao polje hrvatske, i ne samo hrvatske, boli i očaja. Ali, danas vas pozivam da to isto polje gledamo vjerničkim srcem. Ovdje, gdje je smrt ostavila duboke tragove, pred nama je rječita poruka nade. Takvim je ovo polje postalo od onoga trenutka, kada se mnoštvo ovdje okupljeno nadalo ljudskom nadom da će biti zaštićeno. Ono je to i sada, kada znamo da se ljudska nada slomila u patnji i križu. No, time nije nestala nada, jer ona – prosvijetljena Kristovom žrtvom – govori o Božjoj objavi u tom istom trpljenju i o Božjem milosrđu. Čovjek koji je prihvatio grijeh, narušio je ljubav prema Bogu Stvoritelju, prema bližnjemu, prema društvenim odnosima i prema stvorenomu svijetu. Grijeh razara unutarnji smisao Božjega dara i proširuje prostore sebičnosti, mržnje i zla. Božje pak milosrđe način je na koji nam Bog ide ususret, na koji nas prihvaća; način

na koji nam otvara srce nadi da smo svi od Boga voljeni zauvijek, bez obzira na naše grijehе. S ovog polja obilježenog hrvatskim križevima i križanjima naš je pogled uprt prema Kristovu križu i ispunjen nadom u Božje milosrđe. Uprimo sada pogled i u našega blaženika kardinala Alojzija Stepinca te poslušajmo njegov snažan poziv na opraštanje i pomirenje koji je potvrdio svojim mučeničkim životom i smrću. A oprostiti i pomiriti se, kaže sveti Ivan Pavao II., “znači očistiti sjećanja od mržnje, zavade, želje za osvetom, znači priznati bratom čak i onoga koji nam je nanio zlo, znači ne dopustiti da nas pobijedi zlo, nego zlo svladavati dobrim” (Homilija u Mariji Bistrici, 3. listopada 1998.). Braćo i sestre, kao vjernici, pokretani Duhom Svetim, trpimo sadašnjost, ne želimo se zaustavljati na zlu koje vidimo i koje nas želi zarobiti, jer nam je pogled otvoren Kristovoj novosti koja obnavlja čovjeka. Otvorimo se boljoj budućnosti slijedeći Krista koji od nas traži da opraštamo i tražimo oprost. To je put obnove hrvatskog zajedništva. To je put obnove Hrvatske.

8. Dragi vjernici, ovo je polje hrvatske nade, jer je u žrtvi nedužnih ostala živjeti čežnja za slobodom i molitva za dobro. Vraćajući se prema Hrvatskoj tragovima Križnoga puta molimo za sve poginule i zahvalimo za živote koji su završavali ovdje na zemlji s molitvom na usnama. Nedužno stradali uvijek su sjeme nove snage i zajedništva. S apostolom Pavlom gledamo trpljenja ljudi u prošlom i sadašnjem vremenu, posebno

ona koja su nam bliska, koja obilježuju naše živote, te u njima čujemo poglavito javljanje novoga života i poziv na zajedništvo. Zato je pred nama danas čudesna slika povijesti koja, putem trpljenja i nade, padova i pobjeda, ide prema cilju svoga ispunjenja. Sve zadobiva smisao te su – u svojoj prolaznosti – svi povijesni događaji viđeni kao velika cjelina, protegnuta prema rađanju novoga svijeta. To rađanje ne ovisi o ljudskoj nestrpljivosti, nego se događa po Božjem milosrđu. S pouzdanjem u njega naše je iščekivanje ispunjeno sigurnošću da nas Bog prati, čeka i ljubi.

Nismo ovamo došli nošeni zlom, strahom i progonstvom, nismo vođeni političkim motivima, nego smo tu kao djeca istoga milosrdnoga Oca koji nas je potaknuo na zajedništvo, na molitvu u radosti što smrt nema zadnju riječ, na istinu koja odjekuje u našoj čežnji za onim vrijednostima koje nadilaze prolaznost. Danas se nismo došli vratiti u prošlost i ostati u njoj, nego moliti za našu Domovinu, za naše obitelji, djecu i mlade. Samo tako ćemo biti osjetljiviji u zauzetosti za istinu koja oslobađa. I ovdje zazivamo zagovor blaženoga Alojzija Stepinca, pastira koji je podnio žrtvu za svoje udareno stado i neslogu naroda; čovjeka nade koji je u svome zalaganju za dobro bio nošen budućom nebeskom slavom i u njezinu je svjetlu čitao povijest. Blažena Djevice Marijo, Kraljice Hrvata i svih naroda svijeta, moli za nas i s nama za pokoj svih nevino stradalih. Amen.

PAPA FRANJO U POHODU BOSNI I HERCEGOVINI
Sarajevo, 6. lipnja 2015.

33

Mir vama!

Papa Franjo, poglavar Katoličke crkve, je 6. lipnja 2015. pohodio Hrvate i Bošnjake u Bosni i Hercegovini. Ovim pastoralnim pohodom ohrabrio je u ratu izmučeni narod, pozvao na slogu i mir. Kako je sam rekao, došao je kao hodočasnik mira i dijaloga te svojim riječima i gestama ispunio očekivanja vjernika okupljenih na sarajevskom Olimpijskom stadionu Koševo. Kao što je on prošao papamobilom kroz okupljeni mnoštvo, i od nas traži isto – blizinom i zajedničkim hodom sa zajednicom hodati, graditi, surađivati, opraštati i rasti.

Sam papa je prije pohoda rekao kako se raduje ovom pohodu. Jednako tako radovala se i Crkva u Bosni i Hercegovini. Jednako tako radovala se zajednica vjernika iz Marije Bistrice koja je pošla na put. U susretu s papom Franjom željeli smo osnažiti svoju vjeru i nadu, dobiti hrabrosti za odvažno suočavanje sa životnim izazovima. Velike emocije mogle su se čitati na licima vjernika... Osmijesi i suze su

prednjačili u izražavanju tih emocija. Ni na jedno ni na drugo nije se moglo svjesno djelovati.. a pjesme, poklici, mahanje, golubice mira, slijetanje aviona, blagi izraz papinog lica, gromoglasni pljesak, Krist na žalu, najveći zbor u Europi i geslo *Mir vama* slike su koje će zauvijek ostati urezane u pamćenju. S glasnikom mira, papom Franjom, u molitvama, dobrim željama ujedinilo se 65 tisuća vjernika na stadionu i veliko mnoštvo koje

je euharistijsko slavlje pratilo putem medija. Njegove snažne riječi ističemo i ovdje: “*Blago mirotvorcima!* Poziv je ovo aktualan koji vrijedi za svaki naraštaj. Ne kaže: Blaženi propovjednici mira. Svatko je sposoban govoriti o njemu, čak na licemjerman i lažan način. Ne! Kaže: *Blago miro-tvorcima*, to jest

onima koji ga tvore, stvaraju. Stvarati mir svojevrsno je umijeće: zahtijeva se strast, strpljivost, iskustvo, postojanost. Blaženi su oni koji siju mir svojim svagdanjim radom, s gestama služenja, bratstva, dijaloga, milosrđa. Upravo će se ovi *sinovima Božjim zvati* jer Bog sije mir uvijek i svugdje. Stvarati mir je posao koji se neumorno ostvaruje svakoga dana, korak po korak.”

Blagoslove koje smo primili teško je pretočiti u riječi. Ali jedno možemo... Uz svakodnevne poslove s radošću obavljati još jedan koji nam je papa Franjo dao kao zadatak – stvaranje mira. Možda je to težak posao! Ali nije nemoguć za izvršiti, iz dana u dan. I završavam papinim riječima iz propovijedi: “Jedino je to put koji nas čini sretnima, koji nas čini blaženima”. Mir vama!

Manuela Prlić

“Živjeti sadašnjost s velikim žarom”

U svom apostolskom pismu, upućenom svim posvećenim osobama u prigodi Godine posvećenog života, papa Franjo, između ostaloga, potiče posvećene da žive “sadašnjost s velikim žarom”.

Skloni smo nekako živjeti ili samo u prošlosti ili živjeti u nekim naumima za budućnost, zaboravljajući tako, ili izbjegavajući, sadašnjost. Ima onih koji potpuno odbacuju prošlost, kao da sve počinje s njima. I njihova budućnost nije sigurna.

U nama su na neki način prisutne sve tri dimenzije: prošlost, sadašnjost i budućnost. Samo je Bog vječni “sada”. Papa potiče neka se gleda na prošlost sa zahvalnošću, a budućnost prigrli s nadom. Između toga dvoga je sadašnjost koju nam valja živjeti “s velikim žarom”.

Posvećeni život ima svoju dugu povijest, časnu povijest, povijest vrijednu spomena, povijest na koju se uvijek pozivamo kada preispitujemo svoju sadašnjost, kako bismo se vratili na izvore. Posvećeni život bio je u prošlosti posve naravan izbor, ne samo pustinjakâ, asketâ i djevicâ, nego i udovicâ i oženjenih koji su svoj brak živjeli unoseći vrijednosti svojstvene posvećenom životu.

Naša sadašnjost, naš “danas” opire se tomu. Posvećeni život odudara od svega što se danas nudi i živi. Na što, pitam se, onda

položiti, gdje pronaći taj “veliki žar” s kojim Papa hoće da živimo posvećeni život?

Bog je vječni “sada”, njegova ljubav je vječni “sada”. On i danas toliko ljubi svijet kao i onda kada je izabrao i poslao Mojsija, zatim Iliju, Jeremiju, tolike proroke, sve dok nije poslao svojega jedinorođenoga Sina. On i danas poziva one za koje čuva osobito kušanje svoje ljubavi. I poradi te ljubavi, njegovi odabranici, miljenici, ostavljaju sve i zavjetuju poslušnost, siromaštvo i čistoću, posvećujući se besplatnom služenju siromasima ili skrovito žive u klauzuri ili pustinji.

Dokument Drugog vatikanskog sabora koji se odnosi na Posvećeni život, “Perfectae caritatis” već u svom naslovu kaže što je bitno za posvećeni život: “perfecta caritas”, savršena ljubav. Ne znači to da je posvećeni život za svete, savršene. Ne, on je za one koji su tako nesavršene glinene posude u koje Gospodin hoće uliti i prelići svoju ljubav. Praznina njihovih posuda jesu otvorena usta gladnoga i žednoga Božje ljubavi. Svojim zavjetovanjem oni se jednostavno čvrsto hvataju Boga, jer ništa ih drugo ne može is-

puniti. Ta savršena ljubav je vječni "sada", naša sadašnjost.

Naš samostan klarisa u Zagrebu nema doista nekih znamenitosti. No ima nešto što je tako dragocjeno, vječno: svetohranište u kojemu se čuva Presveto tijelo Kristovo. Da nema te njegove prisutnosti, onog njegovog: "Ja sam s vama u sve dane, do svršetka svijeta", što bi nas držalo u samostanu? Svi obredi, od običnog blagovanja skromnog doručka do svečanog noćnog časoslova ne bi imali smisla.

Darovana nam je sadašnjost, ovo danas, da susretnemo Gospodina jednako lijepo i snažno i stvarno kako se to dogodilo u životu Petra, Ivana, Andrije... Isus je ušao u njihovu sadašnjost i oni su mogli baciti mreže za bogat ulov. Prošlost im je bila noć

bez ulova. Budućnost: postali su stupovi Crkve, Kraljevstva Božjega na zemlji.

Klauzurni način života, svojstven Redu kojemu pripadam, ima određenu svakodnevnu običnost: isti poslovi, često poslići, isti obredi, iste osobe unutar istog klauzura omeđenog prostora. Paradoks je u tome što ta običnost nosi najsvečanije ruho, kao da je svetkovina, jer svakodnevica je mjesto Prisutnosti koja čini da ono redovito postaje izvanredno, da ono što je uobičajeno nosi određenu novinu koja nas svakoga dana iznenađuje, svaka gesta, i najbeznačajnija, obilježena je ljepotom. To je moguće samo u "perfecta caritas", u savršenoj ljubavi, u velikom žaru svakoga dana. Svjesne smo toga tek na koncu dana kada se osvrnemo na protekli dan ili na prigodnim sastancima kada preispitujemo svoj život i ponašanje.

Živjeti posvećeni život s velikim žarom ne može ne ostaviti poruku ljudima danas, ljudima koji žive rastrgani, vođeni silom koja ih udaljava od središta ili su u središte stavili svoje "ja". Posvećeni život, življen s velikim žarom, autentično, dovodi do cjelovitosti osobe, vraća smisao života, unutar-nju radost, smisao za služenje i besplatnost. To je laboratorij nutrine.

Možda je svijet danas zaboravio da čovjek ima nutrinu koju valja ispuniti samo Bogom. Posvećeni život trebao bi biti, i u svojoj biti jest svjedočanstvo da je to tako i da je to moguće. Stoga vjerujem da bi po njemu čovječanstvo moglo ozdraviti.

s. M. Tarzicija Čičmak, klarisa

Životom posvećene

Isus, Sin Božji, za sebe kaže da je on Put, Istina i Život. Naš je život dar, dar od Života. U Isusu je sve, On je naše spasenje. Tko istinski spozna tu Istinu i istinu svoje pozvanosti na posvećeni život, na nasljedovanje Sina Božjega, teško joj se može oduprijeti.

U današnjoj potrošačkoj kulturi kad se sve gleda kroz profit i korisnost, posvećeni život u potpunosti odudara od tog i takvog pogleda. Posvećeni život je nadnaravna stvarnost, on je dar Duha Svetoga koji nas uvodi u istinu, pokazuje put i daruje život, vremeniti i vječni.

Sv. papa Ivan Pavao II. napisao je: “Posvećeni život je važan upravo po svom preobilju dragovoljnosti i ljubavi, i to tim više što se svijet izlaže opasnosti da bude ugušen u viru prolaznoga. Bez tog konkretnog znaka, ljubav koja oživljava cijelu Crkvu izložila bi se opasnosti da se ohladi, da spasonosni paradoks evanđelja otupi, da se ‘sol’ vjere rastopi u svijetu koji je u fazi ‘posvjetovnjačenja’. Život Crkve i samo društvo trebaju osobe sposobne potpuno se posvetiti Bogu i drugima radi ljubavi Božje.” (VC 105)

I zato su i danas posvećenici “čuđenje u svijetu”, a osobito zajednice kontemplativnog života. I svima koji se ‘čude’ želimo

posvjedočiti da je lijepo živjeti s Bogom. Bog je ljepota, on je sve...

Zajedno sa našom domovinskom Crkvom radovala smo se u ovoj Godini posvećenog života, susretu redovnika i redovnica ovdje u Mariji Bistrici 14. 3. 2015. Iako smo naoko bile izvan svih tih događanja, u srcu smo bile blizu svima. I mnogi su to osjetili i upravo nagnuli da nas vide i pozdrave.

Duhovni poticaji na zauzetost

Da bi mogle kvalitetnije i Bogu ugodnije živjeti svoj posvećeni život, nikad dosta poticaja i formacije. U osvjetljavanju mnogih vidova naše karmelske karizme, kroz proteklu godinu od prošlog našeg priloga u ovom glasilu, pomogli su nam svojim na-

govorima i predavanjima naši oci karmelićani: o. Zdenko Križić, o. Jure Zečević, o. Stjepan Vidak, o. Antonio Mario Čirko, o. Danijel Čolo. Nemjerljivu ulogu u izgradnji našeg karmelskog i osobnog identiteta svake sestre važnu su ulogu odigrali karmelićanin o. Vjenceslav Mihetec i isusovac p. Jure Bosančić po redovitom ispovijedanju i duhovnom vodstvu sestara te poticajnim nagovorima, a koje je Gospodin početkom ove godine pozvao k sebi. Neka uživaju nagradu za sve dobro koje su posijali u našim dušama. Na njihovom je tragu naš sadašnji redoviti ispovjednik o. Ivan Podgorelec, karmelićanin, kojemu molimo svjetlo Duha Svetoga u ovom svetom poslu. O. Vinko Mamić, sada već bivši provincijal Hrvatske karmelske provincije, prigodom svojih posjeta obavještavao nas je o životu Provincije i našeg karmelskog Reda, a isto to čini i novi provincijal o. Srećko Rimac i na tome smo im zahvalne.

Pomoć u upoznavanju starih crkvenih pisaca i naučitelja pruža nam mr. Antica Čepulić u predavanjima iz patrologije. Saznale smo tako ponešto o životu i djelu Origena

i Tertulijana. Dramatičnost pročišćavanja vjerskih istina u kršćanstvu prikazala nam je kroz živote sv. Atanazija, Didima Slijepca i sv. Ćirila Aleksandrijskog. U siječnju nam je dr. sc. Agneza Szabo održala predavanje u kojem je predstavila svijetli lik hrvatske političke scene - bana Ivana Mažuranića i tako nam pokazala da je moguće da osoba moralnih kršćanskih načela bude i dobar političar.

Dva tečaja i savjet Udruge

Kako je naš samostan član Udruge "Bl. Alojzije Stepinac" bosonogih karmelićanki u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, tako i mi s našim predstavnicama sudjelujemo na tečajima koje organizira Savjet Udruge. Stoga su naše tri sestre sudjelovale na tečaju permanentne formacije koji je održan u Karmelu u Breznici Đakovačkoj od 12. do 16. svibnja 2014. i tamo su, u zajedništvu sa sestrama iz drugih naših Karmela, slušale, razmišljale i učile umijeće komunikacije.

U našem je Karmelu održana sjednica Savjeta Udruge 'Bl. Alojzija Stepinca' od 4. do 5. studenoga 2014. Na njoj su, osim sestara Savjetnica Udruge, prisustvovali također i

karmelićanski provincijal o. Srećko Rimac te o. Jure Zečević, OCD, dugogodišnji duhovni asistent Udruge. U večernjoj rekreaciji 5. 11. upriličen je program kojim smo željele zahvaliti o. Juri za svu njegovu pomoć i bratsku ljubav koju smo uživale kroz ovih 12 godina njegove službe duhovnog asistenta Udruge. Naša č. m. Natanaela i s. Petra sudjelovale su na tečaju za priorice i magistre u Brezovici koji je vodio o. Zdenko Križić na temu "Sv. Terezija - priorica i učiteljica" od 18. do 22. svibnja.

Slavlje polaganja zavjeta i primanja redovničkog odijela

Velik događaj za našu zajednicu bilo je polaganje svećanih zavjeta s. Ivane od Dobrog Pastira 25. 6. 2014. godine. Sv. Misu i obred zavjetovanja predvodio je mons. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački, a suslavili su svećenici iz okolnih župa, franjevci iz Našica, oci karmelićani iz Remeta, a karmelićanski bogoslovi pomagali su kod oltara i pjevali litanije. O. Dražen Vargašević, OCD, ceremonijar, upućivao je vjernike u događanja tijekom obreda polaganja za-

vjeta kako bi svi mogli razumjeti i aktivno sudjelovati u slavlju. Pjevao je zbor "Snaga Duha" iz Našica. Biskup Pozaić u propovijedi je posvjestio smisao i značenje redovničkih zavjeta za Crkvu i sav svijet i pozvao s. Ivanu da uvijek bude "sestra svima i majka svima, dobra pastirica svima: u ovom samostanu i u svim karmelskim i drugim samostanima svijeta, sestra svećenika i misionara, sestra očeva i majki, sestra djece i mladih, sestra vjernika i nevjernika, sestra pobožnih i bezbožnih." Bio je to događaj na izgradnju čitave zajednice, a trodnevno interno slavlje zaključile su sestre iz novicijata predstavom "Livada iz sna ili Priča do u vječnost" u kojoj su na vrlo kreativan i dojmljiv način prikazale životni put s. Ivane.

Osobita radost za našu zajednicu bila je u subotu 1. 11. 2014., na svetkovinu Svih Svetih, kad je obredom uvođenja u redovnički život naša s. Đurđica Terezija od Sv. Obitelji (Đurđica Vučković) primila redovničko odijelo i započela kanonsku godinu novicijata za vanjsku sestru. Tog dana smo imale još jednu sv. Misu koju je predslavio

fra Ante Vučković, brat naše s. Đurđice, a na kojoj su, uz sestre, bili prisutni i članovi njene uže obitelji.

Blagoslov mladih svećenika

Prvog dana srpnja 2014. godine imale smo radost pribivati slavlju Mlade mise desetorice ovogodišnjih mladomisnika iz Zagrebačke nadbiskupije te Varaždinske i Bjelovarsko-križevačke biskupije koji su nam došli zahvaliti za molitvenu podršku kroz dane teološkog studija i bogoslovske živote. Misnom se slavlju pridružio i duhovnik bogoslova vlč. Vlado Razum. Poslije mise bio je srdačan susret na kojem smo se međusobno bolje upoznali i obećali jedni drugima molitvenu podršku u daljnjem radu na njivi Gospodnjoj. S nekima od ovogodišnjih mladomisnika susreli smo se i pojedinačno. Tako je sv. Misu na svetkovinu Majke Božje Bistričke, 13. 7. predslavio ovogodišnji mladomisnik vlč. Boris Jozić, na blagdan sv. Ilije vlč. Josip Čulig, dok je na blagdan Preobraženja Gospodnjega sv. Misu predvodio vlč. Ivica Šimunović.

Zajedništvo sa svetima posvećuje

Gospu Karmelsku, najveću svetkovinu našega Reda, 16. 7. 2014. svečano smo proslavile sv. Misom koju je predslavio zagrebački pomoćni biskup Mijo Gorski u zajedništvu s osmoricom svećenika iz okolnih župa. U

propovijedi nas je biskup potaknuo da usprkos teškim životnim prilikama uvijek budemo svjesni da postoji nešto što možemo dati i onda kad smo naizgled posve bespomoćni. To je naša ljubav. Naš odnos prema drugima mijenja se u patnji. Kad se i sami nađemo u teškim situacijama, po primjeru Marijinu, treba stajati pod križem u vjeri i ljubavi. Jer tko bježi od strahote, bježi i od Krista. Poslije misnog slavlja obredom primanja u Škapularsku bratovštinu, karmelski je škapular obuklo dvadesetak osoba.

O blagdanu sv. Male Terezije, 1. 10., sv. Misu predslavio je don Damir Stojić, salezijanac. U propovijedi nam je približio sv. Malu Tereziju kao uzor vjernosti u malom. Nju nam Crkva stavlja pred oči kao svjedočanstvo i znak da dragi Bog nikad ne zaboravlja male ljude, neznačajne poslove i svagdašnje žrtve koje se prinose u skrovitosti da bi i nas potaknula da sav svoj život, iako sačinjen samo od svakodnevnih jednostavnih događanja, u ljubavi darujemo Bogu.

Svetkovinu sv. Majke Terezije Avilske proslavile smo 15. 10. i svečano započele jubilarnu godinu o 500. obljetnici njenoga rođenja. Sv. Misu predvodio je o. Antonio Mario Čirko, OCD, a suslavili su o. Drago Brezovec, OFM Cap i vlč. Antun Motočić. Pod sv. Misom je naša s. M. Ana od Srca Isusova (Vuco) obnovila svoje privremene

zavjete. U propovijedi je o. Antonio propovorio o aktualnosti naše sv. Majke Terezije i u današnjem vremenu kao učiteljice molitve. Uči nas moliti, susretati se svakodnevno s Isusom, našim Učiteljem, koji nam pomaže ugraditi u život ljubav prema Bogu i bližnjemu.

Dan utemeljenja našeg samostana i svetkovinu sv. Ivan od Križa proslavile smo 14. 12. 2014. sv. Misom koju je predslavio naš marijabistrički župnik mons. Zlatko Koren. S njim smo se također susrele na Novu godinu 2015. kad je tradicionalno blagoslov našeg samostana.

Susreti s našim (nad)biskupima

Svoj boravak u Svetištu hvarsko-bračko-viški biskup mons. Slobodan Štambuk 19. 7. 2014. i sisački biskup mons. dr. Vlado Košić 23. 8. 2014. iskoristili su da bi u naše molitve preporučili potrebe svojih biskupija. To su isto učinili 7. 9. mons. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački, nadbiskup zadarski mons. Želimir Puljić 20. 9., a 11. 10. 2014. nadbiskup vrhbosanski kardinal Vinko Puljić. Sa svima njima susrele smo se u govornici, a oni su nas ohrabрили u vjeri i pouzdanju u Boga i potaknuli na molitvu za velike potrebe naših ljudi diljem domovine. Na sam Uskrs 2015. svetkovinu nam je došao čestitati naš dragi gost i otac, pomoćni biskup zagrebački Valentin Pozaić i s njim smo provele ugodno vrijeme u razgovoru.

Dan posvećenog života i prvi zavjeti

Dan posvećenoga života svečano smo proslavile na Svijećnicu, 2. 2. 2015. svetim Misnim slavljem koje je predvodio o. Srećko Rimac, provincijal Hrvatske karmelske provincije Sv. Oca Josipa, u zajedništvu sa vlč. Antunom Motičićem i fra Toniom Vučemilovićem, gvardijanom iz Bjelovara. U sklopu misnoga slavlja bio je i obred polaganja prvih zavjeta s. Hane od Srca Isusova i Marijina. Na samom početku Provincijala je pozdravio u ime sestara vlč. Antun Motočić, a zatim je bio blagoslov svijeća. Nakon pročitano g evanđelja bio je početak obreda zavjetovanja, a nakon homilije središnji dio

koji je završio vjerničkom molitvom. U propovijedi je o. Srećko naglasio kako s. Hana polaže svoje zavjete na znakoviti blagdan Prikazanja Gospodinova i na Dan posvećenoga života u Godini posvećenoga života i u Godini jubileja sv. Terezije Avilske – 500. godina njena rođenja. Naglasio je kako Bog u Crkvi podiže razne karizme, nove oblike evanđeoskog života. Bog je po Mariji u Crkvi podigao redovničku obitelj Karmela i kako to kaže sv. Terezija Benedikta od Križa da Marija izabire duše koje vodi svome božanskom Sinu kako bi mu učinile veliku radost i slavu. Potom se obratio s. Hani: “I tebe je također izabrala Marija i dovela te svome Sinu da bi mu učinila veliku radost i slavu u vrtu koji je zasadila za svoga Sina, da budeš zaručnica njezinom Sinu, u Karmelu kojeg je obnovila sv. Terezija.” Karmel je nebo na zemlji. Što to znači biti karmelićanka? To je dar Duha, poziv na otajstveno sjeđinjenje s Bogom, u prijateljstvu s Kristom i prisnosti s Blaženom Djevicom Marijom gdje se molitva i žrtva ujedinjuje u veliku ljubav za Crkvu.

Stepinčevo 2015.

Našeg zaštitnika bl. Alojzija Stepinca na njegov smrtni dan 10. veljače proslavile smo euharistijskim slavljem koje je predvodio o. Jakov Mamić, karmelićanin, generalni vikar Vojne biskupije, u koncelecijaciji s vlč. Antunom Motočićem. O. Jakov je u svojoj propovijedi želio posebno istaknuti tri uporišta u životu bl. Alojzija Stepinca. Prvo uporište Bog, ali ne Bog knjiga, površnosti, nego Bog koji se očitovao u osobi Isusa Krista. Taj Bog je u Isusu Kristu poručio Alojziju da je vrednije umrijeti za narod i čovjeka, nego li proglašavati povelje o pravima tog čovjeka. Drugo njegovo uporište bila je Crkva. U Crkvi otajstva i u Crkvi moliteljici Stepinac vidi bogatstvo Boga, vidi mjesto na kojem se može dodirnuti Boga i mjesto na kojem se može razgovarati s Bogom. I treće uporište bila je Blaženikova savjest, a nju imaju samo izgrađene osobe. “To je govor da je Stepinac boraveći u Crkvi otajstvu i

moliteljici često boravio u vlastitim dubinama. I u toj vlastitoj dubini otkrio je jednu prisutnost koja je autentični govor prvog i drugog uporišta savjesti. ... Ovo uporište savjesti može se održati samo ako se hrani Istinom. I zato će on relativno često, osobito u onom presudnom času – suvereno kazati: ‘Moja je savjest mirna. Znači u meni, drugarice i drugovi, gospodo stanuje Istina i to ćete jednog dana otkriti.’” Na kraju misnog slavlja bio je blagoslov bombona u čast Blaženika, na spomen raznih zgoda iz njegova života, dok je bio u Krašiću u pritvoru, kad je djeci u svakoj prigodi dijelio bombone. Proslava ovogodišnjeg Stepinčeva započela je 7. 2. 2013. trodnevnicom koju je predvodio vlč. Antun Motočić koji je prisutnima približio lik bl. kardinala Alojzija Stepinca kroz njegove propovijedi u raznim zgodama.

Pohod nacionalnih ravnatelja Papinskih i drugi hodočasnici

Od brojnih posjeta spomenut ćemo još samo neke. U okviru Susreta nacionalnih ravnatelja Papinskih misijskih djela, sudionici toga susreta posjetili su Mariju Bisticu i naš Karmel. Nakon dobrodošlice naše č. m. Natanaele nekoliko riječi uputili su nam vlč. Antun Štefan, ravnatelj PMD u Hrvatskoj, i generalni tajnik Papinskog misijskog djela za širenje vjere P. Ryszard Szmydki koji nas je na kraju i blagoslovio. Dirljivo je bilo vidjeti koliko se svi oni pouzdaju u molitve, osobito sestara karmelićanki koje smatraju, posebno zbog sv. Male Terezije, moliteljicama za misije i misionare. To njihovo pouzdanje i nama je dalo snažni poticaj za žarču molitvu na tu nakanu.

Jedna od velikih grupa koja je nas posjetile, bila je zasigurno ona župnih zborova Istre sa svojim župnicima. U sklopu terenske nastave kod nas su bili i učenici 6. r. OŠ iz Kutine sa svojom vjeroučiteljicom. Posjetili su nas i članovi molitvene grupe Benedictus Deo s o. Zdravkom Barićem, montfortancem, i kod nas su slavili sv. Misu te članovi molitvenog vjenčića iz Vinkovaca.

Relikvije sv. Majke Terezije Avilske u Mariji Bistrici

U godini jubileja 500. godišnjice rođenja sv. Terezije Avilske bila je za nas velika radost ugostiti dva puta njene relikvije. Za njen jubilej pripremale smo se zadnjih pet godina, proučavajući njezin život i njezine duhovne spise. Kao neposredna priprema za dolazak relikvija odlično su nam poslužile duhovne vježbe u veljači koje je vodio o. Dominik Magdalenić, karmelićanin, po kojima smo ušle u svijet njenog djela “Zamak duše”. Čule smo njene riječi, njene upute, njen poziv da uđemo u svoju nutrinu, da odlučno kročimo tim nutarnjim zamkom, da doista Bog stanuje tamo, da duša nije prazna i osjetile njenu želju i nastojanje da je poslušamo. Relikviju stopala sv. Majke donijeli su nam o. Anđelko Jozić i o. Drago Marić 1. ožujka i bila je kod nas dva dana i bilo je prigoda intimnijeg susreta s njom.

Drugi put ugostile smo relikvije desnog stopala i štapa u sklopu svjetskog hodočašća pod nazivom “Put svjetla” u popodnevnim satima 18. 3. 2015. kada su one svečano dočekane u Svetištu Majke Božje Bistričke i u procesiji došle do našeg Karmela. Na ulazu u samostansku crkvu relikviju štapa preuzele su sestre u vanjskoj službi samostana i predale sestrama u klauzuri, koje su relikvije dočekale radosnom pjesmom. Relikvije su premještene u crkvu na čašćenje ostalim hodočasnicima koji su za tu prigodu došli iz bliže i dalje okolice.

Uz prisustvo Terezijinih moći sestre su molile Večernju molitvu kojoj je predsjedao karmelićanin o. Dražen Vargašević, koji je na početku u ime sestara pozdravio četveročlani tim koji se nalazi u pratnji relikvije štapa, te sve one koji će sudjelovati u programu. Nakon Večernje slijedio je program koji je sadržavao pjesme sestara, prigodni pozdrav te priču “Štap sv. Terezije od Isusa”, koju je napisala i vrlo dojmljivo pročitala Mira Šincek, književnica iz Varaždina. Program se dalje nastavio čitanjem svetičinih

misli o sv. Josipu, a potom i predavanje karmelićanina o. Ivana od Isusa (Mora) o Terezijinom odnosu prema Sv. Josipu. Nakon glazbenog predaha uz zvukove violončela i mandoline, novinarka Amaya Álvarez Benfele, pratiteljica štapa, posvjedočila je o milostima koja je primila na svjetskom hodočašću u 28 zemalja, koliko su do sada prošli. Posebno su joj ostali upečatljivi susreti sa klauzurnim karmelićankama.

Potom su se nizali odlomci iz Svetičinih spisa o tome da je čovjekova duša kao kristal, zamak, dijamant u kojem stanuje Bog; i da tu ne treba govoriti glasno da bi ga se čulo – treba ga tražiti u sebi. U jednom dijelu svog života Terezija je željela što prije umrijeti kako bi vidjela Boga, umirala je od te želje i o tome govori u svojoj pjesmi *Vivo sin vivir en mi*. Na vrhuncu svog mističnog života ona želi raditi za Boga, želi spašavati duše svojom molitvom i svojim radom. Veseli se nevoljama i poteškoćama koje podnosi poradi Boga i poručuje svima: Ništa

ne treba da vas straši. To su poruke koje se mogu iščitati iz tih odlomaka, a nakon svakog odlomka sestre karmelićanke pjevale su prigodne pjesme od Terezije i o Tereziji te instrumentalne skladbe na violončelu i mandolini, također u izvedbi sestara.

Na kraju ovog događanja svetu je Misu predslavio rektor svetišta MBB-e mons. Zlatko Koren, a propovijedao je o. Dražen Vargašević koji je pozvao sve prisutne da se dadu iznenaditi od Boga, odnosno pustiti Bogu da on upravlja našim životima, a mi da mu se prepustimo. Nakon svete mise bio je vrlo dirljiv oproštaj od relikvija koje su krenule put Hrvatskog Leskovca gdje ih dočekuju sestre karmelićanke Božanskog Srca Isusova sa svojim programom.

Molitvom smo također pratile rad Generalnog kapitula otaca karmelićana u Avili u svibnju i s radošću smo primile vijest da je o. Saverio Canistra ponovno izabran za generala Reda.

Posvećeni svjedoče:

Bogu ne mogu dati ništa manje nego - sve

Svjedočiti o pozivu? Govoriti o pozivu? Kako uopće govoriti o nečemu što ni tebi samoj nije dokraja jasno? Osvrćući se unatrag, čini se da je to uvijek priča o velikoj i prevelikoj Božjoj dobroti. Tako je nekako i bilo.

Rođena sam u Bjelovaru kao treće dijete u obitelji, nakon sestre Martine i brata Josipa. Obitelj je bila tradicionalno vjeronička - išlo se nedjeljom na Misu i na ručku kod bake zajedno smo molili prije jela. Ali o nekom bližem odnosu s Bogom kao dijete nisam previše razmišljala. Nije mi ni padalo na pamet da bih bila redovnica. Sve drugo prije toga. Mama je nekad za sestru znala pomisliti da bi ona možda mogla tim putem, ali za mene nikako.

Od malih sam se nogu bavila glazbom, svirala sam violončelo i kad bih razmišljala o budućnosti – sve je išlo u tom smjeru. Iako sam redovito primila sve sakramente, već s početkom srednje škole pomalo se moje srce udaljilo od Boga. Činilo mi se licemjerno ići u crkvu kad je taj Bog tamo negdje daleko i ja zapravo uopće ne vjerujem u sve te priče. Činilo se iskrenije tražiti neki vlastiti put. Kad pogledam unatrag, sve je to bilo traženje Boga, jer ga nisam prepoznala tamo gdje je doista i bio. Dosta je to dugo i trajalo, gotovo do polovice mog fakultetskog obrazovanja. Sve te radosti koje svijet, ljudi, glazba, putovanja nude, na kraju krajeva srce koje nije u zajedništvu s Bogom, ostaje jednako prazno. Usprkos tome što sam upisala željenu glazbenu akademiju, nešto je uporno nedostajalo.

Cijelu je situaciju okrenuo susret s prijateljicom koju nisam dugo vidjela, a ona je bila aktivna vjernica. Oborila me s nogu

količina njene radosti, vedrine i pouzdanja koju sam prepoznala u njoj. Pitala sam se: “Ma, što je to nevidljivo što ona ima, a ja nemam?” To mi pitanje nije dalo mira. Ona je također prepoznala to moje traganje i povela me na molitvene susrete Zajednice Krvi Kristove. Tamo sam malo – pomalo počela upoznavati što je to zapravo molitva i da je onaj Bog za kojeg sam mislila da je daleko, zapravo jako, jako blizu, bliže no što sam se ikada mogla nadati. Počela sam upoznavati što je to prava sloboda koju On daje. Otkrila sam isto tako da je ona radost zajedništva s Bogom zarazna i ne možeš joj se oduprijeti! Veliki pečat tom zajedništvu bilo je jedno klanjanje pred Presvetim u Međugorju, kamo sam rado s prijateljima hodočastila. Tamo sam duboko shvatila kako mi je cijeli život darovan od Boga te da odsad može jedino i Njemu samome pripadati. Otada sam znala da Bogu ne mogu dati ništa manje nego – sve. Uza sve je to donijelo veliku i vidljivu promjenu u mojoj svakodnevici: svakodnevnu Euharistiju, krunicu i razmatranja, promjenu načina ponašanja i razmišljanja...

Bila su otvorena jedna nova vrata preda mnom, a u srcu je počelo odzvanjati: Karmel, Karmel, Karmel. Da budem iskrena, ne znam ni ja odakle se to stvorilo. Znam samo da je iz koraka u korak bilo prisutno više slobode, više radosti, više otvorenosti. I da me sve nekako nezadrživo vuklo prema tim klauzurnim vratima. Ništa nije bilo teško napustiti, jer znaš da se iza tih velikih tajanstvenih vrata krije ono što te najviše veseli – Bog i Božja volja. I tako, po završetku fakulteta, nakon višegodišnje molitve, promišljanja i razlučivanja, napokon je došao i dan ulaska u Karmel. Otada je prošlo nekoliko godina, a tišina Karmela sada zvoni i zvuči dublje nego sva glazba koju bi ljudsko uho moglo zamisliti. Zašto? Jer u njoj prebiva dobri Bog.

s. Hana od Srca Isusova i Marijina, OCD

JANKO VEDRINA, SVEĆENIK RODOM IZ MARIJE BISTRICE, VRIJEDAN USPOMENE, PAO JE KAO ŽRTVA VELIKOSRPSKOG, ŽANDARSKOG NASILJA PRED 80 GODINA, 8. KOLOVOZA 1935., KAO UPRAVITELJ ŽUPE U BUČICI, U POKUPSKOM DEKANATU.

Dr. Stjepan Kožul

JANKO VEDRINA

(*Marija Bistrica, 25.09.1904 – †Bučica, 8.08.1935.)

Prije njega, 13. lipnja 1935., na samo Antunovo, ubijen je Ivanko Janko Vlašićak, župnik u Požeškom Brestovcu, dok se poslije podne biciklom vraćao kući iz Požege. Bavio se mišlju i razgovarao s rektorom Nadbiskupskog konvikta u Požegi Ignjatom Horatom da nabave vlastitu tiskaru. Vlašićak je mnogo pisao, a najveća je njegova zasluga kao kulturnog radnika osnutak jedinstvenog “almanaha hrvatskih katoličkih svećenika” “Vedre hrvatske duše”, prvotno zamišljen kao “Hrvatski Sion”. Do 1926. godine izdao je pet svezaka, a onda se almanah nažalost ugasio zbog nedostatka novca, a njegov nastavak pod naslovom “Genius patriae” Vlašićak nije dospio izdati. Vlašićak je ostavio trajan trag u našoj crkvenoj i kulturnoj povijesti. Za izbore 5. svibnja 1935. (Maček-Jeftić) zauzimao se Vlašićak za HSS, jer je već ranije tražio zauzetiji politički i kulturni

angažman svećenika, predloživši uz ostalo da se pedesetak mladih svećenika učlani u HSS, kako bi se vjerski jače utjecalo na seljaštvo, vidjevši neuspjeh politike Seniorata i Hrvatske pučke stranke, ali i oštre napade protiv vjere i Crkve pod krinkom “antiklerikalizma” i lažnih optužbi da Katolička crkva služi samo tuđim interesima, a ne svome narodu.

Dakle, djelovanje Janka Vedrine u Bučici na Banovini i Ivanka Janka Vlašićaka u Slavoniji, u vrijeme diktature Kraljevine Jugoslavije, iako sadržajem i načinom različito, nije bilo prihvatljivo jugoslaven-skim unitaristima i četnicima, te su obojica bila uklonjena kao prve svećeničke žrtve u Zagrebačkoj nadbiskupiji, politički motiviranim umorstvom.¹ Katolički list, komu

1 Stjepan KOŽUL. *Prvi svećenici žrtve u Zagrebačkoj nadbiskupiji godine 1935.*, Tkalčić, br. 1./1997., str.

je tada bio urednikom kanonik dr. Stjepan Bakšić, donio je samo kratku vijest, da je ubijen župnik u Požeškom Brestovcu Ivanko Vlašićak iz zasjede, 13. lipnja 1935. Upisan je redosljed župa u kojima je djelovao kao župnik (Bučica: 1911.-1917.; Čaglić: 1917.-1931.; Buk: 1931.-1934. i Požešku Brestovac od 1934.) i ističe, da je surađivao u Katoličkom listu, “bavio se jezikoslovnim studijem, pokrenuo “Vedre hrvatske duše” i uredio četiri sveska”.² I ni slova više o tom nemilom slučaju, što također očituje odnos prema svećenicima na terenu, koji su bili podalje od jugoslovenstva i politike Seniorata i Hrvatske pučke stranke.

Janko Vedrina, rodio se 25. rujna 1904. u Mariji Bistrici. Nakon pučke škole u rodnom mjestu, klasičnu gimnaziju i studij teologije završava u Zagrebu. Za svećenika ga je zaređio na Petrovo, 29. lipnja 1930. zagrebački nadbiskup dr. Antun Bauer. Bio je

poslan za kapelana u Tuhelj, poznatom župniku Marcelu Novaku, zvanom “zagorski biskup”. Uz njega je djelovao 1930.-1931. godine. Iskusni župnik primijetio je neke njegove crte djelovanja, ponešto populistički odnos s narodom. Upozorio ga je na važnost ustrajnog duhovnog rada u izgradnje vjernih zajednica i na posebnost svećeničkog poziva, izrazivši bojazan da bi mogao loše proći ako ne bude na to pazio. Župnik Novak nije se žalio na njegov premještaj, pače je osjetio jedno smirenje u župi. Mladi kapelan bio je premješten u Gornju Rijeku, i ondje je bio oko godinu dana, a potom je premješten u župu Sv. Ivan Zelinu. Ondje je već 21. veljače 1933. umro župnik dr. Martin Đuranec, pa je tamošnju župu dobio na privremenu upravu kao kapelan.

Spor u Sv. Ivanu Zelini

Privremeni upravitelj Janko Vedrina pokazivao je okretnost i živahnost u poslu. Zalazio je rado među ljude, pa su ga župljani zavoljeli, posebice oni iz sela Biškupec. Tražili su da on naslijedi pokojnog župnika. Nadbiskup Bauer odlučio je provesti natječaj za tu župu i postaviti za župnika kojeg starijeg i zaslužnijeg svećenika, na što se u ono doba pazilo u upravi. Došlo je do poznatog “slučaja” u Sv. Ivanu Zelini, župljani su u pobuni poručili nadbiskupu Baueru da neće primiti ni jednog svećenika za župni-

299-318. – Ilija PEJIĆ. *Ivanko Janko Vlašićak (1879.-1935.)*. U knjizi: Dražen PODRAVEC, urednik: *Svećenici iz župe Virje rođeni krajem XIX. stoljeća*. Virje 2010., str. 59-81. – Vladimir LONČAREVIĆ. *Ivanko Vlašićak i “Vedre hrvatske duše”*, Glas Koncila, broj 11, od 13. ožujka 2011., str. 21.

2 *Katolički list*, godište LXXXVI. (1935.) broj 25, od 21. lipnja 1935., str. 313.

ka osim upravitelja Janka Vedrinu. Njihov ultimatum, spojen s prijetnjom, nije bio sukladan crkvenom i vjerničkom duhu poslušnosti prema svome nadbiskupu, čime su zapravo naštetili i sebi i svome kapelanu Janku Vedrini. Zbog toga je nadbiskup Bauer, želeći da se duhovi smire i zavede zakonitost i mir u župi, imenovao 28. veljače 1933. svoga obredničara dr. Alojzija Stepinca privremenim upraviteljem župe u Sv. Ivanu Zelini, a dotadašnjega privremenog upravitelja Janka Vedrinu razriješio je službe i naredio mu da odmah izvrši primopredaju s novim upraviteljem.

Pobunjeni župljani su zatvorili župnu crkvu, upravitelja Vedrinu zatvorili su u župni stan, postavili straže i budno na sve motrili danju i noću. Novi, zakoniti upravitelj dr. Alojzije Stepinac nije mogao smiriti župljane, ali je na zahtjev nadbiskupa Bauera od 29. ožujka 1933. ostao u župi u iznajmljenom stanu, a misu je služio u susjednoj župi u Donjoj Zelini. Nadbiskup Bauer zaprijetio je župi crkvenom kaznom (interdiktom). Upravitelj župe dr. Alojzije Stepinac bio je strpljiv, ali i uporan u uspostavi zakonitosti i crkvenog duha. Ljudi su pak čuvali Janka Vedrinu u župnom dvoru, iako ga je nadbiskup Bauer lišio svećeničke službe, te ljude upućivao na zakonitog privremenog upravitelja dr. Stepinca, dok župa ne dobije novog župnika. Ljudi pak nisu htjeli nikakve usluge od novog upravitelja dr. Stepinca, pa je ta žestoka borba potrajala mjesec dana. Dobri duh pomirbe bio je kapelan iz susjedne župe u Bedenici, Vilim Cecelja.

Dio župljana počeo se pomalo povlačiti iz te pat pozicije. Odlukom nadbiskupa Bauera upravitelj dr. Stepinac ušao je u pratnji žandara u župnu crkvu, a potom je Janka Vedrinu taksijem otpratio u Zagreb. Upravitelj dr. Stepinac počeo je redovito djelovati u Sv. Ivanu Zelini, posebice je koristio Marijin mjesec svibanj, pa je župa ulazila u mirnije razdoblje. Sam je zapisao: “Nakon

mного gorkih časova, kad je kriza prošla, pozove me nadbiskup u Zagreb, a ovamo dođe novoimenovani župnik”. Bio je to Zvonko Štefanec. Upravitelj dr. Stepinac predao mu je župu koncem lipnja 1933. godine i vratio se u Zagreb. U Sv. Ivanu Zelinu vratio se je već 25. kolovoza 1934., ali tada kao nadbiskup koadjutor, na svečanost završetka pučkih misija. Bio je lijepo dočekan, te su se svi prijašnji nesporazumi izgladili. Nije zaboravio pomoć kapelana iz Bedenice Vilima Cecelje u rješavanju ovog slučaja, te će mu on i kasnije pritijecati u pomoć i biti pouzdan suradnik u osjetljivim pitanjima.³

Naprotiv, Janko Vedrina dobio je negativnu oznaku (stigm), zbog svoje mladenačke nepromišljenosti, koja ga je pratila tijekom kapelanske službe i kasnije. O njemu je zapisao kroničar suvremenik, čak i u prigodi njegove mučeničke smrti: “Revnosan i ambicijom zadojen, tribun pučki, koji je znao osvojiti župljane, makar bilo i na račun popularnosti mjesnog župnika”. Na to ga je dobronamjerno upozorio župnik Marcel Novak, već na početku svećeničke službe u Tuhlju. Nažalost, neki i danas ne paze dok pišu o svećeniku Janku Vedrini, jer govore i pišu samo o prve tri godine njegove kapelanske službe, koja je završila nemilim “slučajem” u Sv. Ivanu Zelini. Takvi s pravom veličaju, pohvalno govore i pišu o držanju mladog upravitelja dr. Alojzija Stepinca, o njegovoj žrtvi i crkvenom duhu, ali ne s pravom prešućuju kasniju žrtvu mladog svećenika Janka Vedrine, koji je nešto više od dvije godine iza toga bio okrutno umoren u Bučici, samo 4 dana nakon što ga je ondje pohodio i podržao u radu nadbiskup koadjutor dr. Alojzije Stepinac. Oprao je svoju dušu u vlastitoj krvi. Stoga pogledajmo činjenice i dokumente.

3 Aleksije BENIGA. *Alojzije Stepinac. Hrvatski kardinal*. Rim 1974., str. 109, 113-115.

Zanosni svećenički rad u Bučici

Naime, nadbiskup Bauer poslao je Janka Vedrinu za upravitelja župe u Bučici, u Pokupskom dekanatu pred Uskrs 1933. godine. Ondje je predano i revno radio kao svećenik 2 godine i 4 mjeseca, ali je nažalost u noći 8. kolovoza 1935. ubijen u župnoj kući “od nekih razbojnika”, kako se službeno širilo, kao da se radilo isključivo o pljački i grabežu. Bio je zapažen njegov rad, odlučan stav i revnost, kao i ne mali utjecaj na narod, pa je bio izabran kao žrtva za likvidaciju u ondašnjim okolnostima velikosrpske diktature, žandarske i unitarističke jugoslavenske politike. Nadbiskup koadjutor dr. Alojzije Stepinac tražio je od ondašnjih vlasti strogu istragu, ali rezultata nikada nije bilo. Vedrinin nasljednik u Bučici, upravitelj župe Martin Štupnik, Slovenac po nacionalnosti, pobilježio je neke stvari u župnu spomenicu, ali ne mnogo zbog straha od srpskih žandara iz Gline. Osim toga širile su se razne priče i pretpostavke, kao da se istrazi od početka želio zametnuti pravi trag. Svećenik Vedrina pao je kao druga svećenička žrtva, te izborne 1935. godine, koja je najavljivala “krvavu kupelj” i mučeničku zoru za narod i Crkvu u narednom desetljeću.

Sam Janko Vedrina zabilježio je u župnoj spomenici u Bučici: “Dana 12. travnja 1933. došao sam u Bučičku župu. Bila je Velika srijeda tj. u tjednu pred Uskrs”. Od 1927. do 1932. godine u Bučici su se izredali ovi upravitelji: Galović, Igrčić, Širca, Mlakar i Božanović. Pet

Bio je zapažen njegov rad, odlučan stav i revnost, kao i ne mali utjecaj na narod, pa je bio izabran kao žrtva za likvidaciju u ondašnjim okolnostima velikosrpske diktature, žandarske i unitarističke jugoslavenske politike. Nadbiskup koadjutor dr. Alojzije Stepinac tražio je od ondašnjih vlasti strogu istragu, ali rezultata nikada nije bilo.

godina, pet upravitelja, što za sebe dovoljno govori, pa je Nadbiskupski duhovni stol u Zagrebu odredio, da će župa u Bučici jedno vrijeme biti bez svoga vlastitog župnika, a upravu je povjerio župniku u Lasinji Antunu Klasincu, Slovincu. Upravo na takvu župu šalje nadbiskup Bauer za Uskrs 1933. godine mladog Vedrinu, nakon poznatog spora u Sv. Ivanu Zelini, gdje su ga ljudi željeli za svoga župnika. Vedrina je dosta toga čuo o Bučici već u Zagrebu: “Bučički narod mi je opisan kao vrlo loš... Osobito su mi loše opisivali učitelja gospodina Nikolu Davidovića i Dobreniče, jer da oni prave neprilike župniku. Opisivali su mi to mjesto kao neko ukleto gnijezdo. Sve sam slušao i prokuhavao u duši, putujući u taj kraj među narod, gdje me još nikad nije bilo i gdje nikoga ne poznam”.

No, kako je Vedrina bio veoma otvoren i komunikativan, brzo je s narodom u župi uspostavio dodir. Kako nisu imali novaca da župnik kod njih može živjeti i djelovati,

Po običaju, Bučičani su svake godine išli na Mariju Bistricu 11. kolovoza, a sada su imali svoga svećenika rodom iz Marije Bistrice. Oduševio ih je za hodočašće Majci Božjoj Bistričkoj. Pošao je veliki broj župljana, a s njima je pošao pješice i njihov mladi upravitelj Vedrina. Išli su pješice iz Bučice preko Pokupskog i Kravarskog prema Vukovini, pa preko Save u pravcu Sesveta, pa na Kašinu, Laz i Mariju Bistricu. U Mariji Bistrici bila je zapažena njihova procesija, a na povratku kući dočekala ih je gotovo čitava župa.

župljani su dogovorili da mu godišnje daju po jutru zemlje 2 litre kukuruza, što je prve godine sam išao s ljudima po selima skupljati. Bio je u svakoj kući svoje župe, svagdje lije-po dočekan, narod je bio zadovoljan. Poslije toga pošao je u akciju:

S ljudima iz Donjeg Taborišta obnovio je već 1933. godine kapelu Ranjenog Isusa i ogradio ju novom ogradom, što je opisano u župnoj spomenici s priloženom fotografijom. Vedrina se pokazao izvrsnim organizatorom i narod je pošao za njim.

Po običaju, Bučičani su svake godine išli na Mariju Bistricu 11. kolovoza, a sada

su imali svoga svećenika rodom iz Marije Bistrice. Oduševio ih je za hodočašće Majci Božjoj Bistričkoj. Pošao je veliki broj župljana, a s njima je pošao pješice i njihov mladi upravitelj Vedrina. Išli su pješice iz Bučice preko Pokupskog i Kravarskog prema Vukovini, pa preko Save u pravcu Sesveta, pa na Kašinu, Laz i Mariju Bistricu. U Mariji Bistrici bila je zapažena njihova procesija, a na povratku kući dočekala ih je gotovo čitava župa. Svi su bili radosni i oduševljeni. Upravitelj Vedrina bilježi: "Ja sam se osjećao sretnim nakon toga puta i odlučio sam, da ću ubuduće opet sa svojim narodom pješke do Majke Božje Bistričke". Jedini incident bio je, što učitelj Nikola Davidović nije htio svirati na orguljama u crkvi za tu svečanost, uz napomenu da mu "u crkvi smrdi od sparine". Mještani su bili iznenađeni tim učiteljevim stavom, koji je očito-vao nešto drugo. No, narod je općenito bio radostan i zadovoljan, "a učitelj i općinari zavidni tim mojim uspjehom, kad su vidjeli koliko narod na moju riječ pazi".

Upravitelj Vedrina prekinuo je s učiteljem Davidovićem suradnju kao orguljašem i dao mogućnost Stjepanu Milekoviću, domaćem oženjenom čovjeku koji je imao 25 godina, da nauči svirati orgulje, te je od 1. studenoga 1933. on bio orguljaš u Bučici. Novi orguljaš vježbao je sviranje na harmoniju, koji je kupio upravitelj, a kod upravitelja su vježbali i sviranje na tamburice. Organizirali su pjevački zbor i redo-

vito vježbanje crkvenog pjevanja. Učio ih je pjevati mnoge pjesme za misu, koje se pjevaju u Mariji Bistrici. U župnoj spomenici priložena je i fotografija skupne muških pjevača s upraviteljem oko harmonija.

Upravitelj je bio revan propovjednik, govorio je o Katoličkoj akciji, promicao katolička društva, kako bi došlo do življeg organiziranog vjerskog života u župi. Osnovao je Djevojačko društvo Srca Isusova u Bučici, 25. ožujka 1934. Širio je katolički tisak, posebice Glasnik Srca Isusova po obiteljima, te je broj od 20 pretplatnika u župi, već 1934. godine povisio na 140 redovitih obiteljskih pretplatnika. Po obiteljima je širio molitvenike, krunice, svete slike, jer ljudi toga nisu imali. Došlo je na red i uređenje župne crkve i okoliša, popravak kapele (zapravo crkve) Presvetog Trojstva u Slatini, uređenje njezina okoliša, uređenje puta do nje i sađenje drvoreda. Počeo je i snažniji društveni život u župi, uz onaj vjerski i crkveni. Osnovali su čitaonicu u Bučici pod imenom "Narodna čitaonica u Bučici". Imao je pred sobom mnoge planove i otvorena srca svojih župljana.

Tužba i umorstvo prljave politike

Sve pothvate upravitelj Janko Vedrina bilježio je u župnu spomenicu, prilažući foto-dokumentaciju. Nije stigao opisati zadnje događaje 1935. godine i svečani doček nadbiskupa koadjutora dr. Alojzija Stepinca u Bučicu. **No, ni zavidnici i prljava politika nisu mirovali. Sav taj zanos i zamah u župi**

pokušat će prekinuti tužba protiv upravitelja župe od 4. svibnja 1935., upravljena na Nadbiskupski duhovni stol i nadbiskupa Bauera, koju je potpisao "predsjednik općine Bučica Jakob Kapac", i potom likvidacija samog upravitelja župe, 8. kolovoza 1935., samo 4 dana nakon lijepo svečanosti u župi, koju je predvodio nadbiskup koadjutor dr. Stepinac.

Tako upravitelj Janko Vedrina nije dočeka da 11. kolovoza pođe sa svojim župljanima pješice na Mariju Bisticu.

Tužba protiv upravitelja Vedrine pisana je rukom na 4 stranice, te ima uvod, pet točaka optužbi i zaključak. Pisana je u samom vrhuncu kampanje za "majske izbore". Promišljeno je uokvirena u ranije događaje u Zelini, ide protiv upravitelja kao čovjeka i svećenika, vrlo lukavo i ciljano, samo s moralne i duhovne strane, a nipošto političke. Temeljna skrb tužbe je za "dobri i pobožni narod", briga za siromašne župljane koje pljačka i od kojih ubire visoke namete; skrb za stado koje već u jednoj trećini bježi k Mladoj nedjelji u Bović i pravoslavlje; u drugoj trećini razmišlja da prijede u starokatoličku vjeru; a prešućuje sve što je upravitelj poduzeo otkako je došao u župu sa svojim siromašnim narodom na duhovnom, materijalnom i kulturnom polju. Tužba prigovara, kako upravitelj ne da zvoniti za pokojnike, za koje ne dođu u crkvu po raspela, zvoni se samo za novac, nije dao zvoniti ni u prigodi smrti pomoćnog biskupa dr. Dominika Premuša, koji mu se zamjerio još dok je bio u Sv. Ivanu Zelini, naplaćuje visoke takse, želi plaću, ide na vjeronauk u školu i osniva društva zbog svoga nemoralna i interesa; simpatije i bogaćenje su mu ispred vjere Crkve i kršćanskog nauka... Moli se zaključno nadbiskupa Bauera, da upravitelja Vedrinu žurno skloni s ove župe, da se spasi što se još spasiti dade, preostala trećina naroda od "njegova nemoralnog života, pohlepe za bogatstvom i nezasiťnog želuca", da ne bude prekasno. "Sklonite ga čim prije iz ovoga mjesta, posljednje je vrijeme, a kad izađe i posljednje vrijeme neće više biti česa što bi se spasiti

moglo. Pošaljite ovamo i među ovo razbježano stado pastire, koji će ove ovce skupiti”.

Dakako, tužba je napisana u kontekstu “majskih izbora” za Jeftića, a ovakvi mlađi, radini i dinamični svećenici, povezani s narodom, bili su unitarističkoj i diktatorskoj jugoslavenskoj politici brana i bedem protiv manipulacije ljudima, pa i na narodnom i političkom planu. Zavidnici i tužitelji nisu u župi vidjeli ni čuli ništa pozitivno o ovom svećeniku, već na sve pothvate i požrtvovni rad s narodom odgovaraju ovom tužbom nadbiskupu Baueru, nadajući se da Vedrinu još “ima na zubu” od događaja u Zelini.

Nadbiskupski duhovni stol poslao je tužbu dekanu Antunu Klasincu u Lasinju, da sve izvidi i ispita. On je to učinio, a tužbu je ostavio upravitelju Vedrini. **Veličina upravitelja Janka Vedrine vidi se i u tome, što je ovu tužbu protiv sebe ostavio u župnoj spomenici, gdje je s foto-dokumentacijom opisan njegov život i rad u toj siromašnoj župi, iz koje je prije njega 5 upravitelja pobjeglo u 5 godina. Ipak, ta tužba imala je posve drugo izvorište i ciljeve od dobra vjere i Crkve, uskoro je “nadvila crni oblak nad župom Sv. Antuna u Bučici”.**

Organizirano umorstvo upravitelja Janka Vedrine u njegovom župnom stanu, 8. kolovoza 1935., očit su epilog ove tužbe, koja je ujedno bila i prijetnja i ucjena.

Događaji poslije umorstva

Dekan Antun Klasinc, župnik u Lasinji i susjedni župnik u Pokupskom Tomo Dimnjaković imali su prepisku s Nadbiskupskim duhovnim stolom, koja se odnosi na vijest o strašnom zločinu umorstva upravitelja župe Janka Vedrine, te na ostavinu iza pokojnika jer nije nađena oporuka, a preostale “stvari i novac su netaknuti na župnom dvoru u Bučici”, pa je novac bio poslan Nadbiskupskom duhovnom stolu u Zagreb (NDS, br. 6764./1935. od 16. rujna 1935.).

Nadbiskupski duhovni stol odmah je povjerio župu susjednom župniku u Pokupskom Tomi Dimnjakoviću, a potom je dekretom od 27. rujna 1935. njegovog kapelana Martina Štu-

pnika postavio za upravitelja u Bučici. Štupnik, po rođenju Slovenac, upisao je u spomenici župe, da je po vijesti o umorstvu upravitelja Janka Vedrine, narod u župi odmah bio mišljenja, “da je njihov župnik pao kao žrtva “Hrvatstva”. Jer baš tjedan dana prije smrti⁴ bila je u Bučici velika proslava, naime posveta barjaka Djevojačkog društva Srca Isusova, a koju proslavu su nekoji iz Gline u sporazumu s pokojnim Jankom Vedrinom izrabili u svoje svrhe, što je već malo “mirišalo” po politici. Prigodom proslave bile su izvještene mnoge hrvatske zastave, a po pričanju naroda, to je vrlo boljelo i peklo domaću “gospodu”.⁵ Pod riječju “gospoda” razumijeva ovdašnji narod: bilježnika, blagajnika, načelnika, žandare i možda učitelja. Pripovijeda se, da su se “gospoda” prijetila kad su vidjeli izvještene hrvatske barjake, da “će biti za osam dana izvještene crne zastave”.

“Gospodi” je bilo dugo čekati 8 dana, učinili su svoje već za 4 dana, a Štupnik bilježi, kako istraga o groznom zločinu i umorstvu velečasnog Janka Vedrine tapka na mjestu. Umjesto rezultata, širili su glasine da je to umorstvo bilo zbog grabeži, kolale su razne priče i pretpostavke, govorilo se o tobože visokim svotama novca koje je Vedrina imao, čak preko 80.000 dinara i slično.

Ipak su vlasti uhitile zbog sumnje za ubojstvo: Stjepana Vidakovića, studenta, Stjepana Belčevića, Ivana Rohaka i nekog Šanteka, ali su ih zbog nedostatka dokaza za nekoliko mjeseci ispustili iz istražnog zatvora kući. Samo je

4 Ispravno: četiri dana prije smrti.

5 Slovenac, Martin Štupnik ne spominje nadbiskupa koadjutora dr. Alojzija Stepinca, piše da želi biti posve objektivan, ali se ipak očituje njegov slovenski stav prema borbi Hrvata za svoja prava, na što oni nisu nikada pozitivno gledali tijekom 20. stoljeće, sve dok se nisu i sami suočili s agresijom i počeli borbu za samostalnost. Držali su se načela njihovog svećenika političara dr. Antona Korošca, da je za Slovence i najgora Jugoslavija, najbolje rješenje. To su ponavljali i njihovi biskupi u BKJ u vrijeme komunizma.

Šantek ostao u zatvoru 5 godina u Staroj Gradiški, osuđen zbog zavaravanja vlasti i lažne prijave. Upravitelj Martin Štupnik bilježi 1936. godine, kako nema nikakvih pomaka i novosti u pogledu istrage o ubojstvu pokojnog Janka Vedrine. Pače, da su dvojica ranije osumnjičeni, Josip i Ivan Rohak, u bijegu od 10. svibnja 1936. zbog krivotvorenja novca, ne daju se u ruke žandara. "Vjerojatno je, da spomenuti bježe ne samo radi zločina krivotvorenja novca, nego i iz razloga što im je na savjesti još koji zločin, pa možda i ubojstvo samog pokojnog Vedrine. Nekolicina ovdašnjih seljaka drži ih za narodne mučenike, barem tako pričaju, a to su većim dijelom komunisti", piše upravitelj Štupnik.

Očito je, da su "gospoda" i "vlasti" bili nezadovoljni radom upravitelja Janka Vedrine u bučičkoj župi, smetao im je njegov utjecaj na narod, kao i brojne aktivnosti na vjerskom, crkvenom i kulturnom području. Bio im je smetnja i kod "majskih izbora" za Jeftića, pa su uputili 4. svibnja 1935. po predsjedniku općine Bučica Jakobu Kapacu tužbu protiv upravitelja Vedrine nadbiskupu Baueru, a vidjevši priređene svečanosti u Glini i Bučici nadbiskupu koadjutoru dr. Stepincu, organizirali su Vedrinino umorstvo, proširili među narodom razne priče, a žandari krivo usmjerili tijekom istrage, tako da počinitelji zločina nikada nisu bili otkriveni ni kažnjeni.

Bila je večer, sve je izgledalo mirno i redovito. U bučičkom župnom dvoru bio je upravitelj Janko Vedrina sam. Po jednoj priči, prao si je noge i spremao na počinak. Došli su organizirano, ubijen je iz revolvera, ispalili su mu 6-8 metaka u glavu, tako da je morao ostati na mjestu mrtav, što također pokazuje mržnju zločinaca. Po drugoj verziji, ubijen je kasnije noću, između 24 i 1 sata, prethodno je bio vezan i zlostavljan, morao je otvoriti crkvenu kasu da uzmu novac, svezali su ga špagom i ubili. Nađen je drugo jutro, dok je jedna žena došla na župni dvor zbog posla. Po ovoj drugoj verziji, morao ga je zvati netko koga Vedrina dobro poznaje, pa je otvorio ulazna vrata. Plasirala se priča o nečuvenom župnikovu bogatstvu, gle čuda u siromašnoj Bučici nakon samo 2 godine neumornog i požrtvornog rada, tobože su to počinili nepoznati pljačkaši zbog grabeži i otišli. **Nakon sudskog pregleda, tijelo upravitelja Janka Vedrine preuzeli su roditelji i rodbina i prevezli u Mariju Bistricu. Ondje je pokopan na župnom groblju, "ispraćen mnoštvom svećenika i neviđenom masom naroda". Njegov veličanstveni sprovod na Mariji Bistrici pamtio se i 50 godina kasnije. U službenim svjetovnim i crkvenim krugovima sve je nakon provedene ostavine pokriveno šutnjom i zaboravom.** Njegovi najbliži i najmiliji podigli su mu nadgrobni spomenik na bistričkom groblju. Dok je

upravitelj Janko Vedrina ubijen, bio je u 31. godini života i tek 5 godina svećenik.

Reagiranje katoličkog tiska

Da bi se razumjela pozadine primjedbi upravitelja Štupnika, a još više umorstva Jan-ka Vedrine, potrebno je uočiti ovo: Vedrina je pripremao veliku svečanost u Bučici, 4. kolovoza 1935. **Da se učvrsti vjerski život i potaknu na jaču akciju katolička društva, pozvao je na svečanost nadbiskupa koadjutora dr. Alojzija Stepinca. On se je spremno odazvao, što pokazuje da je prešao preko nesporazuma u Zelini, da cijeni Vedrininu žrtvu i rad u toj siromašnoj župi i da mu želi dati podršku. Time je pokazao i "gospodi", što misli o njihovoj tužbi protiv Vedrine iz svibnja te godine.** Katoličke dnevne novine "Hrvatska straža" pišu, da je nadbiskup koadjutor dr. Alojzije Stepinac, u pratnji nadbiskupskog tajnika dr. Franje Šepera, a pridružio im se i kanonik dr. Stjepan Bakšić, pošao već u subotu, 3. kolovoza 1935. poslije podne autom, preko Petrinje u Glinu na kонаk, kod župnika Franje Žužeka, Slovenca. U Glini je bio pripremljen veličanstven doček, govorili su dr. Mirko Puk i odvjetnik dr. Juraj Devčić, bili su okolni svećenici i mnoštvo naroda, sve se odvijalo prema programu organizacijskog odbora za doček. Nadbiskup koadjutor služio je večernjicu u župnoj crkvi, potom je bila svečana bakljada, pjesme i nastupi, govorila je u ime društva "Hrvatska žena" gospođa Ljubica Puk, potom je bio svečani banket u Hrvatskom domu u Glini i počinak kod župnika Žužeka. Svečanost potanko opisuje i prilaže pozdravne govore dnevnik "Hrvatska straža", te napominje, da je u nedjelju, 4. kolovoza 1935. rano ujutro bila budnica, a zatim su pjevači i glazba po programu prevezeni u Bučicu.⁶

Nadbiskup koadjutor krenuo je iz Gline u nedjelju, 4. kolovoza 1935. u 8 sati, zadržao se kratko u Viduševcu, gdje ga je ispred naroda pozdravio župnik Janko Gregurić i sret-

no stigao u Bučicu. Onamo su sa svih strane stizale procesije seljačkog naroda sa svojim župnicima. Dočekivala ih je glazba iz Lasinje, te križarska glazba s domaćim narodom. Na ulazu u selu, pred slavolukom, pozdravili su Preuzvišenog domaći bučićki župnik Janko Vedrina, seljak Josip Cerjak i jedna djevojčica. Ondje su bili i susjedni župnici: Antun Klasinc, dekan iz Lasinje, Tomo Dimnjaković, župnik iz Pokupskog, Nikola Cerjak iz Gore, Nikola Vukčević iz Šišinca i Stjepan Mikulček iz Kravarskog. Narod je ispunio sav prostor oko crkve, zatim cijelu cestu ispod crkve, te gornju stranu prema općini i dolje prema križanju. U 11 sati Preuzvišeni je služio misu na otvorenom, a pjevalo je pjevačko društvo "Slavuj" iz Petrinje. Nakon mise obavio je Nadbiskup koadjutor blagoslov barjaka Društva djevojaka Srca Isusova, kuma je bila gospođa Ljubica Puk, supruga odvjetnika iz Gline. Nakon toga održao je kanonik dr. Stjepan Bakšić zanosnu propovijed o Presvetom Srcu Isusovu i o njegovu čašćenju. Potom je bio objed u župnom dvoru, gdje su pozdrave održali domaćin Janko Vedrina, te u ime naroda i "svečanosnog odbora iz Gline" dr. Šime Cvitanović, primarius iz Gline. "Oko 3 sata poslije podne, ispraćen neopisivim oduševljenjem i poklicima nebrojenog seljačkog naroda, koji je prekrpio sav slobodni prostor oko crkve, župnog dvora, obližnjih vrtova i ceste, napustio je zahvalivši narodu na srdačnom dočeku i ispraćaju preuzvišeni gospodin nadbiskup-koadjutor Bučicu i krenu preko Pokupskog u Zagreb".⁷

To je bila kap, koja je "gospodi" iz režima prelila čašu. Takav svećenik im ne treba na terenu, odviše je utjecajan i za njih opasan. Bio je povezan s okolnim svećenicima i intelektualcima, odvjetnicima i liječnicima, što je i vlč. Štupniku "mirislao" na politiku. Odluka je pala. Već u četvrtak, četvrti dan iza te velebne svečanosti bio je upravitelj župe Janko Vedrina ubijen.

6 Hrvatska straža, godište VII. (1935.) broj: 181., str. 6-7.

7 Hrvatska straža, godište VII. (1935.) broj: 181., str. 7.

Katolički list kaže, da je “s velikim zatrepanjem primljena vijest, da je u noći 8.-9. kolovoza ove godine u Bučici kraj Gline pao žrtvom razbojničkog umorstva tamošnji župnik Janko Vedrina. Zlikovci su ispalili u pokojnika 8 revolverskih metaka, porobili gotovinu novca iz župničke blagajne i njega ostavili mrtva u lokvi krvi. Umorstvo je otkriveno ujutro, kad je jedna žena došla u župni ured po poslu. O zločinu je odmah bila obaviještena žandarmerija, te su nadležne vlasti, prizvavši u pomoć kriminalne policijske stručnjake iz Zagreba, poduzele istragu o zločinu. Zločinstvo je napunilo stravom i zgražanjem čitavu župu. Motivi zločina ustanovit će se sudbenom istragom. Na licu mjesta bila je provedena obdukcija pokojnikova tijela, a nakon toga na želju pokojnikovih roditelja prevezeno bi njegovo tijelo u Mariju Bisticu, gdje je pokojnik ukopan uz mnogobrojno učešće svećenstva i naroda. Pokojnik je bio mlad i agilan svećenik, zaređen prije pet godina. Kapelanovao je u Tuhlju, Gornjoj Rijeci i Sv. Ivanu Zelini, a prije 2 godine postao je upraviteljem župe u Bučici. U nedjelju prije toga 4.VIII. o.g. bila je u njegovoj župi lijepa svečanost, blagoslov barjaka društva katoličkih muževa i dječjačkog društva, koju je izvršio preuzv.g. nadbiskup koadjutor. Počivao u miru!”⁸

8 *Katolički list*, godište 86. (1935.) broj: 33, od 15. kolovoza 1935., str. 415.

Dnevne katoličke novine “Hrvatska straža” donijela je vijest 11. kolovoza 1935., da je upravitelj župe u Bučici Janko Vedrina “zaklan na podu svoje sobe. Zlikovci su potpuno opljačkali stan i župni ured, istraga je u tijeku”.⁹ Drugi dan isti dnevnik reagira na širenje raznih priča i podmetanja, govorenja o velikim svotama novca do 80.000 dinara i isključivo grabežnom ubojstvu, da je pokojnik bio “siromašan, nije imao ni najpotrebnije stvari. O novcima se ne može niti govoriti, jer njegova mjesečna plaća i dodatci iznose 300 dinara. Osim toga župa je tako siromašna, da ni tu nije mogao u 2 godine steći kakva novca, za kojim bi se netko polakomio. Sve te okolnosti bile su dobro poznate u čitavoj ojoj okolici. Prema tomu bi teško bilo predmijevati, da je po srijedi grabežno umorstvo. Zločinci su u župnoj kući učinili grabež samo zato, da maskiraju svoj čin i da ometu trag istrazi”.¹⁰ Dva dana kasnije, 13. kolovoza 1935., isti dnevnik donosi članak s naslovom “Kako je ubijen župnik Vedrina u Bučici” s podnaslovom “Zločinci nijesu odnijeli župnikov novac, zlatni sat i druge njegove stvari”.¹¹ Tu piše, da se “zločinstvo moralo dogoditi noći između 12 do 1 sat, jer je u to vrijeme po nekim svjedocima bila primi-

9 *Hrvatska straža*, godište VII. (1935.) broj: 183., od 10. kolovoza 1935., str. 3

10 *Hrvatska straža*, godište VII. (1935.) broj: 184., od 11. kolovoza 1935., str. 4.

11 *Hrvatska straža*, godište VII. (1935.) broj: 186., od 13. kolovoza 1935., str. 5.

ječena pucnjava. Počinitelji nisu poznati, no istraga je u punom tijeku, pa ima nade, da će zločinstvo ipak biti osvijetljeno". Opisuje se dalje dolazak dvojice "detektiva iz Zagreba" i "vještaka za daktiloskopiranje". Narod je uznemiren i potišten, zamoljena je najstroža istraga i od ministra unutarnjih poslova dr. Antona Korošca (slovenskog svećenika i političara) u Beogradu. "Pokojni župnik pronađen je u srednjoj sobi župnog dvora potrbuške ležeci sa 8 hitaca zadobivenih u glavu, i to 7 od tih potiče od revolverskih hitaca kalibra 6,35; a jedan od gasera kalibra 8 mm. Pokojnik je morao u noći biti probuđen, jer je lješina pronađena u noćnoj košulji, sa samo nataknutim cipelama i navučenim na brzu ruku hlačama te u dugom kaputu, a naslućuje se to još po tomu, što je prozor uz krevet pokojnog župnika pronađen malo otvoren, dok su s vanjske strane bile spuštene rolete. **Župnik Vedrina bio je poznat po tome, kako je upravo pretjerano pazio na to, da mu župni dvor bude vazda dobro zatvoren, a naročito noći, kada nije htio nikoga puštati unutra osim svojih najboljih i najpoznatijih. No svejedno uvijek je izlazio otvarati vrata u noći s puškom u ruci". Svi prozori i vrata su nađeni zatvoreni, neoštećeni, s ključevima s unutrašnje strane. To znači, da je noću netko veoma dobro poznat pozvao župnika, jer inače sigurno ne bi bio ustao i otvorio kućna vrata.**

Zločinci su po svemu sudeći najprije svezali župnika, "jer je na ruci istoga pronađena odeblija špaga, kojom je bio vezan, a zatim su ga valjda prisilili da ode u susjednu sobu, koja služi kao kancelarija, gdje se nalazi željezna kasa, te da ovu sam otvori", što se naslućuje po tome, što su vanjski otisci na kasi župnikovi, a na unutarnjem dijelu kase su otisci stranih prstiju. Zločinci su tako mogli uzeti crkveni novac iz gornjeg dijela kase, a donji dio je bio pod ključem, koji se nalazio kod jednog crkvenog starješine, pa su zločinci taj donji dio kase provalili nekom štangom. "Limena kutija za novac, koja se nalazila u kasi, prenesena je po zlikovcima u spavaću sobu, gdje je ubijen pokojnik, i gdje je pronađen ležati, dok su vrata od kancelarije za sobom zatvorili i zaključali. Ostavili su ključ u vratima, a ključ od kase odnijeli su sobom". Prema nađenim praznim kovertama, u kojima je bio namjenski novac, mogli su odnijeti svotu od 20.000 dinara. Zlikovcima se očito žurilo, jer nisu odnijeli ni sav novac iz kase, u kojoj je ostalo među papirima još više stotina dinara. "U istoj kancelarijskoj sobi nalazi se i jedan ormar, koji zločinci uopće nisu dirali, a u kojem se nalazio i pronađen je kasnije također novac, i jedan zlatni križ, a jednako nisu zločinci otvarali ni ormara u spavaćoj sobi, niti zalazili u druge susjedne sobe, premda je kasnije pronađen novac u manjim svotama

i po drugim prostorijama. Pokojnik je imao kod sebe svotu od 1500 dinara gotovog novca (vlastitog), što nisu zločinci također oteli, kao ni uru (džepnu) koja je visila na stolcu, a ni pušku, koja je bila prislonjena uz krevet kraj prozora”. Članak govori, da je “rodbina pokojnika, koji potiče iz okolice Marije Bistrice, stigla već u Bučicu, te želi da tijelo svog dragog pokojnika preveze u rodni kraj, što je i dopušteno, te je sprovod obavljen u subotu (10. kolovoza) oko 4 sata poslije podne”. Iz cijele okolice dolazi narod u Bučicu, zaprepašten zločinom. Narod to komentira i veoma se trudi, da se zločinci otkriju i kazne, pa se i izvijestitelj iz Gline nada, “da će prvi krivci biti brzo pronađeni”.

Ipak, zločinci nisu nikada otkriveni ni kažnjeni, jer je to očito bio ciljani zločin “gospode”, kojoj je upravitelj župe Janko Vedrina smetao na onim banovinskim i glinskim prostorima, gdje će buknuti pobuna i protiv NDH 1941., i pobuna protiv samostalne Republike Hrvatske 1990. godine.

Dolaskom veće demokracije i borbe za samostalnu državu Hrvatsku, počelo se i pisati i o Janku Vedrini, pa ga spominje i akademik Ljubo Boban 1989. godine u svom opisu o četničkim žrtvama u Hrvatskoj.¹² Od 1992. godine o njemu je pisao dr. Stjepan Kožul, kasnije i drugi. Pače je, u subotu 7. lipnja 2014. sisački biskup dr. Vlado Košić predvodio u župnoj crkvi Sv. Antuna Padovanskog u Bučici misu za vlč. Janka Vedrinu, koji je ondje bio 2 godine upravitelj župe, ali je “zbog isticanja hrvatske zastave ubijen od četnika u župnom uredu 8. kolovoza 1935. Tom prigodom biskup je na župnoj kući blagoslovio novopostavljenu spomen-ploču za toga svećenika”.¹³

12 *Tjednik Danas*, od 24. listopada 1989. Pao je kao žrtva u vrijeme zlodjela srpskih žandara u Hrvatskoj 1935. godine.

13 Glas Koncila, IKA, ali i *Milosti puna*, Glasilo svetišta Majke Božje Bistričke, god. XX. (2014.), broj 53-54, str. 79. U toj prigodi biskup Košić ističe, kako su prenijela navedena glasila, da je po Stjepanu Ko-

Svećenička žrtva velečasnog Janka Vedrine i zločin nad njim olako se prešućivao. Neka mu bude spomen u prigodi 80. obljetnice mučeničke smrti, kao svećeničkoj i nacionalnoj žrtvi.

(Literatura: Stjepan Kožul, *Spomenica žrtvama ljubavi Zagrebačke nadbiskupije*, Zagreb, 1992. – Isti, *Prvi svećenici žrtve u Zagrebačkoj nadbiskupiji godine 1935.*, Tkalčić, br. 1./1997., str. 308-318. – Isti, *Martirolologij Crkve zagrebačke*, Zagreb, 1998., str. 127-134. – *Katolički list*, godište 86. (1935.) broj 33, od 15. kolovoza 1935., str. 415. – *Hrvatska straža*, godište 7. (1935.) broj 181, od 8. kolovoza 1935., str. 6-7; broj 183, od 10. kolovoza 1935., str. 3; broj 184, od 11. kolovoza 1935., str. 4; broj 186, od 14. kolovoza 1935., str. 5. – *Milosti puna*, Glasilo svetišta Majke Božje Bistričke, god. XX. (2014.), broj 53-54, str. 79.)

žulu, od Janka Vedrine 1935. do Antuna Grahovara 1990. godine “ubijeno više od 600 svećenika”. To bi bilo smiono i za Antu Bakovića i film Jakova Sedlara o Međugorju, a kamo li za Kožula, koji se drži činjenica i dokumenta. Jer i Baković u svojoj velikoj kompilaciji navodi 506 svećenika, što po Kožulu također nije točno, jer među njih Baković ubraja ne samo svećenike umrle u zatvorskoj bolnici ili od tifusa, nego uvlači među ubijene svećenike i poveću skupinu onih, koji su umrli kasnije kod kuće, na slobodi, o čemu je Kožul pisao svoje osvrte u: *Martirolologiju Crkve zagrebačke*, (1998.), str. 766-767, i *Deset godina nakon Martirolologija Crkve zagrebačke*, (2008.), str. 382-386., želeći da sve bude i točno i često što se tiče povjesne Zagrebačke nadbiskupije. Kongregacija za kauze blaženih i svetih, u prigodi proglašenja blaženim Mirislava Belušića iz Istre, uzele je u obzir Kožulovo istraživanje, o 434 neposredno ubijena svećenika i 24 umrla u logorima, ukupno: 458 svećenika Crkve u Hrvata. Dakako, da je tu još 22 braće laika, redovnika, 73 sjemeništarca i bogoslova, 30 redovnica, od kojih su 26 ubijene i 4 umrle u logoru. Dok Baković još dodaje 52 svećenika koji su umrli od posljedica: 15 od bolesti tifusa i 37 kod kuće na slobodi, nakon zatvora, što je vrlo upitan kriterij. Držimo se činjenica, jer one su dovoljno i grozne i bolne!

Damir Galoić

58

Udruga *Hrvatska žena* Marija Bistrica

U Mariji Bistrici danas djeluje velik broj udruga koje svojim djelovanjem obogaćuju život u župi i svetištu. Posebno mjesto među njima zauzima *Udruga Hrvatska žena Marija Bistrica* čije članice sudjeluju u gotovo svim važnijim manifestacijama u mjestu.

Ova je udruga osnovana 3. veljače 1998. godine kao dobrovoljna, ne-stranačka i humanitarna organizacija građana i pravnih osoba, domoljubne i katoličke orijentacije. Cilj djelovanja Udruge je poticati i razvijati duhovne vrijednosti, čovječnost, društvenost, domoljublje, kulturni, zdravstveni, gospodarski i svaki drugi napredak hrvatskog naroda, a posebno hrvatske žene. Prva predsjednica Udruge bila je Katica Bertović (Zajec), a potom Anica Rokсандić. Nakon nje ovu je dužnost preuzela Dragica Dijanić, dok današnje članice predvode predsjednica Ljiljana Cesar

i dopredsjednica Danica Bajs. Udruga je u posljednjih 17. godina pokrenula brojne humanitarne i kulturne akcije kojima je pomogla potrebitima, obogatila kvalitetu života u Župi i ustrajno njegovala tradicionalnu hrvatsku kulturu i običaje te načela katoličke vjere. Članice udruge kroz cijelu godinu sudjeluju u brojnim vjerskim manifestacijama Svetišta Majke Božje Bistričke, pomažu socijalno ugrožene i druge potrebite, a dva puta godišnje posjećuju i daruju sestre karmelitanke u bistričkom Karmelu. Udruga je za svoj rad primila brojna priznanja i nagrade, ali i velik broj pohvala sumje-

štana i hodočasnika koji im predstavljaju najveći poticaj za daljnji nastavak uspješnog rada.

Članice udruge Hrvatska žena

Udruge Hrvatska žena djeluju diljem Hrvatske. Većina postojećih udruga osnovana je u devedesetim godinama 20. stoljeća, ali njihova osnivanja zapravo predstavljaju obnovu organizacije koja je svoju prvu slavu doživjela u razdoblju između dva svjetska rata. Hrvatska žena prvotno je osnovana 1921. godine u Zagrebu, inicijativom Marije Kumičić, supruge poznatog književnika Eugena. Udruga je tada zamišljena kao dobrotvorna organizacija namijenjena siromašnima među hrvatskim narodom, ali se njezina djelatnost protezala i na područje kulturnom, prosvjetnom i nacionalnom polju. U to vrijeme velike kulturne i nacionalne aktivnosti aktiviralo se mnoštvo običnog hrvatskog naroda. Društveno djelovanje žena je u to doba bilo donekle ograničeno, a aktivni politički angažman praktički nemoguć. Žene su se zato odlučile angažirati, pokazati svoje mogućnosti te usmjeriti pažnju na sebe i svoj rad kroz pomaganje onima kojima je pomoć bila najpotrebnija. *Hrvatska žena* bila je prva hrvatska udruga u koju su se udružila sve "žene inteligencije, privrednog i radničkog svijeta", u namjeri da se zbliže i da izglade sve razlike koje su ih dosad razdvajale. Udruga je ubrzo stekla veliku popularnost

pa su njezine podružnice osnovane u svim krajevima Hrvatske, ali i među iseljeništvom na drugim kontinentima. Sve njihove akcije pomaganja potrebitima i jačanja vještina hrvatskih žena bile su prožete nastojanjima za osnaživanjem katoličkih vrijednosti i hrvatske nacionalne svijesti. Djelovanje Udruge bilo je prožeto sveprisutnim Radićevim hrvatskim nacionalnim programom pa su se članice tako aktivirale i u proslavi 1.000. obljetnice hrvatskog kraljevstva u sklopu koje su, među ostalim, pokrenule obnovu križnog puta i crkve sv. Franje Ksaverskog u Zagrebu. Udruga je zbog svog prohrvatskog djelovanja u Kraljevini Jugoslaviji bila povremeno zabranjivana od vlasti, ali je unatoč tome uvijek iznova nastavljala svoje uspješno djelovanje. S radom je prestala tek 1943. godine, nakon pune 22 godine rada, kada je osnutkom Ženske loze ustaškog pokreta zabranjeno djelovanje Hrvatske žene i svih drugih društava koje su joj mogle predstavljati konkurenciju.

Grofica Sidonija Rubido Erdödy

Djelovanje Udruga Hrvatska žena zapravo predstavlja nastavak prosvjetiteljskog i nacionalnog djelovanja žena koje je u većoj mjeri počelo u razdoblju hrvatskog narodnog preporoda kada je Janko Drašković, otac političkog programa iliraca, pozvao hrvatske žene da hrvatski jezik sve više uvode u javnu i obiteljsku upotrebu. Jedna od žena koja se odazvala na ovaj plemeniti poziv bila je operna pjevačica Sidonija Erdödy koja se 1843., deset godina nakon što je prvi put izvela budnicu Ljudevita Gaja *Još Hrvatska ni propala*, u Mariji Bistrici udala za grofa Antuna Rubida. Uloga žena u životu otada sve više jača, a s vremenom se javlja i sve više njihovih organizacija žena. Prije osnivanja udruge Hrvatska žena u Hrvatskoj su postojale brojna gospojinska (ženska) društva u kojima su se žene iz višeg građanskog sloja bavile humanitarnim i kulturnim radom. Jedno od takvih društva je u razdoblju Prvog svjetskog rata u Mariji Bistrici okupilo građanke i seljačke žene koje su se posvetile pomaganju obiteljima poginulih hrvatskih vojnika.

Članice
Gospojinskog
Gospojinski
odbor za
podupiranje
siromašnih
obitelji
mobilizovanih
vojnika za
vrijeme Prvog
svjetskog rata

Udruga *Hrvatska žena Marija Bistrica* danas djeluje na ostvarivanju svojih ciljeva koji su, iako prilagođeni novom vremenu, zapravo veoma slični ciljevima organizacija koje su

djelovale prije stotinjak godina - a svode se na pomaganje bližnjima i čuvanje onih vrijednosti koji se ne mijenjaju ni uz protok vremena.

nekoliko crtica fra Drage Brgleza

Maceljske žrtve zalaganjem mnogih nisu prepuštene zaboravu

61

Nakon obnove Hrvatske države počelo se javno govoriti o počinjenim zločinima na Maceljskoj gori. U nedjelju, 9. lipnja 1991. godine zagrebački nadbiskup i kardinal Franjo Kuharić prvi je put služio svetu misu na lokalitetu Lepa Bukva. Misa je služena uz još neotvorenu jamu IVd, za sve maceljske žrtve i sve žrtve Križnoga puta.

Priprema mise nije prošla bez prijetnji i pritisaka lokalnih političara s ciljem sprječavanja održavanja mise i otvaranja javne polemike o počinjenim zločinima od strane komunističkog režima. Međutim, narod je očekivao da se konačno čuje o “tajnama” koje skrivaju maceljske šume. Kardinal Franjo Kuharić je u prigodnoj propovijedi “S gubilišta poruka mira” otvoreno progovorio o počinjenim zločinima na Maceljskoj gori. Progovorio je i o svećenicima i bogoslovima koji su u noći s 4. na 5. lipnja 1945. ovdje dovezeni, mučeni i poubijani bez suda i dokazane krivnje.

Sljedeće, 1992., godine pri Saboru Republike Hrvatske utemeljena je Komisija za is-

pitivanje žrtava rata i poraća. Ona je u lipnju 1992. u maceljskoj šumi otvorila 23 jame iz kojih su izvađeni zemni ostaci 1.163 žrtve. Isti su u crnim vrećama odveženi u Zagreb i smješteni na Patologiju Medicinskog fakulteta, na tavanski prostor zajedno s posmrtnim ostacima iz masovnih grobnica šume Lug kraj Bjelovara.

Kosti su tada opet prepuštene zaboravu i daleko od očiju javnosti čekale svoju daljnju sudbinu sve dok se nije pojavio problem preuređivanja i adaptacije tavanskog prostora za potrebe Medicinskog fakulteta. Tada je kosti žrtava trebalo izmjestiti iz tavanskog prostora. Zahvaljujući Stjepanu Brajdiću i drugim domoljubima iz Kluba 242 te tadaš-

njem župniku župe sv. Jurja u Đurmancu fra Dragi Brglezu, poduzeti su koraci da se kosti maceljskih mučenika vrata u Macelj gdje bi se sagradila zajednička spomen-grobnica.

Posjetivši tavanski prostor i vidjevši ostatke žrtava potpredsjednik Vlade Ante Simonić i predsjednik vladina Ureda za zatočene i nestale pukovnik Ivan Grujić bili su zgroženi prizorom. Na inicijativu Udruge ratnih veterana Hrvatski domobran posmrtni su ostaci, dok se ne sagradi grobnica u Maclju, privremeno smješteni na Kenotaf u Gaju urni na Mirogoju

Izgradnja grobnice i crkve nije bila ni malo lagana. U Maclju je tada bilo gotovo nemoguće dobiti građevinsku dozvolu zbog trasiranja buduće auto-cesta Krapina – Macelj. Župnik fra Drago Brglez raspitivao se o mogućnosti dobivanja građevinske dozvole i potencijalnim lokacijama za izgradnju crkve te je u jednom razgovoru sa svojim dobrim susjedom, tadašnjim ravnateljem đurmančke osnovne škole Ivanom Cesarcom dobio izvrstan prijedlog. Naime, tada je kao idealno mjesto za gradilište crkve spomenuto zemljište uz Područnu školu Macelj koje je Škola otkupila od Hrvatskih šuma kako bi spriječila da se ondje gradi nešto nepoželjno. Župa je uputila zamolbu Osnovnoj školi Đurmanec i školskom odboru da daruju ovo zemljište

za gradnju spomen-crkve. Školski je odbor pozitivno odgovorio, a prijedlog je prihvatila i Krapinsko-zagorska županija na čelu s tadašnjom županicom Vlastom Hubicki. Unatoč velikom napretku i dalje je bilo pokušaja od strane nekih pojedinaca u Maclju da se spriječi gradnja spomen-crkve te da se umjesto nje ondje napravi tenisko igralište. Tada je učitelj Mladen Ričko sazvao sastanak svih roditelja učenika škole i pozvao ih da se izjasne što im je važnije: crkva ili tenisko igralište. Svi su roditelji bili za gradnju crkve i podržali odluku đurmančkog školskog odbora i županijske vlasti. Župnik fra Drago danas ističe kako su ovo bili presudni trenuci i kako su za spomen-zdanje u Maclju na osobit način zaslužne tri osobe: Vlasta Hubicki, tadašnja županica; Ivan Cesarec, ravnatelj Osnovne škole Đurmanec i već pokojni Mladen Ričko, od djece i roditelja voljen i poštivan učitelj u Maclju. Tako je započelo ostvarivanje ovog cijelog projekta koji je doveo do toga da danas u Maclju imamo maleni spomen-kompleks: spomen-grobnicu u koju su položeni ostaci 1.163 žrtve, spomen-crkvu Muke Isusove zajedno sa križnim putem i spomen-sobu u kojoj se nalaze osobne stvari maceljskih žrtava.

Kamen temeljac "CRKVE MUKE ISUSOVE – MACELJ, NA SPOMEN ŽRTVA-MA KRIŽNOG PUTA" blagoslovio je 2004.

godine mons. Vlado Košić, tada pomoćni biskup zagrebački. Ukop žrtava u grobnicu, nad kojom je postavljen veliki spomen- križ i ploče sa uklesanim imenima poubijanih svećenika *Pro fide et patria (Zbog vjere i domoljublja)*, predvodio je kardinal Josip Bozanić u listopadu 2005. godine. Spomen-crkva je dovršena 2007. kada je svečano misno slavlje predvodio mons. Josip Mrzljak, biskup varaždinski. Konačno, u svibnju 2011. godine je dovršen i Križni put.

Posebno mjesto u ovom spomen-kompleksu zauzimaju i osobne stvari žrtava koje se nalaze u uređenoj spomen-sobi. To su predmeti koji nam govore o onima koji više nisu s nama, a koje nikada nećemo zaboraviti, prema kojima gajimo ljubav i poštovanje i zbog kojih se, u konačnici, svake godine i okupljamo u Maclju. Ova soba je zbog raznih teškoća dovršena tek 2013. godine. Naime, 1992. godine su uz posmrtno ostatke maceljskih žrtava pronađeni i njihovi osobni predmeti. Njih je doduše bilo vrlo malo, jer su hrvatskim zarobljenicima očito oduzete i njihove osobne stvari što znači da su prije mučenja i ubijanja bili i opljačkani. Iako je trag ovim predmetima kroz godine bio izgubljen, s time se nisu svi mirili. U traženju je bio najuporniji Stjepan Brajdić, sada već pokojni predsjednik Udruge Macelj 1945. Nakon dugog traganja za predmetima od Policijske postaje u Krapini, preko ministarstva policije u Zagrebu, došlo se do zgrade Hrvatskog sabora gdje su pronađeni u jednoj

1992. godine su uz posmrtno ostatke maceljskih žrtava pronađeni i njihovi osobni predmeti. Njih je doduše bilo vrlo malo, jer su hrvatskim zarobljenicima očito oduzete i njihove osobne stvari što znači da su prije mučenja i ubijanja bili i opljačkani.

prostoriji u kojoj su se nalazile stvari za otpis. Iako do tada zaboravljeni odjednom su postali "jako važni". Po nekima čak vlasništvo Hrvatskog sabora, po drugima vlasništvo Hrvatskog povijesnog muzeja. Graditelj maceljskog spomen-zdanja fra Drago Brglez je jednom prilikom, stiješnjen u birokratskim problemima, nadležnim institucijama rekao da govori u ime maceljskih žrtava koje su mu dale "punomoć" i koje traže da se njihove stvari vrate u Macelj gdje leže i njihove kosti. Na kraju je, nakon brojnih dopisa i zahtjeva dogovoreno da se odaberu najvažniji predmeti koji su nakon pripreme i konzervacije izloženi u spomen sobi u Maclju. Graditelji ovog spomen područja vodili su se idejom da svaki hodočasnik koji posjeti Macelj u ovoj sobi preko fotografija i predmeta doživi svu stravičnost i razmjere zločina koji su ovdje počinjeni u proljeće 1945.

Udruga Macelj 1945. zajedno sa brojnim drugim dobrotvorima i dalje nastavlja voditi brigu o maceljskim žrtvama kako se istina o njima nikada više ne bi zaboravila.

Damir Galoić

Marija Bistrica u godinama poslije Drugoga svjetskoga rata (2)

Naselje Marija Bistrica je 1945. imalo ima oko tisuću stanovnika koji su uglavnom bili seljački mali obrtnici i trgovci. Razlog ovome je činjenica da mjesto posjećuje veliki broj hodočasnika kojima stanovnici Marije Bistrice prodaju robu i usluge. U mjestu tada postoji općinsko poglavarstvo, dvije pučke škole, pošta s brzojavom i telefonom, veterinarska ambulanta, ljekarna i oružnička postaja. Marija Bistrica ima opskrbu električnom energijom, javni vodovod koji često presušuje i djelomično kanalizaciju.

I ako Mariju Bisticu za vrijeme hodočašća jednokratno posjećivalo i do 25 000 ljudi, u njoj nisu postojali odgovarajući smještajni kapaciteti, već se redovito iznajmljivala svaka dostupna prostorija uključujući tavane, sjenike i staje. Ovaj opis nam jasno pokazuje da nije samo crkva u Mariji Bistrici bila hodočasnička, već da na takav način možemo promatrati i cijelo mjesto. Većina je stanovnika makar djelomično bila orijentirana na djelatnosti koje mogu

donijeti dobit u razdobljima hodočašća; ovdje je egzistiralo čitavo mnoštvo obrtnika, od gostioničara preko licitara i trgovca do iznajmljivača prostora za spavanje.

U Mariji Bistrici je nakon Drugog svjetskog rata, u sklopu uspostavljanja nove vlasti, s radom započeo mjesni narodni odbor koji je bio podređen Kotarskom narodnom odboru u Donjoj Stubici. Budući da su svi bivši općinski činovnici povučeni u rad Kotarskog odbora, rad Mjesnog odbora u Ma-

riji Bistrici je bio veoma otežan. Za razliku od dosta oštrog tona kojeg iščitavamo u odnosima između visokih predstavnika Crkve i države, situacija na lokalnoj razini se tada većinom doimala nešto smirenijom. Mjesni narodni odbor Marija Bistrica i Narodni odbor kotara Donja Stubica većinom su se bavili pitanjima vezanima uz svakodnevno odvijanje života na njihovom prostoru, osobito onima vezanim uz gospodarstvo. Oni su shvaćali da velik broj hodočasnika u Mariji Bistrici nosi i određeni gospodarski potencijal. Zato su u godinama poslije Drugog svjetskog rata donijeli niz odluka za reguliranje trgovine oko svetišta. Zaposlili su čistača koji se trebao brinuti za čistoću trga, ali i dodatno osoblje u službi kontrole i naplate trošarina i taksa.

Da što nije moguće po cijinama, koje danas stoje u našem kotaru prodavači vina, jer se najprije odgovoriti kod prodavačima povratila vrlo visoke cijene vina tako, da su cijene vina kod prodavača veće, nego cijene vina u gostionarima. - Naravno: su cijene vina kod prodavačima povisene na području naše općine Bar. Bistrica, gdje je najveći vinogradni kraj, a i kvaliteta vina najbolje. -
 Pošto se pak u našem mjestu B. Bistrica, koje je posvećeno ajestu predviđa sve godine veliki promet, opštevanja vidim se izvan mjesta, po posebnom komitetu ustanovljeno je, da kadašnji gostioničari imaju slobodno mijenjati cijene vina, te da pronađu istu cijenu i ustao veliki broj trošarina, i u tomešnji gostioničari taku slobodu predložiti istu cijenu oko 300 hl. vina, kada bi se cijene vina kod prodavača snizile t.j. da se zabrani stranim trgovcima /kupcima/ kupnja vina na području ovog kotara je nedovoljan visocina cijena. -
 - da da

Lokalne vlasti propisuju i naknadu koju različiti trgovci moraju platiti Mjesnom odboru Marija Bistrica za upotrebu prostora na njegovom području. Oni razlikuju domaće trgovce i one strane koji moraju plaćati za trećinu veću naknadu. Država je oporezivala i crkvenu trgovinu pobožnim predmetima, koja je drugim prodavačima bila zabranjivana. Porezno iskorištavanje ovog tipa trgovine bilo je osobito strogo. Čini se da su često pokretane zapljene zbog kojih su prodavači izbjegavali držati veće svote novca u samoj prodavaonici.

Postojanje širokog raspona raspona trgovaca i obrtnika u jednom ovako malom mjestu, kao i činjenica da su mnogi drugi željeli poći njihovim stopama pokazuje ne samo da je veliki hodočasnički potencijal stanovnike mjesta usmjeravao na bavljenje trgovinom i obrtom, već i to da je Marija Bistrica bila izrazito privlačno mjesto za različite trgovce i obrtnike koji su dolazili izvana i shvaćali da im se ovdje pruža priliku za ostvarivanjem veće zarade od one koja je moguća u njihovim matičnim mjestima.

Liba se dopis Mjesnog narodnog odbora Marija Bistrica broj 120/46 od 14. lipnja 1946. kojim traži, da se za kup sloje iz Glogovica prijavio za izdavanje luga - Marija Bistrica, te se podjeda obveza, da se njegov trg držati - najprije reda, ali braći - ima nagrade za ovaj trg

U sklopu tada prisutne politike kontroliranja cijena događali su se i određeni propusti. Tako 1946. godine zbog nekonkurentnih cijena dolazi do nestašica vina kod domaćih gostioničara, što je rezultiralo značajno manjim prihodom od trošarina za prodaju vina od onog planiranog od strane odbora u Donjoj Stubici.

Opskrba vodom je dugo vremena bila velik problem bistričkih hodočasnika. Na fotografiji bunar župnika Lovre Cindorija

U sklopu reguliranja stanja u mjestu lokalne su vlasti pokušale uvesti red i u odvijanje prometa oko samog svetišta. Rješavalo se pitanje dozvola za prijevozničku djelatnost, uređenje parkiranja i prometa različitih prijevoznih sredstava. Većina bistričkih prijevoznika je svoju djelatnost vršila fijakerom i to na zapadnom hodočasničkom smjeru, prema željezničkoj stanici Zlatar Bistrica.

Ostale odluke i propisi organa lokalne vlasti koji su na neki način zahvaćali svetište i hodočasnike većinom su se ticali higijene i različitih aspekata uređenja mjesta. Tako 1948. godine Narodni odbor u Mariji Bistrici propisuje zabranu paške stoke po poljima i putovima unutar Marije Bistrice, kao i svakog onečišćenja javnih površina i površinskih vodotokova. U to doba se propisuje i da svaki stanovnik Marije Bistrice koji na svoj posjed prima hodočasnike dužan iza

kuće urediti prikladan privremeni poljski zahod koji mora biti i prikladno označen, a tri godine kasnije donose se planovi o popravljanju putova i sadnji novog drvoreda.

Uređenje svetišta Majke Božje Bistričke je u promatranom razdoblju bilo prepušteno gotovo isključivo Crkvi. Ona se u svojem radu susretala sa financijskim poteškoćama koje su bile posljedice odluka državne vlasti, prvenstveno vezanim uz agrarnu reformu, ali i općim otežavanjem odvijanja crkvenih djelatnosti. Župnik Florijan Papić 1946. godine od viših instanci biva upozoren da zbog financijskih poteškoća mora smanjiti intenzitet uređenja svetište. Zbog istih razloga niti u sljedećim godinama nema nekih većih radova na njegovom uređenju. Kako bi ipak poboljšala prilike i olakšala hodočašća Crkva poduzima niz manjih akcija. Među njima se ističu pokušaji povećanja dostupnosti vode, koja je bila donekle ograničena u cijelom mjestu. Na području svetišta je pokrenuta akcija poboljšavanja iskoristivosti postojećih i iskopavanja novih bunara. To je i vrijeme kada se unutar svetišta gradi nekoliko manjih sa-

nitarnih čvorova, a uz to dolazi i do uređenja i završetka izgradnje javnih nužnika.

Bistrička kalvarija je kraj rata dočekala sastojeći se od četiri postaje izrađene od mramora te ostatkom improviziranim od drvenih križeva koji su trebali predstavljati samo privremeno rješenje. U prvim poslijeratnim godinama uređenje kalvarije je sporo napredovalo, tako 1948. godine crkvena ustanova *Nadasve* u Mariju Bisticu šalje natpisne ploče za križeve, a sljedeće godine kreće se u izradu podesta ispred postaja križnog puta. Mala ulaganja u izradu križnog puta se konačno pokazuju 1950. godine kada križevi na kalvariji počinju padati zbog truleži, tada se odlučuje da ih se zbog nedostatka financijskih sredstava zamijeni sa križevima od obične domaće breze.

Većina ovih radova je tempirana tako da počne najranije u listopadu, prvom mjesecu poslije završetka hodočašća, a završi najkasnije krajem proljeća. To nam pokazuje želju da se za njihovo dovršenje pokuša osigurati vremenski interval koji bi bio dovoljno dugačak, ali opet smješten tako da radovi nikako ne ometaju hodočasnike tijekom njihovog posjeta ovom svetištu.

Lokalna vlast se tijekom ovog razdoblja većinom zadržavala na uređenju mjesta te se osim reguliranja općeg poslovanja mještana nije previše miješala u hodočašća i zbivanja u samom svetištu. Do nekih kontakata je ipak dolazilo. Fiskulturnom društvu i Osnovnoj školi Marija Bistrica nedostajao je prostor koji bi mogao poslužiti za igralište i školski vrt. Kako je bistrička župa posjedovala parcelu zemlje pokraj škole odlučeno je da se ta parcela pokuša dobiti u zamjenu za

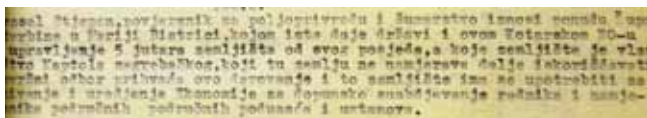

Bistrička kalvarija je kraj rata dočekala sastojeći se od četiri postaje izrađene od mramora te ostatkom improviziranim od drvenih križeva koji su trebali predstavljati samo privremeno rješenje.

približno istu površinu državne zemlje. U zamjenu je trebala biti uključena jedna veća parcela crkvene zemlje i više manjih parcela državne zemlje koje su zajedno još uvijek bile manje od crkvene parcele. Župnik Papić je usprkos razlici u površini pristao na ovu zamjenu. Predstavnici škole i mjesnog odbora su ga pokušali dodatno pridobiti uključivanjem u zamjenu mlina koji se nalazio na jednoj od manjih parcela. Ovaj mlin je u dokumentu u kojem se dogovarala zamjena prikazan kao star i nevažan. Poljoprivredni

odsjek kotarskog narodnog odbora u Donjoj Stubici je zamjenu odobrio samo uz uvjet da se taj mlin sruši i tako dobiven materijal preda Domu kulture u Mariji Bistrici. Odras određene suradnje između župe i lokalnih vlasti je i činjenica da je u veljači 1950. župa u Mariji Bistrici ponudila Kotarskom narodnom odboru u Donjoj Stubici na upravljanje, bez ikakve naknade, pet jutra zemljišta u vlasništvu Zagrebačkog kaptola. Kao razlog darovanja zemlje se šturo navodi neposjedovanje namjere za daljnjim iskorištavanjem navedenog zemljišta.

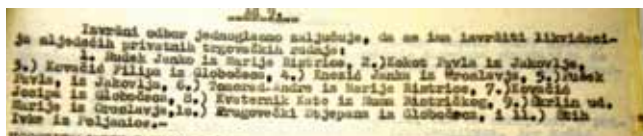

Od navedenih primjera suradnje vjerojatno su značajniji oni koji se bave sukobima između crkvenih i državnih instanci. Najznačajnije ometanje hodočašća u Mariju Bisticu počinje u svibnju 1949. godine donošenjem jedne odluke Narodnog odbora kotara Donja Stubica. Njome se propisuju uvjeti koji se moraju zadovoljiti kako bi hodočasnici mogli odsjesti u privatnim kućama, način prijevoza hodočasnika, a uz to se postavljaju i različita ograničenja u trgovačkoj i ugostiteljskoj ponudi. Tada se zabranjuje primanja hodočasnika na noćenje bez prijave za koju je potrebno ispuniti propisane obrasce. Glavni problem se sastojao u kombinaciju dva faktora, kasne objave ove odluke koja je javnosti postala poznata tek po početku odvijanja prvog hodočašća u godini i protupravnog djelovanja Kotarskog narodnog odbora koji privatnicima nije htio izdati potrebne obrasce. Takvi postupci su izazvali brzu reakciju Crkve koja preko predsjednika Komisije za vjerske poslove neuspješno traži odgodu primjenjivanja odluke odbora. Čini se da su stanovnici Ma-

rije Bistrice odluku o zabrani primanja hodočasnika na noćenje uistinu shvatili ozbiljno, pa se zbog toga događalo da hodočasnici umjesto u kućama pod krovom stoje na kiši u blatu i studeni. Epilog ove odluke nije siguran, ali čini se da je ona snažno utjecala na odvijanje hodočašća. U spomenici hodočašća se ističe da je tek 1957. godine dopušteno normalno noćenje hodočasnika po kućama. Ekonomski udar na bistričko stanovništvo zasigurno je predstavljala i zabrana prodaje voća, alkoholnih i bezalkoholnih pića te kuhane hrane od strane privatnih osoba.

Dio odluke koji se odnosio na zabranu različitih zabavnih objekata, npr. vrtuljka i streljana vjerojatno također nije išao u prilog interesima tamošnjih stanovnika, ali je zato sigurno

išao u prilog interesima Crkve koja je još za vrijeme Drugog svjetskog rata ovakve sadržaje pokušavala izbaciti iz Marije Bistrice. Kada ovu odluku Narodnog odbora kotara Donja Stubica promatramo u kontekstu njihovih drugih odluka, ova se zaista ističe. Niti jedna druga odluka ili propis nije toliko utjecao na otežavanje odvijanja hodočašća u Mariji Bistrici.

Lokalne je vlasti brinula i prisutnost religioznosti u prosvjeti. Problemi s djecom su se svodili na nepoželjne običaje poput čestitanja imendana uz izražavanje želja poput *da dragi Bog da zdravlje*. Na području Marije Bistrice dolazilo je i do, za lokalnu vlast neprihvatljivog običaja iznajmljivanja stanova hodočasnicima od strane prosvjetnih radnika. Bilježi se i praksa vjeroučitelja u Mariji Bistrici koji usprkos neposjedovanju dozvole za učenje vjeronauke djecu poučava istome na različitim mjestima izvan škole.

Uređenje svetišta, priprema i samo odvijanje hodočašća zahtijevali su velike troškove. Njihovi točni iznosi poznati su nam samo za razdoblje od 1948. do 1952. godine. Prvi dio troškova se sastojao od različitih naknada svećenicima i bogoslovima koji su sudjelovali na proštenjima, a drugi od troškova nadzora, prehrane, posluge, uređenja crkve i raznih drugih manjih troškova. Ukupno uloženo se kreće od najmanjeg iznosa od oko 620.000 dinara iz 1948. godine, preko rasta ulaganja u razdoblju od 1949. do 1951. godine (1949. je uloženo oko 900.000 dinara, 1950. oko 1.200.000 dinara, 1951. oko 1.700.000 dinara), do naglog pada 1952. godine kada je uloženo oko 800.000 dinara.

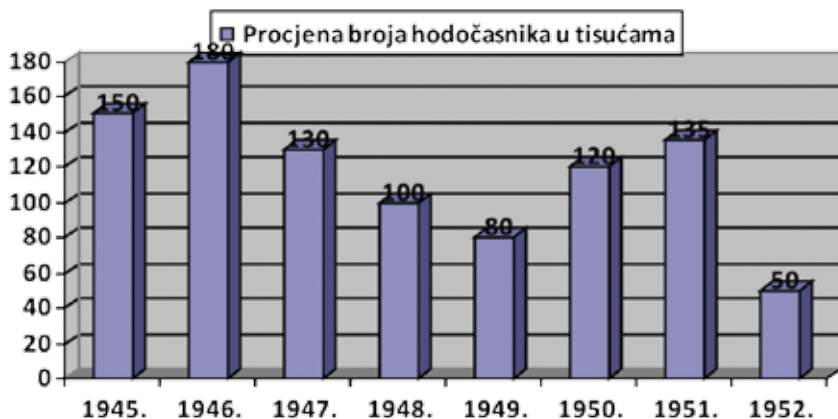
Najvažniji prihod od proštenja je tijekom razdoblja 1948.-1952. bio milodar dat od strane hodočasnika. Najviše milodara, oko 2.700.000 dinara, je sakupljeno 1950. godine, nešto manje je sakupljeno 1949. godine; osjetno manje je sakupljeno 1948. i 1951. godine (oko 2.200.000 i oko 1.900.000 dinara), dok je najmanje sakupljeno 1952. godine (oko 1.100.000 dinara). Cijelo vrijeme od 1948. do 1952. je prisutna pozitivna financijska bilanca.

Najveći financijski plus je ostvarivan 1948., 1949., i 1950. godine (redom oko 1.500.000 dinara, oko 1.800.000 dinara i oko 1.500.000 dinara), dok 1951. i 1952. on

dramatično pada i iznosi oko 260.000 dinara i oko 280.000 dinara.

Danas ne možemo sa sigurnošću odrediti broj hodočasnika koji su u tom razdoblju dolazili u Mariju Bistricu. Procjene nekih povjesničara se razlikuju od zapisa u bistričkim spomenicima. U njima se procjenjuje da je od 1945. do 1952. Mariju Bistricu posjetilo ukupno 945 000 hodočasnika. Kronološki: 150.000, 180.000, 130.000, 100.000, 80.000, 120.000, 135.000 i 50.000.

U ovim brojkama vjerojatno možemo i iščitati odnos vlasti prema Crkvi i hodočasnici. Tako je najveći pad u broju hodočasnika zabilježen 1947., u prvoj hodočasničkoj sezoni poslije osuda nadbiskupa Stepinca; zatim 1949. kada je donesena odluka o zabrani primanja hodočasnika na noćenje te 1952. godini kada se osim ponovnih teškoća s noćenjem zabranjuje i ulazak u mjesto zbog navodne epidemije tifusa. Odluke na lokalnoj razini su bile samo posljedica odnosa Crkve i državnih vlasti na razini države. Odluka o zabrani noćenja 1949. je slijedila nakon planova vrhuške hrvatskih komunista o ograničenju hodočašća, a pad broja hodočasnika 1952. se dogodio nakon novog zaoštavanja odnosa prema Crkvi što je konačno rezultiralo i prekidom diplomatskih odnosa između Svete Stolice i Jugoslavije.

**Pralik Gospe Velikog Zavjeta, bistrička replika
Najstariji očuvani lik BDM na hrvatskom prostoru
potječe iz 11. stoljeća, a prikazan je na zabatu oltarne
pregrade crkve sv. Marije u Biskupiji kod Knina. Na
fotografiji replika prikaza u bistričkoj bazilici.**

Damir Galoić

70

Povijest Hrvatskog nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke

Hrvatski narod stoljećima štuje Mariju, Majku Kristovu i Majku Crkve. Vjera u Marijin zagovor u srcima Hrvata stoji još od vremena njegovih narodnih vladara.

Tijekom burnih stoljeća hrvatske povijesti ta vjera se našla na mnogim iskušenjima, ali ih je sve nadišla te i danas stoji u našim srcima. Hrvatski narod postojan je kao kamen, a čašćenje Presvete Bogorodice je poput njegove povijesti trajno uklesane u taj kamen.

Otoj dubokoj vjeri našega puka, da mu je Marija najbolja zaštitnica u životu i smrti, svjedoče nebrojene crkve Njoj posvećene po našim brežuljcima i planinama, otocima i dolinama. O toj du-

bokoj vjeri našega puka svjedoče nebrojeni oltari Njoj posvećeni gotovo u svim crkvama, svjedoče nebrojeni kipovi Njoj na čast podignuti na raskršćima naših putova i cesta. Svjedoče nebrojene slike Njezine, koje

rese i najsiromašnije potleušice naše kao i najbogatije palače (bl. A. Stepinac). Hrvati su svojoj najvjernijoj odvjetnici podigli brojna svetišta, danas stoji oko 1000 crkava ili većih kapela posvećenih Blaženoj Djevici Mariji. Od Bistrice i Trsata do Sinja i Solina/ i starodrevnog Nina, Aljmaša i Tekija, i Olova i Kondžila, i Škrpjela, / i svesvjetskog Međugorja, na stotinama brda i u toliko dolova, / u svetištima i srcima/ prisutna je Gospa.

Svetište Majke Božje Bistričke zauzima posebno mjesto među svim hrvatskim Marijnim svetištima. Njega su hrvatski biskupi 1971. proglasili Hrvatskim nacionalnim marijanskim svetištem. To je proglašenje predstavljalo plod višestoljetne tradicije hodočašćenja u ovo slikovito zagorsko mjesto. Ovamo hodočaste vjernici iz svih krajeva Hrvatske, ali i iz susjednih država kao i brojni Hrvati i njihovi prijatelji iz cijelog svijeta. Zašto dolaze u Mariju Bisticu? *Dolaze svojoj Majci, svojoj Kraljici, svojoj Zaštitnici kroz vjekove. Majka najbolje razumije boli svoje djece. Ona najbolje tješi njihova srca. Ona priskoče u pomoć svima, koji se utječu pod njezinu zaštitu.*

Svetište Majke Božje Bistričke nalazi se u naselju Marija Bistrica smještenom među pitomim zagorskim brežuljcima, na pola sata vožnje od Zagreba Samo je mjesto neraskidivo vezano uz svetište i čudotvorni kip Majke Božje Bistričke po kojem je mjesto i dobilo ime 1731. godine. Marija Bistri-

ca se prvi put spominje 1209. godine kada Hrvatsko-ugarski kralj Andrija II. županu Vratislavu vraća posjed Bisticu, kako se u srednjem vijeku nazivao cijeli vlastelinski posjed. Ime je vjerojatno dobilo prema nazivu potoka koji prolazi njegovim središnjim područjem. Važnost Bistrice prije pojave čudotvornog bistričkog kipa bila je višestruko manja. Prvi nama poznati spomen bistričke župe nalazi se u poznatom popisu župa Zagrebačke nadbiskupije iz 1334. godine. Župna je crkva tada bila posvećena sv. Petru i Pavlu. Rijetki su izuzetni događaji obilježili bistričku povijest tijekom tog starijeg razdoblja. Ističu se razdoblja dviju dinastičkih borbi. Gospodar Bistrice Ivan Čus je u 14. stoljeću bio i hrvatski ban. On je odigrao zapaženu ulogu tijekom srednjovjekovnih dinastičkih borbi i pomogao uspon dinastije Anžuvina na Hrvatsko-ugarsko prijestolje. Više od dvije stotine godina kasnije, nakon propasti dinastije Jagelovića, u Hrvatskoj i Ugarskoj razvija se građanski rat između pristaša Ferdinanda Habsburškog i Ivana Zapolje. Bistričko vlastelinstvo je u ovim borbama teško stradalo.

Kipovi sv. Petra i sv. Pavla na pročelju Bazilike
Župna crkva u Mariji Bistrici je u srednjem vijeku bila posvećena sv. Petru i Pavlu. Njihovi kipovi se danas nalaze na pročelju crkve kao i na glavnom oltaru.

Godine 1545. vojska Nikole Šubića Zrinskog biva razbijena od Turaka samo nekoliko kilometara od Marije Bistrice. U okolici se tada proširio nevideni strah od kojeg nije bio izuzet ni bistrički župnik koji je kip Majke Božje s Djetetom Isusom iz obližnje kapele na Vinskom Vrh donio u župsku crkvu gdje ga je u strahu od propasti u tajnosti zakopao. Kip je iskopan neoštećen četrdesetak godina kasnije nakon neobjašnjive pojave svjetlosti na mjestu gdje je kip bio sakriven. Tada počinje štovanje kipa u tadašnjem mjestu Bistrica. Zbog ponovne turke opasnosti, kip je ponovno sakriven 1650. godine. S protekom vremena opet biva zaboravljen u zazidanom prozoru iza glavnog oltara. U tom vremenu zaborava u Mariji Bistrici dolazi i do tada neshvaćenog Marijina ukazanja. Za vrijeme jedne propovijedi propovjedaonici je pristupila žena izrazito lijepa lika obučena u modru odjeću

moleći župnika da zajedno s narodom moli kako bi ona ponovno zadobila vid. Zbunjenoš vjernika izazivale su njezine očito zdrave oči. Nakon mnogo godina shvatilo se da je to bila Bogorodičina molba za progleđanjem iza zida gdje je već dvadesetak godina bio zazidan njezin kip.

Kapela BDM na Vinskom Vrh. Na ovom je mjestu, u tadašnjoj drvenoj kapeli, prvotno bio smješten čudotvorni kip MBB.

Kip je konačno pronađen 1684. godine zalaganjem zagrebačkog biskupa Martina Borkovića koji je kao mlad hodočastio u Mariju Bistricu i tamo se molio ispred malenog Gospinog kipa. Biskup je, nakon što je saznao da se izgubio trag crnom kipu, naložio potragu. Drugo našašće kipa Majke Božje Bistričke zbilo se u subotu 15. srpnja 1684., a već sutradan, na Margaretsku nedjelju dogodilo se i prvo čudo. U crkvi je prohodala uzeta djevojčica Katarina Paulec. Glas o ovom ozdravljenju uskoro se proširio diljem tadašnje Habsburške Monarhije. Povijest mjesta Bistrice počinje se nepovratno mijenjati. Simbol Bistričkog svetišta postaje čudotvorni kip kojeg je od drveta oko 1500. godine napravio jednostavan majstor. Pred samim kipom ili u njegovu čast događaju se brojna čudesa i uslišanja molitvi. Marijin kip ubrzo počinje prožimati to mjesto, kao što

i štovanje Marije prožima Hrvatski narod. Zbog sve većeg rasta pobožnosti Presvetoj Djevici, zagrebački biskup Juraj Branjug 1731. posvećuje dotadašnju crkvu sv. Petra i Pavla Majci Božjoj Snježnoj. Od tada se i samo mjesto u kojem se crkva i kip nalaze počine nazivati Marija Bistrica.

Spomen ploča na našašće čudotvornog kipa 1684. godine. Postavljena na vanjskom zidu bistričke crkve

Protokom vremena i širenjem vijesti o čudotvornom kipu rastao je broj hodočasnika koji su dolazili u bistričko svetište, samo svetište i broj čudotvornih događaja. Već je do 1786. zabilježeno 1106 čudesnih događaja.

Malena župna crkva u koju je 1545. donijet kip Majke Božje postala je premala za sve one koji su mu se željeli pokloniti pa je svetište tijekom stoljeća moralo biti više puta obnavljano i uređivano. Devetnaesto stoljeće dočekalo je kao ne pretjerano velik, ali zato bogato ukrašen barokni kompleks.

Crkva sv. Marije Snježne u Belcu jedna je od najpoznatijih baroknih građevina u Hrvatskoj. Barok je sve do kraja 19. stoljeća obilježavao i župnu crkvu u Mariji Bistrici.

Marija Bistrica je u ovo vrijeme bila ne samo vjersko središte, već i mjesto u kojemu su se okupljali istaknuti članovi Ilirskog pokreta koji su pokrenuli Hrvatski narodni preporod. Opat Ivan Krizmanić bio je domaćin Janku Draškoviću, Ljudevitu Gaju, Stanku Vrazu, Sidoniji Erdődy, Vatroslavu Lisinskom i drugim istaknutim preporoditeljima. Upravo je u Mariji Bistrici Ljudevit Gaj oženio Paulinu, nećakinju župnika Krizmanića i baš se u Mariji Bistrici Sidonija Erdődy udala za Antona Rubida. Ovdje je Vatroslav Lisinski skladao prvu hrvatsku operu Ljubav i zloba, a tu je došlo i do ideje o osnivanju Matice ilirske koja je prerasla u Maticu hrvatsku.

Vatroslav Lisinski je tijekom boravka u Mariji Bistrici dobivao inspiraciju za svoja brojna djela, a neka je i tamo pisao. Autor prve hrvatske opere Ljubav i Zloba. Po njegovoj operi Porin danas nosi ime hrvatska diskografska nagrada.

Svetište je više puta proširivano, a njegov današnji izgled većinom je formiran krajem 19. stoljeća, kada je za vrijeme župnika Jurja Žerjavića, pod nadzorom arhitekta Hermana Bollea, izgrađena današnja crkva i

inktor. Crkva koju je Bolle zatekao u Mariji Bistrici bila je ranobarokna građevina iz 17. stoljeća, a on ju je dugim radovima od 1879. do 1885. godine pretvorio u historicističku građevinu njemačkog neorenesansnog stila.

Juraj Žerjavić, bistrički župnik i istaknuti rodoljub po kojem ime nosi i ulica u središtu Zagreba. U njegovo vrijeme obnovljeno je Svetište Majke Božje Bistričke. Obnovu je vodio Herman Bolle, koji je zaslužan i za obnovu zagrebačke katedrale, gradnju

mirogojskog kompleksa, i zgrade Muzeja za umjetnost i obrt...

Radovi su bili izrazito širokog opsega. Crkva je proširena 11 metara u duljinu i 4 metra u visinu, zvonik je podignut za dodatnih 10 metara. Dograđeno je novo svetište, prostorije sa njegove južne i sjeverne strane te dva prostrana oratorija nad njima. Proširen je cinktor, a sagrađene su i nove arkade sa sobama za svećenike hodočasnike. U arkadama je Ferdo Quiquerez naslikao 22 slike bistričkih čudesa. U crkvenom dvorištu sagrađene su kapelice svetoga Josipa i svete Katarine. Na obnovi su radili domaći seljaci i strani majstori, a materijal je dovožen iz bliže i dalje okolice. Crkveno pročelje, arkade i razni svodovi u crkvi i izvan nje građeni su od tzv. kamena mačka iskopanog na Lazu. Takav kamen odlikuje jedinstven šupljikav izgled, on je tvrd i lagan, otporan na kišu i zimu. U Petrovoj Gori kod Lobora pronađen je kamen za stupove arkada i njihove lukove, za stupove u crkvi i kružne vijence. Fin kamen za oltare, kapitele, kipove i propovjedaonice dovožen je iz Vinice kod Varaždina, dok su brda oko Kašine dala tvrdi kamen za stupe i pločnike. Povjesničar umjetnosti dr. Damjanović o ovoj obnovi piše: *Visoki stepeničasti zabat glavnog ulaza, brojni tornjići uz zgrade za hodočasnike, arkade oko unutrašnjeg dvorišta dvije otvorene ka-*

pele s prednje strane crkve, kao i novo raskošno pročelje crkve, toranj prekriven glaziranim crijepom te upotreba opeke i kvalitetnog kamena kao građevinskog materijala pretvorili su doista Mariju Bisticu u najslikovitije ostvarenje hrvatsko historicisma.

Tijekom obnove bistričkog svetišta veliki potres pogodio je obližnji Zagreb. U potresu je oštećena i zagrebačka katedrala čiju obnovu je također vodio Bolle. Upravo je on zaslužan za njezin današnji izgled s dva tornja. Osim arhitekta, u pomoć Zagrebu otišli su i brojni radnici koji su do tada radili na obnovi bistričke crkve.

Za vrijeme Prvog svjetskog rata velik broj stanovnika Marije Bistrice bio je mobiliziran. U samoj Mariji Bistrici bilo je mirno, održavale su se mise za pobjedu i zadušnice za poginule. Zabilježena je i velika procesija za mir u kojoj su sudjelovali i vojnici na dopustu, a koja je u listopadu 1916. za Mariju Bisticu krenula iz Zlatara.

Jedna od fresaka u arkadama cinktora. Natpis: Petar Šimunec iz Poljanice po zagovoru B.D.M.B. izbaavljen od smrti kod Dobre Noći g.1915.

Papa Pio XI je, na traženje zagrebačkoga nadbiskupa Antuna Bauera proštenjarskoj crkvi u Mariji Bistrici 1923. godine dodijelio naslov i prava manje bazilike. Ovakav naslov se dodjeljuje samo značajnijim crkvama, a u Hrvatskoj takvih trenutno ima osam. U jednom dokumentu Kongregacije za bogoštovlje i sakramente o naslovu manje bazilike, između ostaloga, piše: Crkva za koju se traži naslov bazilike treba biti posvećena Bogu za liturgijske obrede kao stvar-

no središte pastoralna i liturgija u biskupiji, a posebno u slavljenju euharistije, pokore i ostalih sakramenata, kao primjer drugima i s obzirom na njihove pripreme i provedbu, vjerno poštujući liturgijske propise i uz aktivno sudjelovanje naroda Božjega.

Bazilika Majke Božje Bistričke

Ovakav naslov u Hrvatskoj nose: crkva sv. Petra i Pavla u Đakovu, katedrala sv. Jakova u Šibeniku, katedrala Sv. Stošije u Zadru, bazilika Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici, bazilika Blažene Djevice Marije na Trsatu, katedrala Marijina Uznesenja u Poreču, bazilika Srca Isusova u Zagrebu i bazilika sv. Kvirina u Sisku.

Hrvatski narod je 1935. godine u Mariji Bistrici okrunio svoju Kraljicu. Majka Božja i Dječe Isus tada su svečanim obredom prema crkvenim propisima okrunjeni krunama izrađenim po uzoru na krunu hrvatskih narodnih vladara. Krune su salivene od čistoga zlata i ukrašene dragim kamenjem koji su bili dar hrvatskog naroda. Krunjenje je vodio nadbiskup Bauer, a provedeno je u

svečanoj atmosferi obilježavanja 250. godišnjice ponovnog našašća čudotvornog kipa.

Okrunjen kip Majke Božje Bistričke

U akciju skupljanja sredstva za krunu MBB uključio se cijeli hrvatski narod, a zabilježen je i veliki prilog njegovog političkog vođe Vladka Mačeka

Krunjenju je prisustvovao i blaženi Alojzije Stepinac, tadašnji nadbiskup koadjutor zagrebački. Nadbiskup Stepinac bio je veliki prijatelj bistričkog svetišta u koje je puno puta hodočastio. Upravo njegovim zalaganjem 1938. godine počinju radovi na uređenju bistričke Kalvarije i prostora koji danas zauzima crkva na otvorenom koja nosi njegovo ime. Nadbiskup Stepinac imao je velike planove uređenja svetišta u Mariji Bistrici koje bismo danas mogli nazvati monumentalnim. Osim uređenja postojeće bazilike trebala je biti sagrađena i nova puno većih dimenzija. Predviđena je gradnja više kapelica po brežuljcima iznad svetišta, kao i velika crkva na otvorenom te brojni drugi projekti po uzoru na francuski Lourdes. Svim radovima oko uređenja svetišta trebala je upravljati posebna ustanova nazvana Naša draga svetišta (NADASVE).

Nadbiskup Stepinac u Bistrici prati radove

Sredstva za uređenja svetišta dolazila su od crkvenih prihoda, donacija brojnih hrvatskih općina i gradova kao i od golemog broja manjih i većih donacija pojedinih vjernika. Najveći radovi počeli su u izrazito teškim trenucima svjetskog rata. Zahvaljujući dubokoj vjeri naroda i ustrajnosti organizatora projekt je napredovao usprkos teškim okolnostima. Za Kalvariju su iz Italije naručene postaje sagrađene od bijelog mramora i pripadajuća skupocjena postolja. Nažalost, zbog razaranja su u Mariju Bistricu stigle tek prve četiri. Ostatak postaja saliven je od bronce, ali tek nakon nekoliko desetljeća tijekom kojih su na križnom putu stajale improvizirane postaje od drvenih križeva. U Mariju Bistricu je na poziv nadbiskupa Stepinca stiglo i više mladih hrvatskih umjetnika koje su ovdje mogli stvarati bez straha od ratnih opasnosti. Najpoznatiji među njima su Krsto Hegedušić i Ivan Generalić. Pod Hegedušićevim vodstvom zamišljen je plan izrade fresaka na svim slobodnim plohamo lijevog zida glavne lađe u bazilici. Rad na freskama prekinut je po završetku Drugog svjetskog rata, ali one danas ipak krase bistričku crkvu zahvaljujući inicijativi pokrenutoj u 21. stoljeću od župnika Zlatka Korena i radovima novog naraštaja hrvatskih umjetnika.

U razdoblju poslije Drugog svjetskog rata sudarile su se dvije vizije Marije Bistrice. Ona blaženoga Alojzija Stepinca o veličanstvenom svetištu - hrvatskom Lourdesu i ona komunistička koja je zamišljala ateističku Bistricu, Hrvatsku i svijet. Radovi u Mariji Bistrici tada su morali biti obustavljeni. Nova je vlast krenula u obračun s Crkvom protiv koje je vođena sveobuhvatna kampanja, proganjani su svećenici, oduzimana je Crkvena imovina, zabranjen je vjerski tisak, sprječavao se vjerski odgoj mladeži i sve to pod krinkom bezbožnog napretka. Ovo se moglo vidjeti i u Mariji Bistrici gdje su obustavljeni radovi na uređenju svetišta i zlostavljani hodočasnici.

Golgota, freska koju su, prema skici Krste Hegedušića, Eugen Kokot i Egidio Budicin dovršili 2009. godine

Stepinčeva vizija morala se povući pred pritiskom represivnog aparata države, ali ona nije potpuno ustuknula.

Broj hodočasnika se pod pritiscima smanjio, ali oni nikad nisu prestali dolaziti. Hodočašća su bila suzbijana, ali birokratske zavrzlake, otvoreni pritisci pa čak i nasilje nisu mogli zaustaviti narod u pohodu svojoj moćnoj zaštitnici.

Nadbiskup Stepinac na suđenju. Montirani proces nadbiskupu Stepincu postao je simbol progona Crkve u komunističkoj Jugoslaviji.

Freska Marijina uznesenja na nebo.

Uređenje svetišta, iako puno sporijim tempom, odvijalo se i u teškim vremenima poslije Drugog svjetskog rata. Zlatko Šulentić 1952. počinje rad na fresci Marijina uznesenja na nebo, samo dvije godine nakon što je papa Pio XII proglasio dogmu o Marijini uznesenju na nebo dušom i tijelom

U ovom razdoblju leži i jedna izuzetna zanimljivost. U ovoj teškoj situaciji uloge su se nakratko zamijenile, Majka Božja Bistrička je 1946. godine, možda po prvi put trebala hodočastiti svom narodu. Odljev čudotvor-

nog kipa trebao je obići cijelu nadbiskupiju. Početak je bio ohrabrujući, odaziv vjernika u Zagorju bio je izuzetan, ali nastavak pohoda nije bio moguć zbog zabrane vlasti. Odljev je povučen u zagrebačku katedralu gdje je tijekom noći bio razbijen od nepoznatih vandala. U spomen na ovaj tragičan događaj načinjen je novi odljev koji i danas možemo vidjeti na glavnom oltaru zagrebačke katedrale.

Kip MBB u katedrali

Čašćenje Blažene Djevice Marije preživjelo je i velike ratove i opasnosti u miru poput nasrtanja različitih moćnika i partija. Tako je i u državi čije je prve godine obilježio progon Crkve i u kojoj nikada nije bilo poželjno uopće kročiti u crkvu, zahvaljujući snazi vjere i povezanosti hrvatskog naroda sa svojom nebeskom Kraljicom, Crkva uspjela očuvati hodočašća u Mariju Bisticu i organizirati velike manifestacije kao iskaz čvrste vjere. Među tim manifestacijama ističu se dvije održane u Mariji Bistici. Međunarodni marijanski kongres

na kojem su sudjelovala 4 kardinala, 40 biskupa i oko 200 000 vjernika održan je 1971. godine., a 1984. je održan Nacionalni euharistijski kongres na kojem se u sklopu završnog dijela proslave Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata i na spomen 300. obljetnice našašća čudotvornog kipa okupilo oko 500 000 vjernika. Nastojanjem upravitelja i podrškom cijele Crkve u Hrvata svetište Majke Božje Bistričke se i u ovim teškim vremenima uređivalo i dograđivalo.

U Mariji Bistrici je 1971. godine pod geslom "Marija početak boljega svijeta" održan međunarodni marijanski kongres. Uoči kongresa uz put koji vodi prema kalvariji podignuta je nova zgrada s dva kata za ispovijedanje i dva kata sa sobicama za ispovjednike. Dio sredstva za zgradu dao je i papa Pavao VI.

Sa stvaranjem samostalne Hrvatske dolazi i do novog iskoraka u svetištu Majke Božje Bistričke. Svetište se, oslobođeno političkog stiska, moglo slobodnije razvijati. Dolazi do njegove obnove i nastavka uređenja, a hodočasnici počinju dolaziti u još većem broju. U ovo vrijeme u Mariju Bisticu dolaze i brojni vjernici koji zbog ratnih okrutnosti ne mogu doći do Marijinih svetišta svoga zavičaja.

Nacionalni euharistijski kongres 1984. godine u Mariji Bistrici. Kongres je održan kao završnica proslave Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata. Tradicionalno se smatra da pokršćavanje Hrvata kreće 641. godine kada se Hrvati susreću sa opatom Martinom, izaslanikom pape Ivana IV. Proslava je trebala početi 1941. godine, ali nije mogla biti održana zbog Drugog svjetskog rata. Na kraju je održana od 1975. do 1984.

Kardinal Kuharić je za Veliku Gospu 1991. u Mariji Bistrici izrekao čuvenu propovijed... "Stoga naše rodoljublje ne smije biti ni rasističko, ni imperijalističko, ni šovinističko. Naše je rodoljublje kršćansko. Stoga ponavljam ono što

sam kazao nedavno u Petrinji: Ako je moj protivnik spalio moju kuću, ja neću zapaliti njegovu! Ako je razorio moju crkvu, ja neću ni dirnuti njegovu, dapače, čuvat ću je. Ako je napustio svoj dom, ja neću ni igle uzeti iz njegova! Ako je ubio moga oca, brata, sestru, ja neću vratiti istom mjerom nego ću poštivati život njegova oca, brata, sina, sestru!"

Zadnja postaja velebnog križnog puta postavljena je 1990., skoro 50 godina nakon postavljanja prve. Iste godine je organiziran i prvi susret mladih Crkve u Hrvata. Tada se i Hrvatski sabor uključuje u pojačanu akciju obnove bistričkog svetišta, kojoj se uskoro pridružuje i Hrvatska vojska čiji pripadnici od 1993. organizirano hodočaste u Mariju Bisticu. Svetište koje je uskoro zasjalo u novom, sjajnijem ruhu bilo je spremno dočekati svog najvećeg hodočasnika. Papa Ivan Pavao II. je 1998. u sklopu posjeta Hrvatskoj došao i u Mariju Bisticu gdje je pred više stotina tisuća vjernika blaženim proglasio velikog prijatelja bistričkog svetišta, *bedem vjere u Hrvata*, Alojzija Stepinca. Danas ime ovog blaženika nosi bistrička crkva na otvorenome, a ime pape koji ga je proglasio blaženim nosi glavni trg u Mariji Bistrici.

Papa Ivan Pavao II Hrvatsku je posjetio 1994., 1998. i 2003. godine. 1998. godine posjetio je Zagreb, Mariju Bisticu i Split.

Bosonoge sestre Karmelićanke došle su u Hrvatsku 1939. godine na poziv blaženoga Alojzija Stepinca. U Brezovici je utemeljen prvi ženski klauzurni Karmel u Hrvatskoj, a kasnije su se otvorili samostani u Kloštar Ivaniću i Breznici Đakovačkoj te 1998. u Mariji Bistrici. Do ideje za gradnju samostana u Mariji Bistrici došlo je još 1993. godine, 1994. je papa Ivan Pavao II tijekom svog posjeta Hrvatskoj blagoslovio kamen temeljac, a godinu dana kasnije u zemlju ga je položio kardinal Franjo Kuharić.

Karmel u Mariji Bistrici

Sestre žive u ograničenom, omeđenom prostoru - klauzori, temelj njihovog života je molitva i rad. Vrijeme za razgovore i druženje predviđeno je dva puta u danu oko dva sata.

Dolaskom novog tisućljeća u Mariji Bistrici se nije puno toga izmijenilo. Vanjski izgled mjesta i svetišta se polagano mijenja. Sa vremenom se mijenjaju i ljudi koji dolaze Crnoj Gospi ili crnom kipu, ali njihovi motivi ostaju isti. Sinovi dolaze s riječima na ustima koje jednostavno sažimaju svu kompleksnost njihovih života i njihovih molitava, istim riječima sa kojima su dolazili i njihovi očevi i njihovi očevi prije njih *Majko Božja Bistrička, moli se za nas.*

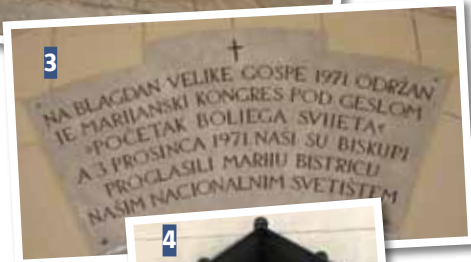

FOTO 1.

Trg pape Ivana Pavla II. je središnji trg u Mariji Bistrici. Pogled na svečani ulaz u cinktor svetišta. Ispred ulaza nalazi se spomenik biskupu Martinu Borkoviću, zaslužnom za našašće čudotvornog kipa Majke Božje Bistričke. Spomenik je postavljen 1998. godine prigodom Papinog posjeta. Ulica križnog puta na jugoistoku (lijevo) vodi do crkve na otvorenom i Kalvarije.

FOTO 2

Ostaci reljefa koji je predstavljao zavjet hrvatske vojske. Veći dio razbili su simpatizeri komunističke vlasti 1946. godine.

FOTO 3

Spomen ploča na održavanje Međunarodnog marijanskog kongresa 1971. godine i proglašenje Marije Bistrice nacionalnim svetištem. S desne strane nalazi se bista bl. Alojzija Stepinca.

FOTO 4

Kip sv. Kristofora iznad ulaza u toranj i pjevalište. Sv. Kristofor je zaštitnik putnika.

FOTO 5

Kapelica sv. Katarine na desnoj strani platoa ispred glavnog ulaza u baziliku. Sagrađena je tijekom obnove krajem 19. st. na mjestu istoimene kapelice koja je tom prilikom srušena. Unutrašnjost je obložena zahvalnim pločicama za uslišane molitve.

FOTO 6

Kapelica sv. Josipa. Nalazi se nasuprot kapelica sv. Katarine. Sagrađena u sklopu obnove krajem 19. stoljeća. Unutrašnjost je također obložena zahvalnim pločicama. Mjesto za paljenje svijeća.

FOTO 7

Prizor Isusove muke i smrti. Rad kiparice Mile Wood prigodom 1000. obljetnice hrvatskoga kraljevstva. Između kapelice sv. Josipa i sv. Petra. Nekad je ovdje bio prostor za paljenje svijeća.

FOTO 8

Kapelica sv. Petra nalazi se južnije i na nižoj razini od kapelice sv. Josipa. Gradnja je počela 1940. godine. Prvotno je služila kao pričesna kapela, danas čuva zavjetne darove hodočasnika,

FOTO 9

Župni dvor. Jedan od starijih dijelova svetišta. Poznat i po okupljanju znamenitih ličnosti hrvatske povijesti poput Ljudevita Gaja i Vatroslava Lisinskog. Upravo je ovdje donesena odluka o osnivanju Matice Ilirske koja je kasnije prerasla u Maticu Hrvatsku.

FOTO 10

Spomen ploča koja podsjeća na drugo našašće čudotvornog kipa Majke Božje Bistričke 1684. godine. Postavljena 1944. godine

FOTO 11

Zahvalne spomen pločice nalaze se i u arkadama koje se nalaze na istočnoj i sjeverno-istočnoj strani cinktora. Iznad ploča nalaze se freske koje je krajem 19. stoljeća naslikao slikar Ferdo Kikerec. Od 1982.-1984. obnovio ih je Vladimir Pavlek.

FOTO 12

Prolaz prema novoj zgradi i ispovjedaonicama. Zgradu je sagradio župnik Vinko Komerički, za potrebe ispovijedanja i pričešćivanja hodočasnika te za stanovanje ispovjednika. Ispovijedi se tijekom velikih hodočašća odvijaju u ovoj zgradi.

FOTO 13

Kip sv. Leopolda Bogdana Mandića u novoj zgradi s oltarom na kojemu je 1994. godine papa Ivan Pavao II. služio misu na zagrebačkom hipodromu

8

9

10

81

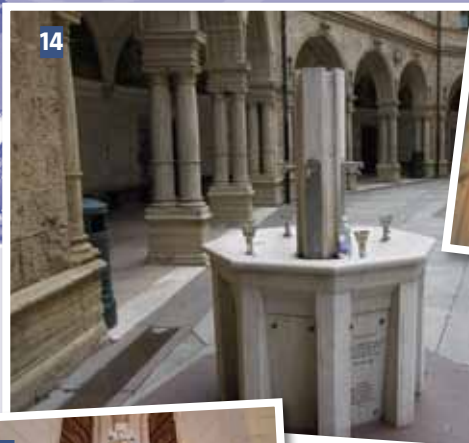

12

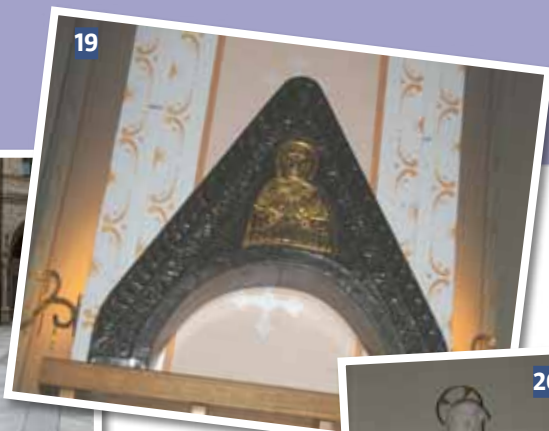

13

Povijest

14

19

20

15

16

17

18

FOTO 14

Bunar postavljen 1997. godine. Dar župnika Lovre Cindorija. Marija Bistrica je u svojoj povijesti često imala problema sa vodoopskrbom što je bio osobit problem kod dolaska brojnih hodočasnika.

FOTO 15

Prikaz Isusove smrti na križu u mramoru između zvonika i sakristije, rad kipara Dragutina Novaka

FOTO 16

Glavno pročelje i ulaz u baziliku Majke Božje Bistričke. Na pročelju se nalaze kipovi Isusa Krista sv. Petra i sv. Pavla - prvotnih zaštitnika crkve i kip Presvete Bogorodice Kraljice.

FOTO 17

Glavni oltar u bazilici Majke Božje Bistričke. Osim čudotvornog kipa Majke Božje Bistričke možemo vidjeti kipove sv. Petra i sv. Pavla te na vrhu kip Boga Oca

FOTO 18

Oltar sv. Nikole Tavelića. Nikola Tavelić, prvi hrvatski svetac, podnio je mučeničku smrt u 14. stoljeću u Jeruzalemu. S druge strane glavnog oltara nalazi se Oltar sv. Marka Križevčanina. trećeg kanoniziranog hrvatskog sveca koji je mučeničku smrt podnio u 17. stoljeću u Košćicama u Slovačkoj.

FOTO 19

Replika Pralika Gospe Velikog Zavjeta. Najstariji očuvani lik BDM na hrvatskom prostoru, potječe iz 11. stoljeća, a prikazan je na zabatu oltarne pregrade crkve sv. Marije u Biskupiji kod Knina. Replika se nalazi između oltara Svetog križa i oltara Presvetog Srca Isusova s kipovima sv. Terezije od Djeteta Isus i sv. Antuna Padovanskoga.

FOTO 20

Kip sv. Ane u sjevernoj lađi bazilike.

21

FOTO 21

Freska Marijina uznesenja na nebo. Zlatko Šulentić, 1952. godina. S lijeve strane nalaze se freske završene 2009. godine: Bijeg u Egipat, koju je prema skici Krste Hegedušića 1944. započeo Ivan Generalić, a završio Egidio Budicin; Golgota koju su, prema skici Krste Hegedušića, izradili Eugen Kokot i Egidio Budicin te Rođenje Kristovo koju je 1944. godine, prema skici Krste Hegedušića, započeo Željko Hegedušić, a završio Eugen Kokot.

FOTO 22

Zapis iz Knjige Bistričkih čudesa na bakrenoj ploči s lijeve strane ispod kora. Na koru se nalaze Hefererove orgulje iz 1882. godine, obnovljene 1997.

FOTO 23

Kip pape Ivana Pavla II., podignut 2003. godine na jugozapadnom ulazu u Crkvu na otvorenom blaženog Alojzija Stepinca. Rad Zlatka Čulara.

FOTO 24

Pogled na Crkvu na otvorenom bl. Alojzija Stepinca i bistričku Kalvariju. Prva postaja križnog puta postavljena je 1941., a posljednja 1990. godine.

FOTO 25

Pozlaćeni kip Majke Božje Bistričke. Rad kipara Ante Orlića, podignut 1984. godine. Restauriran 2006. uz pomoć Grada Bjelovara.

FOTO 26

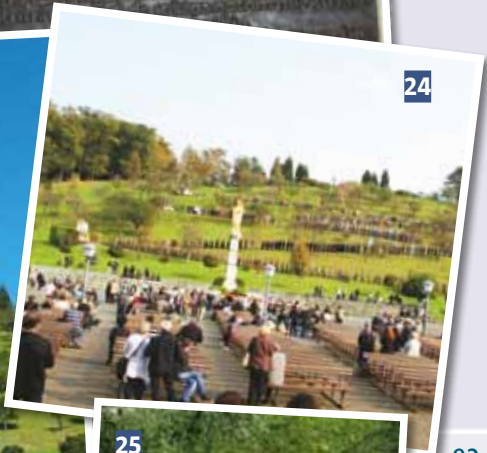
Veliki plakat s likom blaženog Alojzija Stepinca. Svečano otkriven u trenutku kada je papa Ivan Pavao II. proglasio blaženim Alojzija Stepinca. Izrađen prema slici Josipa Biffela.

22

23

24

25

26

27

FOTO 27

Kameni oltar Crkve na otvorenom, u podnožju oltarne menze nalazi se reljef Isus s učenicima na putu u Emaus - rad Hrvoja Ljubića. Oltar i amboni izrađeni su prema zamisli Florijana Škunce i Antuna Bibe.

FOTO 28

II. postaja Križnog puta: Isus prima na se križ (Carrara, Italija, 1941. godina). Jedna od prvih četiri postaja koje su tijekom Drugog svjetskog rata u Italiji sagrađene od mramora. Ostale su izgubljene u ratnim razaranjima.

28

FOTO 29

XIII. postaja Križnoga puta: Isus skidaju s križa: Prva, nova, brončana postaja postavljena 1977. godine. Zajednički rad Ante Orlića i Marije Ujević.

FOTO 30

Zvonosvir, konstrukcija od 29 zvona koja skladno proizvode zvuk. Izgrađen 2009. godine

FOTO 31

Zid vjere, ufanja i nade sa zahvalnim pločama hodočasnika.

30

29

31

I najduži put počinje prvim korakom

85

Općina Marija Bistrica otkupila 55 000 m² zemljišta za budućnost

Pokušajte zamisliti našu Mariju Bistricu za pet, deset ili petnaest godina. Koliko smo u svojim zamislima smjeli, koliko realni, koliko optimistični, koliko oprezni? Biti na čelu Općine znači truditi se održati balans svih navedenih elemenata i u tome pokušati pridobiti povjerenje i suradnju stanovnika. Možemo imati različite ideje i mišljenja, ali ozračje zajedništva i suradnje različitih jest ono što naše mjesto može voditi prema naprijed...

U općinske planove ucrtana je tako želja za novim dječjim vrtićem kako bi se mladim obiteljima pružio jedan od osnovnih preduvjeta za ostanak, buduća srednja škola usmjerena na zanimanja vezana za turizam, srednja glazbena škola, dogradnja groblja, sportski kompleks s dvoranom... Lajtmotiv

tih smionih planova jest povezivanje tradicije i napretka – da sve ono što čini stoljetni identitet našeg mjesta postane zaglavni kamen nove Marije Bistrice. Sve započinje s idejom i ciljem, a onda na red dolazi onaj prvi korak.

Gdje sve to izgraditi? Prvi korak, prva prepreka: Općina nema potrebnog zemljišta. Odakle krenuti? Na prvi sastanak s temom otkupa zemljišta, u prosincu 2013. godine, krenula je optimizmom nošena radna skupina: načelnik Josip Milički; zamjenica načelnika Dubravka Bartolović, predsjednik Općinskog vijeća Teodor Švaljek i zamjenica predsjednika Sanja Kovačić. Pozvano je četrdesetak vlasnika zemljišta uz bistričku obilaznicu. Vlasnicima je ponuđena cijena od 50 kn za kvadratni metar.

Odaziv nije bio obećavajući. Općinsko je vijeće donijelo odluku o povećanju cijene na 65 kn. Angažirana je i pravnica Irena Tušak Miletić. Nakon brojnih sastanaka i dogovora i nakon godine dana, 32 vlasnika potpisala su ugovore i svima je isplaćena jedinstvena otkupna cijena. Načelnik općine Josip Milički izrazio je veliku zahvalnost svim prodavateljima, a posebno darovateljima. To su naši sumještani Stjepan Brlečić, Juraj Forko, Katarina Brlečić i Franjo Palanović. Zahvala nije usmjerena samo na materijalnu vrijednost. Postupak naših sumještana ispunjava nas optimizmom jer nam svjedoči da (još uvijek) ima ljudi koji su spremni opće dobro staviti ispred osobnih interesa. U tom smislu poticaj su svima nama da doprinosimo boljitku našeg mjesta (barem) u skladu sa svojim mogućnostima.

Epilog: otkupljeno je ukupno 49 602 m² zemljišta uz obilaznicu. To je površina koja odgovara veličini 7 nogometnih igrališta. Općina je za to zemljište izdvojila oko 3 milijuna kuna. 70% iznosa isplaćeno je prodavateljima u roku od 15 dana, a 30% nakon rješavanja imovinsko-pravnih odno-

sa. Ovakvo poslovanje stvorilo je klimu povjerenja prema Općini i dodatno potaknulo većinu stanovnika na suradnju i podršku. Je li bilo i onih koji su pokušali iskoristiti situaciju i postići bolju cijenu za sebe? Recimo samo da ih je bilo tako malo da nisu uspjeli pokvariti dojam.

Dodatnih 2000m² otkupljeno je za proširenje groblja, a 3668m² za buduće parkiralište. Za to je izdvojeno dodatnih 240 000kn.

Kamo dalje? Slijede koraci izmjene prostornog plana kako bi se planirane objekte definiralo u prostoru, izrada idejnih rješenja, pribavljanje građevinskih dozvola, a onda prijava projekata na fondove za ruralni razvoj, koji nude visoku stopu sufinanciranja projekata. U ovoj jednoj rečenici krije se ogroman posao. Što drugo poželjeti našim općinskim čelnicima nego puno energije, razboritosti i strpljenja u koracima koji slijede. Otkup zemljišta velika je dobivena bitka u kojoj je ostvaren cilj, ali vjerujem da srcu svakog Bistričanca postoji kutak gdje su smješteni snovi o budućnosti Marije Bistrice...

V. Tomorad

s. Marija Augusta (Mira) Bubalo, milosrdnica

Sprovod 26. kolovoza 2014. na
Mirogoju u Zagrebu

Preuzvišeni oče biskupe Valentine, mnogopoštovana časna majko, sestra provincijalka, poštovane sestre Družbe milosrdnih sestara sv. Vinka Paulskog, poštovana rodbino i prijatelji obitelji Bubalo, draga braćo svećenici i redovnici, dragi bogoslovi, drage redovničke kandidatkinje i kandidati, braćo i sestre,

“Dodite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni, maleni, jednostavni, ponizni..., i ja ću vas odmoriti.”

Vjerujem da u ovim Spasiteljevim riječima prepoznamo jednostavnost govora, a također duboku povezanost za stvarnošću života koji je obilježen umorom, opterećenošću, patnjom, bolešću, nemogućnošću kretanja i uzimanja hrane... Ta stvarnost, gruba životna stvarnost nema posljednju

riječ, ne vrtimo se u krug i time što radimo često ili svakodnevno jedno te isto ... i tako četrdesetak godina i više, pedeset i tri ili sedamdeset i dvije nisu razlog za bezvoljnost, za posustajanje, za odustajanje, nego nas sve to potiče na “uvijek više i bolje”, a još više i još bolje, još nas jače potiče i privlači Spasiteljevo obećanje “ja ću vas odmoriti.”

U svojoj knjizi “Moj život” papa u miru Benedikt XVI. je zapisao: “Često sam razmišljao o ovoj neobičnoj okolnosti da Crkvu u stoljeću napretka i vjere u znanost najljepše i najsnažnije predstavljaju posve jednostavni ljudi: Bernardica iz Lurda, primjerice i brat Konrad, koje nisu uspjela okrnuti strujanja vremena. Je li to znak da je bistar pogled za ono bitno i danas dān samo malenima, a da je tako često uskraćen ‘mudrima i umnima?’” I nastavlja papa: “Mislim da su upravo ovi ‘mali’ sveci veliki

znak našem vremenu koji me to više dira što više živim u tome vremenu i s tim vremenom.”

Kada bi samo nešto htjeli navesti od onoga što nas prisjeća na pokojnu i vjerujemo nebeskoj Crkvi pridruženoj sestru Mariju Augustu, onda su to možda sljedeće sličice: sestrina radna kolica – obojena bjelo-žuto(!), kratka stanka kod cvijeća i zelenila na hodniku – kao da je svo to cvijeće samo nju poznavalo i pod njezinom brigom i dođirom njezinih prstiju uspijevalo, isto tako kratak uzdah i zaziv imena Isusova, uljudan kršćanski pozdrav “Hvaljen Isus i Marija!”, osmijeh, upućeno pitanje: *jeste li dobro? Tako su vam oči umorne? – odite se odmoriti. je li vam što treba?*; nadalje: u razgovoru rado i često prisjećanje na jednostavne ljude, radnice koje su nekada radile u Bogosloviji; izvrsno praćenje pojedinih događanja važnih za Bogosloviju i aktivno sudjelovanje – znala je svaku plahu, krpnu, čašu, za ono lijepo i cijelo, a isto tako ružno i poderano; poštivanje tradicije; adventski vjenčić za svakoga odgojitelja, spremljen stol za imendan, uvijek spremna na razgovor – primiti ili pak podijeliti s nekim ono proživljeno – “dobro i zlo, radost i žalost”... i tako redom...

Međutim, draga sestro, Vaše počesto znojno čelo ipak je nešto nagovještalo, a Vi ste se trudili to prikriti..., a zašto? Odgovor se sâm po sebi nametao – na prvome mjestu bilo Vam je dobro bližnjega, dobro zajednice, dobro bogoslova – budućih Kristovih svećenika – hvala Vam na tom svjedočanstvu. Teret i jaram ovozemljskoga života je skinut s Vaših ramena i stavljen Vam je “sladak jaram i lako breme” blaženoga gledanja Spasiteljeva lica.

Malena, opterećena, izmorena sestra Marija Augusta, krsnim imenom Mira, rođena je 27. svibnja 1942. u Turčinovićima, župa Široki Brijeg, a krštena sutradan 28. svibnja. Rođena je u obitelji oca Ante

i majke Mare, r. Kovačić koji su na svijet donijeli, hrvatskome narodu i Crkvi darovali devetero djece. Na svoje rodno mjesto Turčinoviće s. Augusta bila je jako ponosna i rada ga spominjala, i to je mjesto dalo Crkvi u hrvatskome narodu pet svećenika redovnika i čak deset sestara u tri redovničke zajednice.

Mira je od malih nogu odgajana u vjerskom duhu, poštenju i marljivosti, a snagu za svakodnevne životne borbe crpila je iz čistih susreta s Kristom u svetoj misi. Prije polaska u osnovnu školu primila je Svetu Pričest što je doživjela kao posebnu milost i dar. Od tada se s još većim pouzdanjem obraćala Isusu za pomoć i blagoslov svoje obitelji i za hrabro podnošenje svih nevolja i križeva kojih nisu bile pošteđene brojne kršćanske obitelji u vrijeme komu-

nizma, pa tako niti Mirina obitelj. Svoju želju da materijalno pomogne obitelji Mira je ostvarila odlaskom u Zagreb radeći u Dječaćkom sjemeništu. Promatrajući požrtvovni rad sestara koje su djelovale u sjemeništu Mira je čula Božji glas da i ona, poput tolikih milosrdnica, posveti svoj život Bogu po redovničkim zavjetima. Tako je u proljeće 1959., dopuštenjem roditelja, stupila u Samostan sestara milosrdnica u Zagrebu. Nakon redovničke formacije s. M. Augusta polaže privremene redovničke zavjete 16. kolovoza 1961. a doživotne 1966. godine. Nakon položenih privremenih zavjeta ostaje godinu dana u Kući matici i djeluje kao sakristanka u samostanskoj crkvi sv. Vinka. Zatim četiri godine djeluje u kuhinji Nadbiskupskog dvora, a nakon toga kratko u Kući matici. Nakon položenih doživotnih redovničkih zavjeta, 1966. godine, nakratko djeluje u Nadbiskupskom bogoslovnom sjemeništu u Zagrebu te šest godina u Župi i Svetištu u Mariji Bistrici. Zbog zdravstvenih poteškoća nekoliko je mjeseci na oporavku u Kući matici, da bi od 24. travnja 1973. pa sve do ove srpnja godine djelovala u Nadbiskupskom bogoslovnom sjemeništu u Zagrebu. U srpnju ove godine, nakon što joj je dijagnosticirana teška zloćudna bolest, s. M. Augusta dolazi u Kuću maticu, gdje se pod skrbnom brigom susestara u Kućnoj bolnici, hrabro podnoseći križ patnje i boli, pripremila za konačni susret s Nebeskim Zaručnikom koji se ostvario 24. kolovoza tek nekoliko dana prije no što bi proslavila svoj imendan, na spomendan Sv. Augustina biskupa i crkvenoga učitelja.

U toj posljednjoj milosnoj etapi svoga uspinjanja na kalvarijsko brdo – sakramentalno pomirena s Bogom i ljudima, nahranjena Kruhom živim, osnažena bolesničkim uljem Božje ljubavi i briga za svoje sluge – svjedočila je posvemašnje pouzdanje u vo-

lju Božju, strpljivost i zahvalnost svima koji su je brigom, pažnjom i molitvom pratili do susreta s Uskrsnim.

Pokojna sestra Marija Augusta bila je osoba puna razumijevanja za bližnje, osoba jednostavna srca i duha, a to znači potpuno otvorena Božjem davanju, a to pak je temeljno obilježje života Blažene Djevice Marije. Nazaretska djevica pred Bogom stoji kao ponizna, neznatna sluškinja koja budno osluškuje i izvršava Gospodarevu volju. Samo takva djetinja jednostavnost i neproračunljivost omogućava Bogu da se 'posluži' čovjekom. To smo prepoznavali, toga smo bili dionici, takav smo život i to smo svjedočanstvo gledali u milosrdnoj sestri Sv. Vinka Paulskoga, s. Mariji Augusti.

Odakle je crpila snagu i volju za takovo služenje? – to je svakako i na prvome mjestu bio susret s Uskrsnim u euharistijskom slavlju, potom u molitvu – zajedničkoj i osobnoj te u vjernost i življenju svetih redovničkih zavjeta.

U ime tolikih generacija bogoslova i svećenika, preko četrdeset generacija, u ime poglavara koji su se u tih 40 godina barem osam puta mijenjali, u ime djelatnika i djelatnica, susestara, potom profesora Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta i drugih svećenika koji su stanovali u Bogosloviji, izričem srdačnu zahvalu Bogu za život, rad i svjedočenje milosrdne Božje ljubavi prema čovjeku te obećavam molitvu bogoslovske zajednice da joj Gospodin bude milostiv i da je primi "u dom nerukotvoren, na nebesima".

Časnoj majci, sestri provincijalki, svim članicama Družbe milosrdnih sestara Sv. Vinka Paulskoga, svim iz obitelji Bubalo i rodbini, svoj braći i sestrama, prijateljima i znancima, izražavam iskrenu kršćansku sućut kojoj je temelj "postojana nada u vječni život".

Andelko Koščak, rektor

“Uvijek me želja vukla Gospodinu”

“Nadam se da će se dobri Gospodin dalje brinuti za mene, jer cijeli naš život na zemlji je kušnja. Uvijek me je želja vukla (u novicijatu) da se svetim zavjetima posvetim Gospodinu i da budem posve Njegova.” (Usp. S. Honorata, Katarina Japec: opis moga života, Zagreb, 6. rujna 1949.)

Ove riječi je s. Honorata napisala u svojem životopisu 6. rujna 1949. godine prije polaganja redovničkih zavjeta. Očitujući svoje pouzdanje u Gospodina i svjesna nestalnosti života koji je pun kušnji, ona mu se željela potpuno posvetiti. Riječi, koje je na početku redovničkoga života napisala mogu nam poslužiti kao ogledalo njezinoga života sada, kada se, vjerujemo, njezina nada ispunila. Briga dobrog Gospodina, koji ju je pozvao u zoru dana njezinoga prelaska s ovoga svijeta, nastavlja se u vječnosti uživajući Njegovu ljubav u potpunosti. Od dana kada ju je poslao na ovaj svijet do dana kada ju je pozvao u vječnost s. Honorata je svjedočila Njegovu ljubav služeći mu radosno kroz svoje dužnosti, napose dužnost sakristanke, koju je vršila gotovo čitav svoj Bogu posvećen život. Ona je svojom ljubavlju posvećivala svoju dužnost, a njezina dužnost je bila sredstvo njezinoga posvećenja. Ljubav prema Bogu i molitvi primila je od svojih roditelja Gabrijela i Marije, rođene Jantolek, koji su svojoj brojnoj obitelji bili prvi odgojitelji i vjeroučitelji. U njima je gledala primjere života i slušala napatke za sretan i blagoslovljen životni put.

Rođena je 14. ožujka 1929. godine u mjestu Sušobreg u župi Marija Bistrica kao peto od osmero djece. Krštena je pod okriljem Majke Božje Bistričke, koju je odmalena naučila štovati. U četrnaestoj godini ostala je bez oca, ali njegove pouke ostale su joj putokaz

za cijeli život. Duboko pobožna, čeznula je za tišinom i Božjom prisutnošću. U takvom ozračju duše čula je Božji poziv te se odlučila za nasljedovanje Krista u Družbi sestara milosrdnica. Na njezinu zamolbu sestre su je primile u kandidaturu unatoč njezinoj maloljetnosti. Redovničko odijelo obukla je dvije godine kasnije, 14. kolovoza 1948., privremene zavjete položila je 12. rujna 1949., a doživotne 15. kolovoza 1953. godine. Svoje redovničko služjenje započela je u sakristiji crkve sv. Vinka u Zagrebu. Pet godina bila je u službi zajednica na Majuru u Zagrebu i u Petrovaradinu. U ožujku 1967. godine premještena je u Daruvar i tu se ponovno vratila službi sakristanke, koju je vršila deset godina, a nakon toga nastavila u Franjevačkom samostanu ovdje u Požegi do 2002. godine. Otada je brinula o starijim sestrama služeći im velikom ljubavlju. Budući da je gotovo čitav njezin redovnički život protekao u sakristiji, valja spomenuti da je tu dužnost iznimno voljela, na srcu joj bila ljepota i urednost sakralnog prostora, možemo reći, sve je držala pod kontrolom. Bila je molitvena duša, velika moliteljica i klanjateljica.

Neka je Nebeska Majka, kojoj je u čast nizala zrnca Krunice, zagovara, a Gospodin kome se svakodnevno klanjala u Presvetom Oltarskom sakramentu, neka joj dadne počinka u svom Presvetom Srcu.

Počivala u miru!

Oproštaj od preč. Vjekoslava Gabuda

Sračinec, (IKA) - Preč. Vjekoslav Gabud, umirovljeni svećenik Varaždinske biskupije i kanonik u miru Zbornog kaptola čazmansko-varaždinskog, koji je preminuo u petak 20. ožujka, pokopan je u ponedjeljak 23. ožujka u Sračincu, župi njegove posljednje dugogodišnje službe gdje je živio i nakon umirovljenja.

Oproštaju u Sračincu nazočili su članovi obitelji, rodbina, prijatelji, znanci i mnogobrojni župljani i vjernici koji su se sabrali u župnoj crkvi sv. Mihaela ark. na zadušnom misnom slavlju koje je predvodio varaždinski biskup Josip Mrzljak u zajedništvu s više od 50 svećenika.

Opraštajući se od preč. Gabuda, koji je preminuo nakon kratke i teške bolesti u bolnici u Klenovniku u 80. godini života i 55. godini svećeništva, biskup Mrzljak kazao je kako je više od polovice svog života proveo sa župnom zajednicom u Sračincu. Kao župnik navješćivao je Božju riječ i marljivo propovijedao o Kristu spasitelju, a velik dio svojih propovijedi objavio je u nekoliko knjiga, rekao je biskup te iznio nekoliko misli iz Gabudovih propovijedi u kojima je tumačeći prisposobu o pšeničnom zrnu koje umirući donosi obilat rod poručio kako svaki ljudski život vrijedi onoliko koliko se daruje drugima i koliko mu je život plodonosan u žrtvovanju za druge. Naglasio je kako je njegov životni put bio proveden u predanju za druge, ponajprije za Onoga kome je vjerovao i čijim je putem išao, a potom i za sve one koje je želio usmjeriti na taj Isusov put. Njegov čitav život bio je jedna velika propovijed, istaknuo je biskup Mrzljak.

Vjekoslav Gabud rođen je 19. studenoga 1935. godine u brojnoj obitelji Silvestra i

Elizabete, r. Matok, s osmero djece u Lazu Bistričkom, nekadašnjoj filijali župe Marija Bistrica. Osnovnu školu pohađao je u Mariji Bistrici, a srednju školu na klasičnoj gimnaziji Dječaćkog sjemeništa u Zagrebu gdje je 1954. maturirao te polazio Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 4. prosinca 1960. godine po rukama pomoćnog biskupa Josipa Lacha, a prvu svetu misu proslavio je u rodnoj župi Mariji Bistrici koja je velik rasadnik duhovnih zvanja. Kao svećenik službovao je do 1963. g. u župi Bednja kao župski vikar, a od 1963. do 1965. g. bio je župnik u Ruševu u Požeškom dekanatu. Zatim je premješten u župu Kamenica pored Lepoglave gdje je službovao do 1971. godine kada je premješten u župu sv. Mihaela ark. u Sračincu. Na toj župi djelovao je više od trideset i pet godina do 2006. kada je zbog bolesti razriješen župničke službe i umirovljen, te je rado pomagao svom nasljedniku, domaćem župniku. Godine 1987. imenovan je kanonikom Zbornog kaptola čazmansko-varaždinskog gdje je obnašao i službu kaptolskog prepozita. U svom svećeničkom životu iznio je i ispisao nekoliko tisuća propovijedi u župama gdje je službovao, te je dio propovijedi i govora objavio u svojim knjigama.

Oproštajne govore nakon mise uputili su mons. Lovro Cindori u ime generacije

svećenika i prijatelja, domaći župnik vlč. Siniša Dudašek, Vlado Herceg u ime župljana i župnih suradnika, te u ime Općine Sračinec načelnik Božidar Novoselec.

Mons. Cindori podsjetio je da je rođen kao četvrto dijete u obitelji koja je imala pet sinova i tri kćeri. Unatoč ratnim ili vremenskim neprilikama nije izostao nijedan dan s nastave u školi u Mariji Bistrici. Tijekom vojnog roka obolio je i bio tri puta operiran te se u Zagreb na bogosloviju vratio kao vojni invalid. U Zagrebu je izučavao i orguljarski zanat te se time amaterski bavio cijeli život. U Ruševu ga je zadesio potres koji je oštetio sve crkvene objekte. U Sračinec je došao s misijom da obnovi dotrajalu zgradu crkve i duhovni život i izgradi župnu kuću u župi kojom su upravljali kapucini koji su mu u prvim godinama pružili stan i hranu. Bio je ukupno sedam puta operiran, a bolovao je od raznih bolesti. Podsjetio je kako je njegova generacija u pastoral upućena po završetku II. vatikanskog sabora.

U život su provodili koncilske odluke što je za sve njih bio novi put jer su uvodili narodni hrvatski jezik u obrede. U tome je bio ustrajan, hrabar i vjeran Crkvi. Zauzeto je slao prve laike na zagrebačke institute za katehizaciju i crkvenu glazbu, napisao je priručnik za župne orguljaše za učenje i sviranje. Od vjernika je tražio vjernost i pobožnost, poštovanje obiteljskog života, a prema sebi bio je također strog i principijelan. Želio je imati župljane vjerne Crkvi, što je nakon više godina pastoralnog djelovanja i postigao. U materijalnu obnovu crkve uvodio je novitete. Mnogo je radio cijelim svojim srcem i svim svojim snagama pouzdajući se u Boga ljubavi i milosrđa, te je sve trpio kao strpljivi Job, istaknuo je mons. Cindori.

Župnik Dudašek napomenuo je kako je preč. Gabud župi Sračinec dao gotovo 45 godina svećeničkog života. Pamtit ćemo ga kao izuzetno mudrog, sposobnog i zauzetog svećenika koji je svojom upornošću,

marljivošću i disciplinom od ove mlade župe stvorio funkcionalnu župu u svakom pogledu.

Obnavljao je i gradio sve što je bilo potrebno. Od vrha tornja do temelja crkve nije bilo dijela na kojem on osobno nije imao svoje ruke. Ova je župa ogledni primjer kako gradi svećenik koji radi s Gospodinom. Posvećivao se duhovnom i materijalnom rastu župe. Imao je brojne talente, bio je graditelj, restaurator, vrstan propovjednik i autor niza knjiga. Njegov život bio je nezamisliv bez glazbe, nota i orgulja, bez zvona, razglasa i alata svih vrsta. Imao je bogat i ispunjen život, uvijek u službi drugih, rekao je vlč. Dudašek te mu zahvalio na otvorenoj suradnji i nesebičnoj pomoći u proteklih devet godina.

U ime župljana i župnih suradnika zahvalio mu je i oprostio se Vlado Herceg, koji je kazao kako je njihov dugogodišnji župnik dobro znao motivirati župljane u duhovnom i materijalnom rastu župe. Osobito je svoj pastoralni rad posvećivao djeci i mladima, te je uvijek imao vremena za svoje župljane i sve skupine župne zajednice. Napose mu je zahvalio na jednostavnim, razumljivim i nadahnutim propovijedima, kojima je cijeli svoj život bio radostan Božji glasnik. U ime Općine Sračinec načelnik Božidar Novoselec zahvalio je dugogodišnjem župniku na suradnji i svemu učinjenom za dobrobit mjesta i zajednice u njemu.

Preminuo vlč. Stjepan Novački

Čazma, (IKA) - Umrovljeni svećenik Bjelovarsko-križevačke biskupije Stjepan Novački umro je u srijedu 6. svibnja u Čazmi, u 68. godini života i 41. godini svećeništva.

Sprovodni obredi započet će misom zadušnicom u crkvi Sv. Marije Magdalene u Čazmi u petak 8. svibnja u 14 sati. Nakon mise slijedi ukop na groblju u Vrbovcu, rodnom mjestu pokojnika.

Vlč. Stjepan Novački rođen je 12. travnja 1948. godine u Vrbovcu od roditelja Ivana i majke Mire rođ. Čupak. Kršten je 25. travnja 1948. u crkvi Sv. Vida u Vrbovcu. U rodnom mjestu polazio je pučku školu, a nakon toga odlazi u Dječjačko sjemenište na Šalatu gdje polazi klasičnu gimnaziju.

Vojni rok u trajanju od 18 mjeseci služio je od 1967. do 1968. godine. Maturirao je 1968. i te godine stupio u Bogoslovno sjemenište u Zagrebu.

Vlč. Stjepan za đakona je zaređen 28. lipnja 1974. a za svećenika 11. listopada iste godine u Zagrebu po rukama zagrebačkog nadbiskupa Franje Kuharića.

Nakon svećeničkog ređenja, 11. studenoga 1974. imenovan je kapelanom u Mariji Bistrici gdje je ostao do 10. kolovoza 1978. kada je imenovan upraviteljem župe sv. Jelene Križarice, Vrtlinska. Devet godina kasnije, 29. srpnja 1987. povjerena mu je župa sv. Marije Magdalene u Čazmi, s tim da i dalje upravlja župom Vrtlinska. Dana 18. studenoga 1992. godine vlč. Stjepan imenovan je dekanom Čazmanskog dekanata.

Službu upravitelja župa u Čazmi i Vrtlinskoj obnašao je do 14. srpnja 1999. Tada je zbog bolesti privremeno umirovljen. Tri godine kasnije vraća se u službu i 5. srpnja 2002. imenovan je župnikom župe Pohoda BGM u Garešnici. Župnikom u Garešnici ostaje godinu dana, do 5. veljače 2003. kada je razriješen župničke službe i radi bolesti trajno je umirovljen.

Održan 16. recital
duhovno-refleksivne
lirike Josip Ozimec

“Dane kao zrnca krunice (ne samo radosne) prebirem u Molitvi, Vjeri, Nadi” (Branka Jagić, Razasuto zrnje krunice)

U subotnje predvečerje 18. listopada, u skladu sa šesnaestogodišnjom tradicijom, održan je još jedan recital duhovne lirike Josip Ozimec. Ove godine na natječaj je stiglo 89 kajkavskih, 33 čakavske i 160 pjesama napisanih na književnom jeziku. Prosudbeno povjerenstvo u sastavu dr. sc. Ivo Kalinski, don Anton Šuljić te profesorice Marija Lamot i Ivančica Tomorad odabralo je najbolje radove te one koji su tiskani u zborniku *Došel bum v Bisticu*.

Najbolji u kajkavskoj konkurenciji bio je autor iz Petrovskoga Vladimir Podgajski

i njegova pjesma *Mreža*, drugu nagradu u istoj konkurenciji dobio je Vladimir Miholek iz Đurđevca za pjesmu *Na potu k Marije*, a trećenagrađeni bio je mladi, ali već afirmirani autor iz Zagreba Goran Gatalica. Naslov je njegove pjesme *Ruomarska slava našem Jezusu*.

U čakavskoj konkurenciji poredak novno bez iznenađenja: Nevenka Erman iz Žminja došla je po prvu nagradu za pjesmu *Pošipak*, drugu je nagradu za pjesmu *Boča sunčeva* dobila Marija Kovač iz Pule, a Franko Stipković treću nagradu za *Put za čimatorie*.

Najbolja književnim jezikom napisana duhovna pjesma bila je *Rasuto zrnje krunice* Branke Jagić, drugonagrađena je pjesma Slavice Sarkotić *Tuga zidova*, a trećenagrađena je autorica Mirjana Mikulec iz Oroslavja za pjesmu *Pustinje*.

Publiku u kapelici svetoga Petra osvojila je Evica Lazar iz Cestice, debitantica na bistričkom recitalu, sa svojom pjesmom *Zahvala Majki Buažji Bistrički*.

Interpretatori pjesama odabranih za čitanje bili su Jelena Januš Grbić i Josip Klapač, a duhovnom glazbom priredbu su oplemenili Dragutin Hrastović i Kristina Smetko. Prvonagrađeni su sa sobom ponijeli skulpturu *Sjećanje*, odljev prema originalu bistričkoga kipara Pavla Hudeka, a svi ostali zbornik *Došiel bum v Bistricu* koji svjedoči o kontinuitetu ove manifestacije (već šesnaestu godinu u neprekinutom nizu) pa na tome moramo čestitati i organizatoru Radi-

ju Marija Bistrica i suorganizatoru bistričkoj Općinskoj knjižnici i čitaonici. Zahvalnost ova manifestacija duuguje i Svetištu koje kao prirodni ambijent ovoga kulturnoga događaja u kapelici svetoga Petra ugošćuje pjesnike od prvoga recitala i pruža organizatoru i materijalnu i duhovnu podršku.

Dok prebiremo naše zemaljske dane kao zrnca krunice, u vjeri, ufanju i ljubavi možda ponekad zaboravimo koja je i od njih najveća. Recital duhovne lirike kao da ujedinjuje u sebi Pavlove dvije zapovijedi ljubavi (prema Bogu i bližnjemu) koje čitamo u poenti pobjedničke kajkavske pjesme: *Tere su vrednote od življenja vekše?/.../Same se ja zmislím babičine mreže/spletene od droptin, kaj se ljubaf zove*. I te se droptine skupljaju u krunicu koju i dalje molimo za sve nas u svim našim nevoljama pred ovim oltarom već stoljećima.

I.T.

Prvonagrađene pjesme s 16. recitala Josip Ozimec

1. nagrada – štokavski

Branka Jagić, Velika Gorica

Rzasuto zrnje krunice

pogledima bljescima svojim
sunce razdanjuje moje dane
raščešljani u pramenje minuta sekundi
razmrvljeni u trenucima
 kao u mrvicama kruha za ptice
trenuci / mrvice života življenja
razbjezanost u sjeni čeka
odmaklo sunce na plandovanju
a križ rađa se (po)stoji bdije
 množi se u križeve u ogrlice križića
kao od onog početnog rođenjem
 obiteljskom *radosnom krunicom*

dane kao zrnca krunice ne samo *radosne*
prebirem u *Molitvi Vjeri Nadi*
skupljam ih prosute kao na dohvat u sa stola
ipak kao na -nedohvatu- mi
razbacanost rzasutost / naprežem se
kako do milosti Božje ljubavi
 ili znam / biti u molitvi

Bože milostivi
skrušenom molitvom molim Te
natruni svaki moj dan
koliko marno i s ljubavlju
iako prsti mi okoštali
 kruti već i nemoćni
u grču htijenja samo molitvama žude
molim Te Bože samo nek ne budem slabija
ne manja ne tanja
ne kao sjena naziruća
u primisli sjećanje
osjet daha usplahiri trenutak
nek Nada me hrani
nek kao *svoju* pokupi me Milost Tvoja
kao zemlje rzasuto zrnje krunice

ali ja / iskradam li se oku svevidećem
i kroz tamu noći bježim put mi
 u pukotinu svjetleće misli

1. nagrada – kajkavski

Vladimir Podgajski, Petrovsko

Mreža

Kam su prešle moje svetiečne senje,
babičina mreža spletena od drete?
Kam je hvušlo rembrandtovsko sveklo,
zlate aureole ober glavi nadete?

Moja mreža je v hmorjeni duši,
a duga i žmefka dvajst četiri vure.
Drži me na špagi kak tolvaja cajt,
a da vun pobegnem, ne najdem kosture.

Moja mreža i v jutro i v polnoč
kak prazna jeka mi pošilja zvon;
poslušen i pokoren bdiejem i barajt sem
polek te škatule kaj je - spametni telefon.

Gde su međaši za tobožne demokrate
kaj hamiju mene brez vidne soldačije?
Nišče se ne seli z bogactva vu bedu,
nek se polek fraze *modus vivendi* skrije.

Kak je mreža rasciepala našu družinu,
druobnu diecu takaj v jaslice vpregla,
školarce zvezala za celodnevne navuke,
a babice i dedeke vu ubožnice polegla.

Tere su vrednote od življenja vekše?
Prustovske potrage za zgublene krove?
Same ja se zmislim babičine mreže
spletene od droptin, kaj se ljubaf zove.

1. nagrada – čakavski

Nevenka Erman, Žminj

Pošipak

Jieli bilo zaspravlje
ali san va sne čula
granje mu šumet
po imene me je
va suoj dimbok hlat zva

Već odzdamni san tela
vrnut se h njemu
vrata od lišća otpirat
tapkat na lahko
da ne zbudin mir

Tamo
pod blavon maglon
zgor umidneh vlati
samo je zusta
njiguof bršljif štrcalj

Brojin mu godi
nemočna vrieme tornat
uon je zame umie nuof puot uživet
z dna korena upriet muoč
nanovo zras kako Jesejev pošipak

pošipak - mladica, podanak; jieli - da li; zaspravlje - zaista; dimbok hlat - duboka hladovina; ozdamni - odavno; san tela puoč - htjela sam ići; zbudin - probudim; zusta - ostao je; bršljif štrcalj - truli panj; tornat - vratiti; uon je zame umie nuof puot uživet - on je za mene oživio novi put; upriet muoč - uprijeti snagu; nanovo zras - ponovo izrasti, niknuti

Zahvala Majki Buažji Bistrički

Kupčatu se oblaki
Dalič znad babjug kuata.
Vuni niemir.
Ud dalič, a blizu rivle se tmičnust.
Pred sobum tupleači,
suhi veter tira.
Za premišlavaje niaga časa veač.
Dičinskih, buasih nuagic f kuatu hiže
puna je krušna peaç.
Brige i strahi
zbiradu se f hiži, kre stola
de raspealo visi.
V mislima oči gledidu:
kuruzicu, pšeničku, guričku,
cvituači grah na grahuriji,
krampiarove jivice,
zaveazane druabne tikvice...
Zmuačena, spuklana babica
za stolum sidi – žmiri.
Trpeaçedu ji roke, krunicu vrti.

Buak naš dragi!
Prosim te, uttiraj oblake tuačjake,
dalič, dalič,
tam de priskrbe niaga.
Bogic naš mili lubliani,
usliši mulitvu našu.
Oče naš ... budi volja tvoja ... kruh naš ...
Majka Buažja Bistrička,
usvrni na nas oči svoje!
Mi biadniki prosimu zaguvur Tvuaj.

Pumori nam.
Ti najbolje znaš kaj i kak.
Punu lačnih zuabi
v naši je hiži.
Dupusti da mulitva naša
du Teabe duajde.
Smiluj nam se, Majčica draga,
pošli milust priak našuga praga.
Za zahvalu, na Bistricu peamu.
Na klečeački se klanjali Teabi,
i Sinu tveamu!

Mama, babica,
tak nas je strah.
Niti zločesti niabumu veač.
Želiejemu si toplu, pu kruhu peaçenumu
našu krušnu peaç.
Grmlavina s tuačjaki
ud nas je udišla,
tam dalič negdi z vetrum se razišla.

Deca dragi, hote s peaçi doj!
Zutra toga niabu veač
i topla bu ud kruha
naša krušna peaç.

Iz godine u godinu sve smo bolji...

Ove godine Glazbena škola pri Osnovnoj školi Marija Bistrica završava prvi ciklus svog postojanja (6 godina - koliko traje osnovna glazbena škola), pa je to zgodna prigoda da se nešto kaže o samoj Školi, ali i o glazbenom obrazovnom sustavu, kojega je naša škola dragocjen dio.

Prije 6 godina, kad smo upisali prve učenike u Glazbenu školu, bilo je teško znati u što se točno upuštamo, kako će sve funkcionirati, tj., na kakve ćemo sve poteškoće nailaziti, ali i koliko će nam zadovoljstva i veselja donijeti prvi i kasniji rezultati u radu s učenicima. Osim formalno-pravnih zadataka koje je trebalo ispravno postaviti i rješavati, u prvoj fazi rada Škole najveći problem bilo je kontinuirano zapošljavanje učitelja s odgovarajućom stručnom spremom. Naime, s takvim problemom suočavaju se sve "mlade" glazbene škole u manjim sredinama, u kojima se u početku zapošljavaju mladi učitelji – putnici iz većih sredina (npr., iz Zagreba), koji u tim školama ostaju privremeno, tj., dok ne dobiju posao bliže svom domu. Stoga je, u toj ranijoj fazi postojanja, škola prisiljena češće raspisivati natječaje i zapošljavati nove učitelje. To se,

naravno, s vremenom mijenja, ali treba puno vremena da bi se stvorila kvalitetna, kritična masa učenika koji bi nastavljali školovanje u srednjim glazbenim školama, a potom i na Muzičkim akademijama, nakon čega bi se vraćali u svoju matičnu sredinu i zaposlili u Glazbenoj školi u Mariji Bistrici. Da bi se za to stvorili preduvjeti treba prvenstveno podizati razinu kvalitete nastave u školi. To je spor i dugotrajan proces, ali jedini koji može dati kvalitetne rezultate. Naime, srednju glazbenu školu mogu upisati samo učenici koji su položili prijemni ispit iz instrumenta i *solfeggia* i imaju zadovoljavajući broj bodova temeljen na ocjenama iz osnovne glazbene škole.

Dakle, imajući u vidu navedene ciljeve a itekako svjesni poteškoća, ponosni smo na činjenicu da već duže vrijeme (oko 2-3 godine, što je u našim okolnostima puno!)

imamo istu kadrovsku postavu u Školi. U zadnjih godinu dana zaposlili smo, doduše, i nove učitelje, ali ne zbog odljeva učitelja u druge sredine, nego zbog povećanja broja učenika i proširenja radnih mjesta.

Glazbeno obrazovanje odvija se paralelno s obveznim osnovnoškolskim i srednjoškolskim obrazovanjem. Ono nije obvezno, ali je dio obrazovnog sustava RH. To znači da su za funkcioniranje Glazbenog obrazovnog sustava nadležne iste institucije kao i za osnovne i srednje škole u RH te isti propisi, zakoni i podzakonski akti. Drugim riječima, kao što je rečeno – obrazovanje nije obvezno, ali za zaposlene u glazbenim školama te za upisane učenike vrijede potpuno ista pravila kao i u obveznim osnovnim i srednjim školama.

Za zaposlene u glazbenim školama to znači:

- zapošljavanje prema natječaju (sukladno Zakonu o radu, Pravilniku o stručnoj spremi i ostalim propisima)

- izvršavanje tjednih zaduženja (sukladno Pravilniku o tjednim obvezama odgojno-obrazovnog rada u umjetničkoj školi)

- održavanje nastave sukladno Nastavnim planovima i programima, odobrenima od MZOS-a

- praćenje Nastavnih planova i programa je obvezujuće

- ocjenjivanje – prema zajedničkim propisima za osnovne i srednje škole

Za učenike upisane u glazbenu školu to znači:

- obvezno redovito pohađanje nastave, opravdavanje izostanaka i sl.

- redovito vježbanje (kao i pisanje zadaća i učenje za predmete u obveznoj školi)

- djelatnost glazbenih škola je javna, pa su učenici obvezni nastupati sukladno procjeni učitelja, tj., povjerenstava Škole na audicijama

- učenici podliježu ocjenjivanju – povremenom, redovitom, individualnom i pred povjerenstvom na kraju nastavne godine, sukladno Nastavnim programima i Pravilniku o praćenju i vrednovanju rada učenika u osnovnoj i srednjoj školi

Kalendar školske godine isti je kao i za obvezne osnovne i srednje škole (propisuje Ministar).

Potrebno je reći i da je sustav praćenja i kontrole rada glazbenih škola na državnoj razini izjednačen sa sustavom praćenja i kontrole rada obveznih osnovnih i srednjih škola (nadzori Prosvjetne inspekcije,

savjetnika Agencije za odgoj i obrazovanje, kontrola financija itd.).

Nakon gotovo 200 godina postojanja sustavnog glazbenog obrazovanja u RH, krajem 2011. godine stupio je na snagu prvi zakonski akt koji se odnosi isključivo na umjetničke - glazbene, plesne i likovne škole (*lex specialis*) - *Zakon o umjetničkom obrazovanju*. On se temelji na *Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi*, ali regulira posebnosti umjetničkog (za nas - glazbenog) obrazovanja.

Ovo su samo neki pokazatelji koji govore u prilog tome da je izjednačena važnost glazbenog obrazovanja sa sustavom obveznog obrazovanja.

Primarna zadaća glazbenog obrazovanja je naučiti djecu kvalitetno svirati instrument te ga podučiti osnovama glazbene teorije (solfeggio). Također, glazbenim obrazovanjem, osim stvaranja potrebnog kadra za rad u glazbenim školama, stvaramo koncertnu publiku profiliranog ukusa, utječemo na kvalitetu slobodnog vremena (umjesto da sjede pred računalima ili sl., djeca vježbaju instrument, slušaju glazbu...). U širem smislu to itekako može utjecati na život te djece te uže i šire obitelji, a time i društvenog okruženja. Istraživanja pokazuju da su djeca koja se duže vrijeme bave glazbom emocionalno i psihički stabilnija, samopouzdanija, sposobnija za *multitasking* (istovremeno bavljenje s više aktivnosti), imaju razvijenu koncentraciju, matematičku logiku, bolju kontrolu treme i stresa u raznim situacijama što im, sve zajedno, pomaže u savladavanju školskog gradiva. Međutim, sve to su i vještine koje su nam potrebne za život, bez obzira o kojoj struci, profilu ili životnoj dobi se radi. Upravo o tome govori i međunarodni dokument Organizacije Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu - *Smjernice za umjetnički odgoj*, koji je donesen na Svjetskoj konferenciji o umjetničkom odgoju *Oblikovanje stvaralačkih mogućnosti za 21. stoljeće* (Lisabon, 6.-9. ožujka 2006.).

Naravno, pod bavljenjem glazbom podrazumijeva se i sviranje ili pjevanje učenika u raznim glazbenim društvima, orkestrima, zborovima. Međutim, treba znati da se nastavu orkestra, zbora ili komorne glazbe u glazbenoj školi ne može zamijeniti tim izvanškolskim aktivnostima. Naime, u glazbenoj školi to su obvezni predmeti koji se moraju i odvijati u glazbenoj školi, prema sadržajima iz *Nastavnih programa*. Npr., nitko ne može zanijekati potrebu njegovanja pisane riječi, pa su tako mnoga djeca i odrasli članovi raznih književnih društava u kojima su vrlo aktivni i ostvaruju izvrsne rezultate. Ali, nijedan učenik neće izostajati s nastave hrvatskoga jezika ako je, npr., aktivan u književnom društvu. Tako i učenici glazbenih škola mogu biti aktivni u raznim društvima i tamo koristiti znanja koji su dobili glazbenim obrazovanjem, ali je nastava svih predmeta u glazbenoj školi obvezna.

I, da se vratimo na naše učenike...

Oni koji redovito prate rad naše Škole mogu vidjeti da smo iz godine u godinu aktivniji, da su nam koncerti sve kvalitetniji, zanimljiviji, da smo sve bolji na domaćim i međunarodnim natjecanjima. Ove školske godine smo dočekali i prve - prve međunarodne nagrade te prolaz na državno natjecanje (tamburaši), što je vrlo teško postići. Znamo da za sve što je kvalitetno treba vremena, ali imamo svoje ciljeve i znamo kako ih postići. Već je puno toga napravljeno, ali je i puno toga još pred nama i tomu se jako veselimo!

Također se zahvaljujemo svima koji su svih ovih godina pratili rad naše Glazbene škole i pomagali nam u našim raznim aktivnostima! Zahvaljujemo i roditeljima naših učenika kojima, to itekako dobro znamo, nije lako nakon posla sjediti u automobil i voziti svoju djecu na nastavu u Glazbenu školu! I mi učitelji svi putujemo i dolazimo u Mariju Bistricu s raznih strana kao i mnogi učenici, po snijegu, ledu, kiši, vrućinama itd. Sve to ne pada nam teško jer imamo plemeniti cilj!

J. Milković

Kinč osebujni

102

Kazališna predstava *Kinč osebujni* – priča o čudotvornim uslišanjima
Majke Božje Bistričke na prvom Festivalu kršćanskoga kazališta

Bistrički kapelan Petar Berke (“Berke, Petar, hrvatski pisac (Globoko kraj Štrigove, prije 11. V. 1733 – Legrad, 23. VII. 1798). Filozofiju i teologiju završio u Beču. Zaređen 1758., kapelan u Mariji Bistrici, župnik u Svetom Martinu na Muri te od 1769. do smrti u Legradu.” *Hrvatska enciklopedija*.) na staroj kajkavštini 18. stoljeća, mješavini materinskoga međimurskoga i bistričkoga kajkavskoga govora, piše knjižicu čudesnoga naslova *Kinč osebujni slavnoga orsaga Horvatckoga*. Ona je vodič za hodočasnike, u njoj su zabilježena milosna uslišanja, molitve i marijanski napjevi njegova vremena. Knjižica je tiskana u Zagrebu 1765. godine. U lipnju 1995. godine Alojz Jembrih za tiskak je priredio *Kinč osebujni* (2. izdanje, tiskano u Grazu 1775.). Taj je pretisak objavljen zaslugom Lovre Cindorija, tadašnjega župnika i čuvara svetišta.

Kinč osebujni, tu osebujnu knjižicu do koje se danas već teško dolazi jer je pretisak rasprodan, ponovno je pronašao umirovljeni kazališni i televizijski redatelj Jovica Šego i

odlučio tekstu koji ga je oduševio udahnuti novi život. Kao član ogranka Matice hrvatske u Mariji Bistrici pri samom njegovu osnivanju predložio je projekt kazališne predstave *Kinč osebujni* u tehnici kazališta sjena. S velikom predanošću, entuzijazmom i ljubavlju prema svome poslu i starom kajkavskom jeziku Jovica Šego okupio je, uz pomoć suradnika iz OMH-a, ansambl za predstavu koja je svoju pretpremijeru doživjela šestog, a premijeru 13. prosinca 2014. Od njegova početka projekt su podržali i Krapinsko-zagorska županija, Općina Marija Bistrica i Svetište Majke Božje Bistričke.

Glavni su suradnici autoru Šegi (redatelju i dramaturgu predstave) bili: Mario Galoić (glazbeni dio), Jelena Januš Grbić (u dramskom dijelu), u likovnom dijelu Ana Kaić i Petra Ptiček, kao jezični savjetnik Ivančica Tomorad, a kao koordinator organizacije čitavoga projekta Snježana Husinec, predsjednica OMH-a u Mariji Bistrici. Na osmišljavanju dizajna scenografije i kostimografije sudjelovali su učenici Osnovne škole Marija

Bistrica pod vodstvom Ane Kaić. Kostimografijom i scenografijom bavile su se i Ana Šego i Petra Ptiček. Zahvaljujući Mariju Galoiću i njegovu muzikološkom istraživanju, crkveni Zbor mladih Župe Uznesenja Blažene Djevice Marije iz Marije Bistrice i gošća Marija Husar u predstavi su oživjeli stare napjeve koji se spominju u Berkeovoj knjizi (*Rumena prelepa zorja; Zdrava devica, Zdrava zvezda morska*). Na premijernoj su ih izvedbi pratili glazbenici Ivana Milički, Tomislav Žirovec i autor glazbe Mario Galoić. U prilično nepoznatoj, ali sadržaju primjerenoj tehnici kazališta sjena, animacijom, pokretom i zvukovima, igrom svjetla i sjena, prizore iz davnih stoljeća oživljavaju naše župljanke, mlade glumice (osnovnoškolke i srednoškolke) Tamara Jakopović, Donatela Gučin-Županić, Klara Kurešić, Dora Milički, Petra Vuraić, Lucija Čale, Ema i Marija Tomorad, Amalija i Veronika Petric.

Pretpremijera predstave izvedena je pred učenicima Osnovne škole Marija Bistrica. Ta je mlada publika, koja raste na vizualnim medijima, oduševljeno gledala predstavu. Po svemu sudeći, redatelj Šego pronašao je način kako premostiti stoljeća i ispričati priču o našoj baštini na način koji današnji mladi razumiju; njihovim vizualnim jezikom. Možda je to jedna od najvećih vrijednosti ove predstave. O premijeri se pohvalno izražava Šimun Lukač u 544. broju Matičina glasila Vijenca (8. siječnja 2014.). Nakon premijere predstava počinje svoj život i izvan našega mjesta jer su uslijedili pozivi za gostovanja.

Kazališna predstava *Kinča osebnjuni – priča o čudotvornim uslišanjima Majke Božje Bistričke*, na poziv monsinjora Nedjeljka Pintarića, doživjela je svoju treću izvedbu 30. svibnja 2015. i to pred zagrebačkom publikom. Bila je to prva izvedba *Kinča osebnjnoga* izvan Marije Bistrice uoči blagdana Majke Božje od Kamenitih vrata, zaštitnice hrvatskoga

glavnoga grada. Ansambl *Kinča osebnjnoga* ugostio je Nadbiskupski pastoralni institut Zagrebačke nadbiskupije u punoj dvorani Vijenac na Kaptolu.

U sklopu Antunovih dana održan je u dvorani sv Franje u Zagrebu na Svetom Duhu od 30. svibnja do 5. lipnja prvi Festival kršćanskoga kazališta u organizaciji Hrvatske provincije svetog Jeronima franjevac konventualaca, Veritasa – glasnika i Župe svetog Antuna Padovanskog. Povjerenstvo u sastavu prof. dr. sc. Sanja Nikčević, mr. sc. Tanja Popec i dr. sc. fra. Josip Barbarić u festivalski je program za izvođenje odabralo sedam predstava među kojima i *Kinča osebnjuni* i u svojoj se prosudbi nije prevarilo. Bila je to četvrta izvedba *Kinča osebnjnoga* i to, možda najuspjelija dosad. Izvedena u prostoru koji je udovoljavao po svim kriterijima zahtjevima tehnike kazališta sjena, tehnički besprijekorna, uigrana, obogaćena novim zvučnim efektima, predstava je prštala životom, razigranošću, velikom pozitivnom energijom mladosti. Članovima ansambla: redatelju Jovici Šegi, Mariju Galoiću, koordinatorici cijeloga projekta, predsjednici OMH Snježani Husinec, gošći Mariji Husar, a pogotovo mladim glumicama iskrene čestitke i želimo im još puno uspješnih izvedbi *Kinča osebnjnoga* i u Mariji Bistrici i izvan nje.

Vama, dragi čitatelji, od srca preporuka da pogledate predstavu koja govori o našoj povijesti i našoj Majci Božjoj Bistričkoj, o našoj kajkavskoj baštini, pobožnosti, identitetu i iskrenoj vjeri i to već njezinu sljedeću izvedbu tijekom ovoga ljeta u Mariji Bistrici.

I.T.

»Budi promjena kakvu želiš vidjeti u svijetu« (Ghandi)

Od kada je svijeta i vijeka ljudi su si međusobno pomagali na raznim poljima i u raznim oblicima. Oni koji su bili u mogućnosti pomagali bi potrebitima, a naročito je to dolazilo do izražaja u nekim pogibeljnim situacijama kao što su ratovi ili kakve prirodne nepogode. Tako pomažući nisu ni znali da u stvari volontiraju.

Od kada je svijeta i vijeka ljudi su si međusobno pomagali na raznim poljima i u raznim oblicima. Oni koji su bili u mogućnosti pomagali bi potrebitima, a naročito je to dolazilo do izražaja u nekim pogibeljnim situacijama kao što su ratovi ili kakve prirodne nepogode. Tako pomažući nisu ni znali da u stvari volontiraju.

Volontiranje je u posljednje vrijeme kod nas jako popularna tema. Tako je i Sabor Republike Hrvatske u svibnju 2007. usvojio Zakon o volontiranju u kojem se, između ostalog, ističe: "Volontiranjem se, u smislu ovoga Zakona, smatra dobrovoljno ulaganje osobnog vremena, truda, znanja i vještina kojima se obavljaju usluge ili aktivnosti za dobrobit druge osobe ili za opću dobrobit, a obavljaju ih osobe na način predviđen ovim Zakonom, bez postojanja uvjeta isplate

novčane nagrade ili potraživanja druge imovinske koristi za obavljeno volontiranje, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno”.

U zemljama razvijenih demokracija volonterski angažman važan je čimbenik na gotovo svim razinama življenja, od svakodnevice do promoviranja društveno važnih pozitivnih promjena. Također, rad volontera je izuzetno priznat, vrednovan i tražen te je vrlo značajna i gotovo obvezna preporuka za svako daljnje zapošljavanje.

I u našoj domovini volonterstvo ima dugu tradiciju, iako se, kako sam već napomenula nije oduvijek govorilo o volontiranju kako se ono danas poima. No u posljednjih se nekoliko godina volontiranju pridaje sve veća pažnja te se osnivaju volonterski centri i sve se više radi na organizaciji i samoj provedbi volonterskih aktivnosti. Prepoznata je uloga i važnost volonterskog rada te se svake godine na nivou države dodjeljuje nagrada za volontiranje.

Državna nagrada za volontiranje (najviše priznanje na području volonterstva u RH) u 2014. godini dodijeljena je našoj dragoj dr.sc. Sanji Kovačić, liječnici na Odjelu neurologije u Općoj bolnici Zabok, našoj Bištričanki, koja se već 25 godina bavi volonterskim radom (organizacija koncerata, organizacija raznih medicinskih događanja, aktivizam

u Crvenom križu, pomaganje u radu sportskih klubova i KUD-a Lovro Ježek, suradnja s Udrugom mladih,...). Njezina je ideja i projekt Međunarodnog volonterskog centra

u Mariji Bistrici kako bi se privuklo što više mladih iz cijelog svijeta u naše krajeve, ali i naše mlade potaklo na uključivanje u volontiranje na raznim područjima ljudske djelatnosti. Prema podacima dosadašnjih istraživanja volontiranjem se uglavnom bave ljudi između 30 i 60 godina. Zbog toga je vrlo važno i potrebno već djecu u vrtiću i osnovnoj školi upoznavati s volonterskim radom te ih uključivati u volonterske akcije. Naša se bištrička škola može pohvaliti nizom volonterskih akcija koje su organizirali i odradili učenici sa svojim učiteljima.

Naša je župa ujedno i Svetište kroz koje svake godine prođu tisuće hodočasnika. U takvoj je župi neprocjenjiv doprinos mnoštva volontera koji na razne načine pridonose što boljem i skladnijem funkcioniranju Svetišta. Svaki od njih ulaže po svojoj slobodnoj volji svoje vrijeme i svoje sposobnosti (pjevanje, sadnja cvijeća, uređivanje raspela i kapelica, briga o okolišu, briga o bolesnima i siromašnima,...) da bi se i hodočasnici i brojni namjernici osjećali dobrodošlo i ugodno u našem mjestu.

A.G.

Prosila sim ju da me i delj prati i čuvle

Natječaj za literarne radove učenika osnovnih škola Krapinsko-zagorske županije s temom "330 godina s Majkom Božjom Bistričkom"

106

Ogranak MH u Mariji Bistrici početkom Marijina mjeseca listopada raspisao je natječaj za literarne radove učenika osnovnih škola Krapinsko-zagorske županije s temom «330 godina s Majkom Božjom Bistričkom» želeći i tako obilježiti obljetnicu našašća kipa naše bistričke Majke Božje.

Učenici su se mogli natjecati u četiri kategorije: poezija i proza učenika od 1. do 4. razreda i poezija i proza učenika od 5. do 8. razreda. Na natječaj je pristiglo 68 radova iz jedanaest zagorskih osnovnih škola. Stručni sud u sastavu: književnik Dubravko Jelačić Bužimski, časna sestra karmelićanka Marija Petra i Ivančica Tomorad odabrao je po jednog nagrađenog u svakoj od kategorija.

Svečano proglašenje pobjednika održano je 6. prosinca u Domu kulture u Mariji Bistrici uz pretpremijeru predstave *Kinč osebujni*. Nagrađeni su učenici pročitali svoje radove, oduševili publiku u prepunom Domu kulture potvrdivši da, bez obzira na mali broj svojih godina, imaju bogat duhov-

ni život, različita i ne tako laka životna iskustva i zajednički doživljaj Marije kao ona koja donosi nadu u njihove i naše živote.

Nagradu za pjesmu *Majko Božja Bistrička* dobila je Lucija Šmit (3. razred), a za prozu *Grejmo na Mariju Bistricu* Katarina Gluhak (4. razred). Obje su djevojčice iz Huma na Sutli i imaju istu mentoricu, vjeroučiteljicu Grozdanu Drašković. Katarina Lojen, učenica petoga razreda OŠ Josipa Broza iz Kumrovca, (njezin je mentor vjeroučitelj Tomislav Krušlin) dirnula je sve svojom molitvom naslovljenom *Majko naša*. Četvrti nagrađeni rad napisao je dječak Tomislav Kuljak iz Marije Bistrice, a to je pjesma *Kod Marije* (mentorica Melita Petriš Banovec, prof. hrvatskoga jezika). Upamtite ova imena; možda ih za koju godinu prepoznate kao pjesnike našega recitala duhovne lirike *Josip Ozimec*.

Svim nagrađenim učenicima i mentorima Svetište Majke Božje Bistričke darovalo je adventsko hodočašće u Zagreb.

I. T.

Majko naša

Majko Božja Bištrička,
molim Te za dobrobit moje domovine Hrvatske. Ona iznova krvari u mnogim nerazumijevanjima.

Molim Te s velikim povjerenjem kao što Ti se vjerni hrvatski puk obraća već 330 ljeta, smiluj mu se i sada! Uz to ne zaboravi na bracu i mene da nas majka odgoji u dobre i hrabre ljude. Znam da joj je teško i da je sama, uz to nema ni posla, pa te molim, daj joj snagu. Tvoj Sin pozvao nam je tatu u vječnost. Ne ljutim se na njega, ali ga molim neka tata ima vječni mir. Iako Ti je crni lik, znam da u vječnosti sjajiš najljepšim bojama, stoga Te molim, plaštem svoje ljepote obasaj dušu moga tate da ima vječni spokoj.

Voli Te čitavim svojim bićem,

zahvalna Tvoja Katarina

Katarina Lojen, 5. razred
OŠ Josipa Broza, Kumrovec

Grejmo na Bistricu

Zgouda vjutra zbudila me je mama. Hiža je dišala po pouhanem pišeki. Baka je spakirala pounu kušaru.

“Kam grejmo?” podrejmano sim pitala mamu. “Grejmo na Bistricu”, utgovorila je mama. Srce mi je zaigralo od sreće. Hitro sim se oblejkla i lejno zrihtala. Tata je nahrano pajceke, a mama je pudojila kravo. Fse smo zaklenili i za jeno vuru smo se našli ravno pred kalvarijuj.

Najprejt smo pozdravili Marijiku i zmolili se. Tede smo počasi išli na kalvariju, molili se i mislili o Isusi ki so ga tak grdo moučili. Na zagji postaji podragala sim Isusovu rouku. Gda smo prišli z kalvarije, pučela je mejša. Fsej smo pupejvali i molili se. Molila sim Majku Boužju Bištričku za zdravje moje familije. Vidala sim veliko bulejnih ljudi ki so prišli k Mariji molit za zdravje.

V cirkvi smo šli oko oltara i tede sim se zafalila Marijiki ka sim zdrava. Prosila sim ju da me i delj prati i čuvle. Obečala sim ji da boum prišla i drugo lejto. Na štanti mi je deda kupiu sliko z anđelekami. Tota slika mi zdej visi ober špampeta i zarajtvule me na Bistricu.

Majko Božja Bistrička

Majko Božja Bistrička,
budi naša Mati,
volimo Te mi Zagorci
i svi Hrvati.

Usliši molbe svima
koji Te prose,
moleći dolaze k Tebi
i ranjena srca nose.

Lucija Šmit, 3. razred
OŠ Viktora Kovačića,
Hum na Sutli

Kod Marije

Tiho
Svečano
Jeka koraka
Drvene klupe mirišu

Oltar
Cvijeće i svijeće
Crna Marija
Zlatna kruna

Prekrižim se,
Izmolim molitvu.
Hvala za vjeru,
za anđela koji me čuva.

Amen

Tomislav Kuljak, 5. razred
OŠ Marija Bistrica

Pastoralni plan i program

HRVATSKO NACIONALNO SVETIŠTE MAJKE BOŽJE BISTRICKE

SVETE MISE

ponedjeljak – subota

10.30 i 18 sati

svetkovinom i nedjeljom

7.30, 9, 11 i 18 sati ili u 16 sati
od 25. 10. 2015. do 20. 3. 2016.

SAKRAMENT ISPOVIJEDI

– POMIRENJA – POKORE

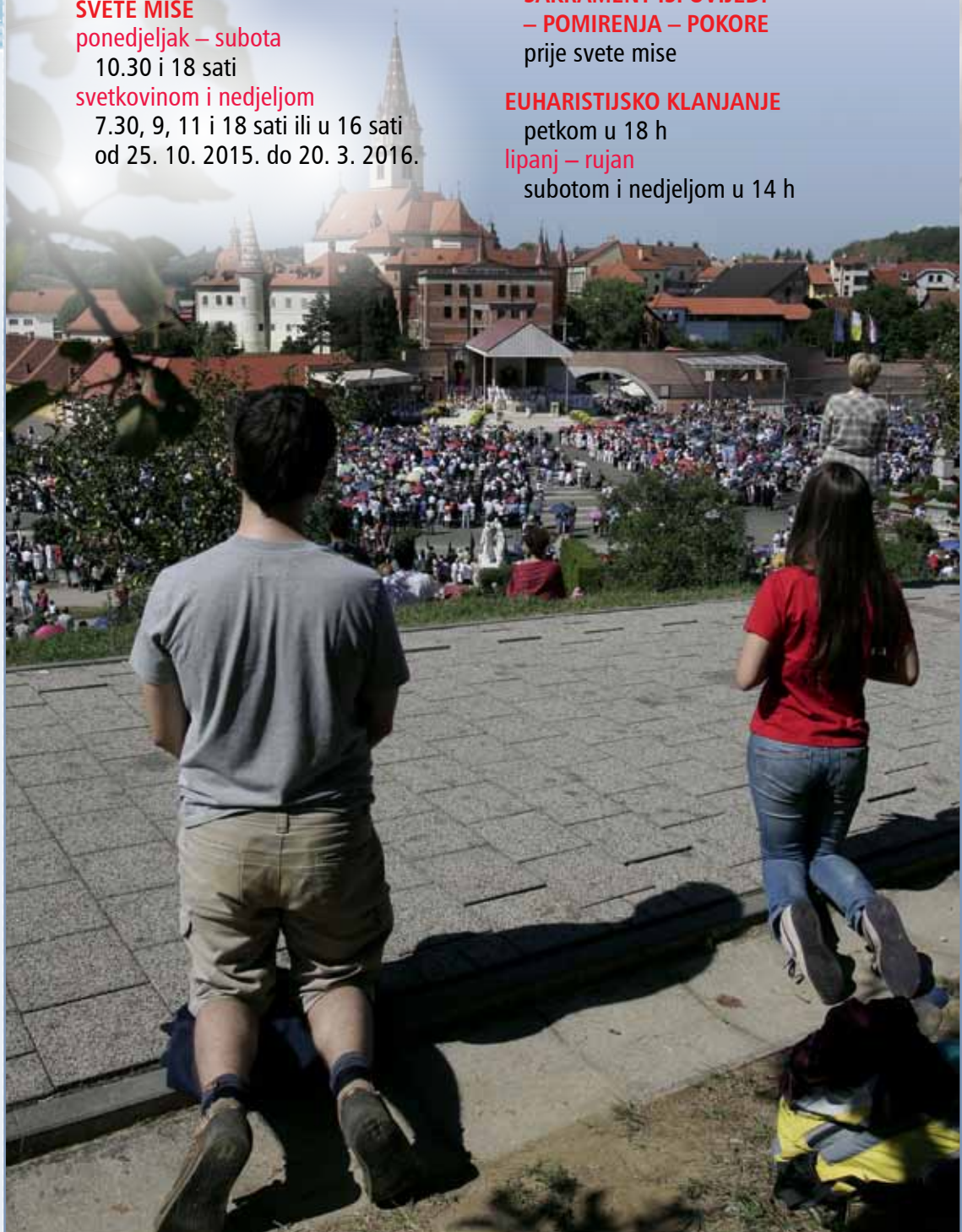
prije svete mise

EUHARISTIJSKO KLANJANJE

petkom u 18 h

lipanj – rujan

subotom i nedjeljom u 14 h

2015.

12. VII.

HODOČAŠĆE REMETA, GRAČANA I BEŠIĆA

Zavjetna Sveta misa u 7.30 sati

PREDVEČERJE SVETKOVINE
MAJKE BOŽJE BISTRičKE

20.30 sati PROCESIJA SA SVIJEĆAMA
OD BAZILIKE DO PRASVETIŠTA NA
VINSKOM VRHU

22 sata SVETA MISA NA VINSKOM
VRHU

13. VII.

SVETKOVINA

MAJKE BOŽJE BISTRičKA

Svete mise u 7.30, 9, 11, i 18 sati.

Središnje misno slavlje s početkom u
11 sati predvodi preč. Josip Dumbović,
zlatomisnik.

19. VII.

XVI. NEDJELJA KROZ GODINU -
MARGARETSKO HODOČAŠĆE

Središnje misno slavlje predvodi
mons. dr. Ivan Šaško, pomoćni biskup
zagrebački.

Sveta misa u 11 sati.

25. i 26. VII.

ANINSKO HODOČAŠĆE

Svete mise s početkom u 11 sati predvodi
mons. Nedjeljko Pintarić, moderator

Nadbiskupskog duhovnog stola.

Svete mise su u 7.30, 9, 11 i 18 sati.

1., 2., 3., 4., 5. i 6. VIII.

Blagdan Preobraženja Gospodnjega
BOŽJE LICE

Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i
Dan hrvatskih branitelja

Središnja misna slavlja 1., 2., 3. i 4. VIII.
predvodi biskup mons. Valter Župan.

Središnje misno slavlje 5. VIII. predvodi
biskup mons. dr. Ivan Šaško.

Svete mise su u 11 sati.

8., 9. i 15. VIII.

UZNESENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE
Velika Gospa

14. VIII. u 20 sati.

PROCESIJA SA SVIJEĆAMA NA KALVARIJI
15. VIII.

Središnje misno slavlje predvodi delegat
kardinala Josipa Bozanića, nadbiskupa
zagrebačkog, mons. dr. Valentin Pozaić,
pomoćni biskup zagrebački.

Pastoralni plan i program

16. VIII.
XX. NEDJELJA KROZ GODINU

22. i 23. VIII.
BARTOLOVSKO HODOČAŠĆE
HODOČAŠĆE SISAČKE BISKUPIJE
Središnja misna slavlja predvodi mons.
dr. Vlado Košić, biskup sisački.

29. i 30. VIII.
XXII. NEDJELJA KROZ GODINU

5., 6. i 8. IX.
ROĐENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE
HODOČAŠĆE VELIKOGORIČKOG
DEKANATA
Središnja misna slavlja predvodi biskup
mons. Mijo Gorski (5. IX. u 18 sati, 6. IX
u 11 sati).
Svete mise su u 11 sati.

12. i 13. IX.
ZAVJETNO HODOČAŠĆE GRADA
ZAGREBA

NADBISKUPIJSKO HODOČAŠĆE MLADIH
Središnje misno slavlje predvodi
kardinal Josip Bozanić, nadbiskup
zagrebački.

20. IX.
XXV. NEDJELJA KROZ GODINU
HODOČAŠĆE HRVATSKE SELJAČKE
STRANKE

26. i 27. IX.
HODOČAŠĆE BAČKIH HRVATA
HODOČAŠĆE HRVATSKE ZAJEDNICE
BRAČNIH SUSRETA

1. - 31. X.
Listopadska pobožnost u 18 sati.

4. X.
Godišnjica proglašenja blaženim
kardinala Alojzija Stepinca
VOJNO HODOČAŠĆE
Sveta misa u 11 sati.

8. X.
HODOČAŠĆE BARANJSKOG DEKANATA
Sveta misa u 11 sati.

10. X.
HODOČAŠĆE VJERNIKA VRHBOSANSKE
NADBISKUPIJE I BANJALUČKE BISKUPIJE
Središnje misno slavlje predvodi
kardinal Vinko Puljić, nadbiskup
vrhbosanski.
Sveta misa u 11 sati.

11. X.
XXVIII. NEDJELJA KROZ GODINU

18. X.
XXIX. NEDJELJA KROZ GODINU
MISIJSKA NEDJELJA

25. X.
ZAHVALNICA
HODOČAŠĆE DRUŽBE BRAĆE
HRVATSKOG ZMAJA

Središnje misno slavlje predvodi mons.
dr. Stjepan Baloban, redoviti profesor na
KBF-u.

22. XI.
SVETKOVINA ISUSA KRISTA KRALJA
SVEGA STVORENJA

29. XI., 6., 13. i 20. XII.
NEDJELJE DOŠAŠĆA
zornice u 6.30 sati.

8. XII.
BEZGREŠNO ZAČEĆE

24. XII.
BADNJAK
20, 22 i 24 sati polnočke

25. XII.
SVETKOVINA ROĐENJA GOSPODINOVA
7.30, 9, 11 i 16 sati.

Pastoralni plan i program

26. XII.

SV. STJEPAN

7.30, 9, 11 i 16 sati.

27. XII.

SVETA OBITELJ

7.30, 9, 11 i 16 sati.

31. XII.

SVETI SILVESTAR PAPA

STARA GODINA

ZAHVALNICA u 18 sati.

2016.

1. I.

SVETA MARIJA BOGORODICA
7.30, 9, 11 i 16 sati.
16 sati blagoslov djece.

3. I.

II. NEDJELJA PO BOŽIĆU
Svete mise u 7.30, 9, 11 i 16 sati.

5. I.

BLAGOSLOV TRIKRALJSKE VODE
18 sati.

6. I.

BOGOJAVLJANJE
7.30, 9, 11 i 16 sati.

10. I.

KRŠTENJE GOSPODINOVO
7.30, 9, 11 i 16 sati.

2. II.

PRIKAZANJE GOSPODINOVO, Svijećnica
Dan posvećenoga života
Svete mise u 7.30, 9, 11 i 18 sati.

14., 21., i 28. II. te 6. i 13. III.

KORIZMENE NEDJELJE
KRIŽNI PUT NA KALVARIJI u 15 sati.

18. III.

ŽALOSNI PETAK
20 sati KRIŽNI PUT SA SVIJEĆAMA NA
KALVARIJI

Pastoralni plan i program

20. III.

NEDJELJA MUKE GOSPODNE,
CVJETNICA

Svete mise u 7.30, 9, 11, 16 i 18 sati.
KRIŽNI PUT NA KALVARIJI u 15 sati.

24. III.

veliki četvrtak
19 sati.

25. III.

veliki petak
19 sati.

26. III.

velika subota
20 sati.

27. III.

NEDJELJA
USKRSNUĆA GOSPODNJEGA
6.30 blagoslov jela, 9, 11 i 18 sati.

28. III.

uskrсни ponedjeljak
7.30, 9, 11 i 18 sati.
Hodočašće udruge "HRVATSKA
ŽENA", Zagreb-Sesvete
Sveta misa u 11 sati.

2. IV.

II. VAZMENA NEDJELJA-BIJELA
OTVORENJE HODOČASNIČKOG
LJETA

SVETKOVINA MAJKE BOŽJE BISTRičKE

Trodnevna priprava

9. , 10. i 11. VII. u 18 h

Predvečerje svetkovine

12. VII. u 20.30 h

procesija sa svijećama od Bazilike do
prasvetišta na Vinskom Vrh

22.00 h

prva sv. misa Svetkovine na Vinskom Vrh

Svetkovina

13. VII.

sv. mise u 7.30, 9, 11 i 18 h

SVETKOVINA UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE

TRODNEVNA PRIPRAVA 12., 13. i 14. VIII. u 18 h

14. VIII.,

predvečerje svetkovine

20.30 h – procesija sa svijećama

21.30 h – prva sveta misa svetkovine, u crkvi

Svetkovina 15. VIII.

Svete mise:

6 h – u crkvi

7.30 i 9 h – u kapeli sv. Petra

11 h – u crkvi na otvorenom, predvodi biskup
mons. dr. Valentin Pozaić, nadbiskup zagrebački

16 h – u kapeli sv. Petra

18 h – u crkvi na otvorenom

20 h – u bazilici

14 h – euharistijsko klanjanje u crkvi

80 godina zavjeta

“Obećajemo da ćemo Ti ostati
vjerni i iskreni štovatelji.
Vjerni dok budu žuborili potočići naši,
šumile rijeke naše,
dok se bude pjenilo sinje more naše.
Vjerni dok se budu zelenile livade naše,
dok su budu zlatile njive naše,
dok se budu sjenile tamne šume naše,
dok bude mirisalo cvijeće domovine naše!”

HRVATSKO NACIONALNO SVETIŠTE MAJKE BOŽJE BISTRičKE

49246 Marija Bistrica, Trg pape Ivana Pavla II. 32; Tel.: 049/469-156; faks: 049/468-320
e-mail: svetiste.mbb@gmail.com; web: www.svetiste-mbb.hr